

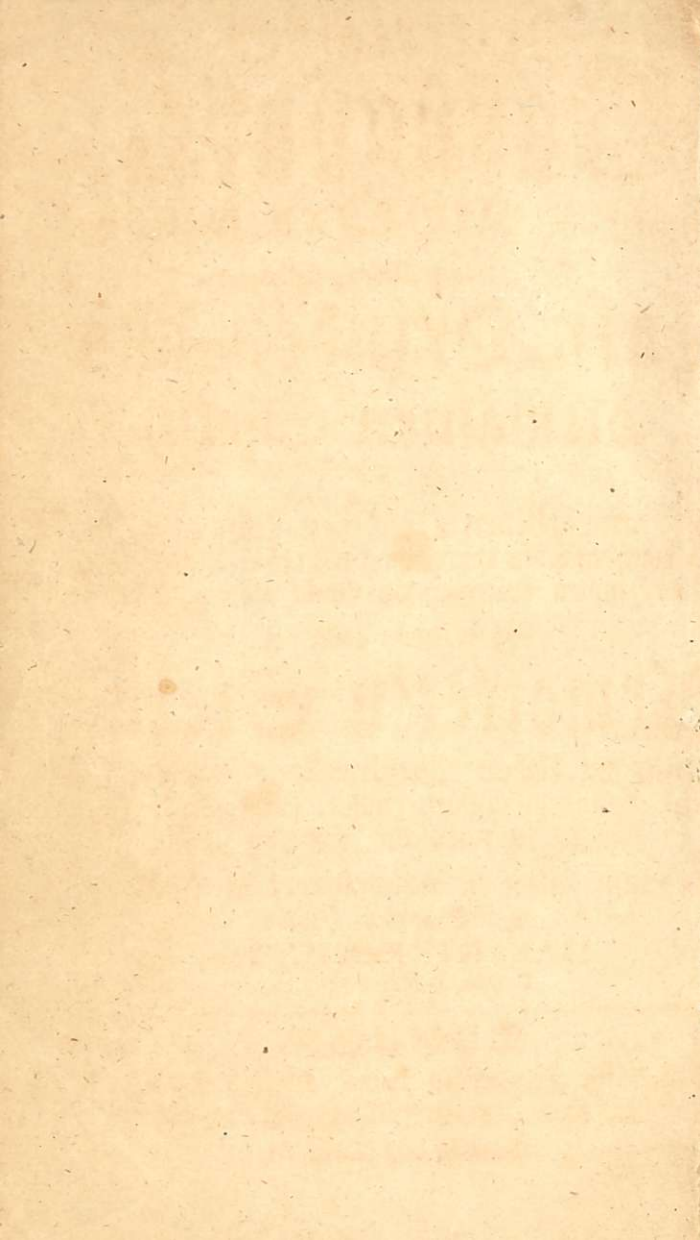
Uikerlein

ansap. h.

Giers

Wirkertainen *Wirkert*

Sanbapuhe,

Rahden Personan walilla,

Se ensimmäinen, joka on

Lain Orjuden alla olewainen Sielu,

Se on,

Yri murhellinen Syndinen Lain alla, jo-
ka parhammalla tavalla on pyytänyt ikänsä aut-
ta, mutta kuitengin on ilman awuta jänyt.

Se toinen, joka on

Armoitettu Sielu,

Jolla on Uskon Wanburssaus, ja yri to-
inen Evangeliumillinen rauha, sillä oikialla Lap-
sillisella luottamisella Jumalan päälle.

Maansa miehille palveluxeri ja hyödyt-
xeri Suomeksi kääntty

DAN. WIRZENIUpelto,

V. Past. Eccles. Fenn. Ab.

TURUS,

Prändätty Kuning:sen Acad. Kirjanprändän J.
C. FRENCKELLIN tyföinä, W. 1778.

Omallä Bustannuxella,

Esaj. 35: v. 3, 4, 5.

Wahwistakat wäsynet kädet, ja tuetkat
näändynet polwet. Sanokat heikkomielisille:
olkat turwasa, ja älkä peljäkö; kazo, teidän
Jumalanne tule kostamaan, se Jumala joka
mara, hän tule ja wapahda teidän. Silloin
awatan sofiain silmät, ja kuuroin korwat au-
tenewat.

Euc. 24: v. 17.

Miekkä puhet ne owat, kuin te pidätte
testenänne käydesänne, ja oletta muchelliset?

Ensimmäinen Kanſapuhe

Yhden Lakiin ſidotun ja armoitetun Sielun wälillä.

Se Jumalansa ja Wapautajasansa sydämeſtä tytywäinen ſielu oli joutunut tulta wuteen ja Kanſakäymiseen yhden toisen ihmisen Kanſa, joka oli Lakiin ſidottu, ja oli ſiſälliſen ſielunſa tilan tähden joutunut kaikellaisten muutosten alle, ei ainoastaanſa ſiſälliſeſti; mutta ulkonaiſeſtikin näkyi ſe oudoksi ja kamalaksi hänen menonſa ja elämänsä puoleſta ſen armoitetun ſielun ſilmäſä ja mieleſtä: että ſe Lakiin ſidottu ſielu parka oli niin täytetty kaikellailla ſurulla ja lewottomudella; ſillä ei hänen tilanſa ollut ſenkaldainen, kuin niiden armoitetuin ſieluin tila on nähtävä ja ymmärrettävä, jota ka hengelliſeſä köyhdeſä ja sydämmen murhella isowat ja janowat Jesuren wanhurſkautta, ja hänen lupauriſanſa Jumalan ſanan jälkeen kiini rippuwat, kuin heille eteen kirjoitettu on, joka ſanoo että he pitävä raittamana; mutta ſillä Lakiin ſidottulla nähti aina yhdet pimiät kaſroot, ja ei muuta kuulunut hänen ſielenſä päällä, eli ſuunſanſa ulos käymän, kuin yri ſurullinen ja raskaſ huokaus toisen perään: ja hawaitiin myös ſe, että hän wälittä oli ylpee, puoleton, toisinanſa taas hämmäſtysiſä heikkomiellinen, wälittä hän kiiwulla naurulla ja plönkagella ſekä iſeſtänſä että myös muista ihmiiſtä puhui, toisinanſa oli hän ääneti kuin kivi, ettei hän ſanakaan waſtanut,

wälistä nähtin hän kaukaisia pailoisa kawelemän, Täsiänsä wäändelemän ja kaswojansa Tairwaseen päin nostelemän, niinkuin se, joka pahoin tehnyt olis ja häpiällistä kuolemaa odotta; mutta wähää sen jälkeen taissi hän igensä muitten kansa huwitella, wailta se huwitteliminen näkyi olewan yri waadittu teeskendeleminen.

Se armoitettu kuitengin löysi tyhynsä suuren halun sen päälle, että hän olis saanut tietä sen murhellen ihmissen tilan, niin hän otti yhden kerran a jasta erinomaisen waarin, ja osasi nähdä, että se murhellinen sielu kaweeli kaukana mekän partasa, jossa se lakiin sidottu rupesti kuituttamaan ja hiljallensa ahdistawaisia huokauksiansa wuodattamaan, niin meni se armoitettu hänen tygönsä ja aiwan rakkaasti sitä murhelistta terwetti sanoden: Jumalan rauha olkon sinun kansas, joka kaiken ymmärryksen ylitsee kät, hän walaiskon sinun sielus ja taitos Jesusea Christusesa; waan ei se armoitettu saanut yhtäkän wastausta sildä ahdisterulda, muuta kuin piniän ja kama-lan kagannon. Niin sanoi taas se armoitettu: Jumala olkon sinulle armoellinen ja siunatkon sinua, ja kysyi hänelä, millinen mahda sinun sielus tila olla, ja mikä on se, jonga tähden sinä niin lewotoin olet, ja niin usein yrinäisydesä kawelet, wäändelet käsiäs ja kuitutat, johonka se murhellinen sielu ei tainnut wastata mitän; mutta wai olemisella ja suuttunella kagannollansa andoi ymmärtä, että se armoitettu olis hänen yrin jättänyt ja pois mennyt.

Mutta se armoitettu tulee aina enämmin ja enämmin kansatärswällisyyteen sitä toista kohtaani liikutetuyi, niin että hän hengellisestä rakkaudesta astui likemmäksi ja sydämmellisesti sanoi sitä toista: O si-nuas!

nuas! sinä hämmästynt sielu parha, älä anna satanan sitoo sinun kieldäs ja sillä paljalla woitelemiselläs pettä sinuas: mutta käytä paremmin sinun kielles Jumalata kiittämän ja wihelijäisyttäs waltittaman, niin se satana: paha aikominen, kuin hänellä on sinua vastaan kohta ilmee tulee: eli jos sinun ajatuks on se, ettäs salaisesti tässä meidän laaposa tahdot rukouksa wihelijäisyttäs edestuwoda, niin langetkamme molemmiin Jumalan eteen potwillemme, ja vielä kaskwoillemmekin, ja ynnä HERa Jesusta rukoukamme, joka itse on niin sanonut, että kusa kapi ja kolme eli usiambi minun nimeeni koon tulewat, siinä tahdon minä olla heidän keskellänsä. Matth. 18: 20. Mutta ei se milläkulla tahotonut tapahtua, että se lakiin sidottu jollakin muotoo lannisti itsensä sen armoitetun rakkaita edespanoja kuuldelemaan; mutta kuitengin tapahtui se wiismein, niin että he molemmiin lungeisit potwillensa ja kaskwoillensa alas, josa se armoitettu sielu tuli siitä muistutetuksi ja sydämmelliseksi liikutetuksi hänen kalliin Wapahantajansa ja sielunsa Nliän Jesuksen wewisestä kiskwoituksesta yrittärhäsa, jonga tähden se armoitettu sen lakiin sidotun lähimmäisensä edestä kysnelden kansa seurawaisella tawalla rupeisi rukoilemaan, sanoden:

O! Immanuel! Jumala meidän kaskamme ja meidän syndisten edestämme, sinä sinuattu ihmisen sukukunnan Wapahtaja HERa Jesu Christe, joka yhdessä personasa, Jumala ja mies olet, ja meidän Jumalamme sydämmellisen laupiuden kautta tänne meidän tygömmä maan päälle tullut olet, syndisten sian astuman ja henges meidän edestämme andamaan,

sen kansa meitä Jumalan vihasta ja duomios-
sta, ja siitä oikeudesta ja wallasta, josta sa-
tan synnin langemisen kautta meidän yligem-
me saanut oli pelastares ja wapahrtares meitä.
Tosiin, sinä meidän veri-ylkämme, joka sen si-
asa kuin me ihmiset ijanlakkisesti, kadotettu-
hin hengein seasa, waiwaturi tulla täytynyt olis,
olet itse yrtitarhasa Jumalan wihan ja helwe-
tin waiwan alla werta hikoillut, jotka päälles
largeisit, kuskas omisa erinäisissä rukourisas ma-
kaihit; kirkasta nyt itse, o! sinä ihmisten rakas-
staja ja wapahrtaja, sinun sinattu veri-kilwoi-
tures sen woiman ja arwon puolesta meille ja
meisä, että se rietas walda, josta pimeyden
hengi epäuskomme ja syndimme kautta yligem-
me wielä izellens omistaa, sinun kauttas mur-
returi ja tukisteturi tulla mahdais, ja me us-
kon kautta sinun weresäs, joka meidän luma-
sturemme hinda on, rohkeuden saissimme, kar-
kottaisimme wihollisemme, sillä me olemme si-
nun omas, ja ei hänen omansa. Sinä olet
sanonut, HERa J:esu, pimeyden waldakun-
nan uloslähetetyille: Jos te minua ezitte, niin
saldikat näitten mennä. Nyt siis! o meidän
Immanuelimme! he ezetit ja löysit sinun, sinä
nousit ja maat pakenit, niinkuins sanonut o-
let, niin salli myös meidän mennä ja niistä
siteitä wapaxi tulla, joilla wihollinen meitä
sitonut on, että meidän siasamme sidottin, ja
niinkuins Jumalan wihan uhri lammas suiru-
tus kullalle Golgathan wuorelle sinuas ta-
lutetta sallet, josas ristinneulittin; ja wielä
sittekin kestellä kuoleman häntää, vaikka Ju-
ma

malalda ja ihmisildä hyljättynä, ett lakannut syndisten edestä tällä suoisella sanalla rukoilemasta: Isä anna heille anderi, sillä ei he tiedä paremmin. Anna Herra Jesu meidän mennä! anna meidän uskoa, että me pelastettaisiin: tosin anna sinun piinas, ristsis ja tuolesmas joutua meille iloxi.

Sitte koska he tästä rukourestans olit ylösnosnet, rupeis se armoitettu sitä surullista tygö puhuttelemaan, seurawalla tapaa: rakas welhäni, koska meillä nyt niin hyvä tila on omista erinäisistä tarpeistamme kessenämme puhua, ja minä hawaisen, että teidän tilanne sitä waati, niin rukoilen minä, että minua usko tahdoisitte, ja sen asian ilmoitaisitte, joka teidän sydänne päällä makaa, mingätähden se niin raskautettu ja waiwattu on: rohdeis tapahuttaa, että Jumala tämän meidän yhdessä olemisemme siunaa, niin että te rohduituxi ja huojetuxi tulette: minä olen teidän pimiästä ja kamalasta kaskoistamme kauan aikaa hawainnut, että te sielunne puolesta oletta kowin ahdistettuna ja waiwattuna olleet.

Lakiin sidottu wastaa wihdoin: se on kyllä tosi mitä te sanotte, ja ehkä kuinga mielelläni minä tilaani ihmisille ilmoitta tahdoisin, liioitengin teille, jonga minä araxi ja minulle kansakärswällisxi olowan hawaisen, niin se minulle suorxi esteri on, että minä niin pahoin ihmisildä olen petetty, että minä sen päättänxi olen, ei sillen enää usko minuani jollekulle ihmiselle; sillä he kewiästi toinen toisensa hätdän ja äärimmäiseen waaraan autta taitawat, mutta sitte koska apu ja neuwo parhaitin tarwitan, owat he niin neuwottomat, kuin sekini joka itse hädäsä on ja hywiä neuwoja tarwixee. Minä surkuttelen sitä,

tä, joka ei aikansa igestäns waarin otta tahdo, ja Jumalan kanga paremmin igens tutupi tehdä, kuin rippua ihmisiä

Armoitettu. Ei niin ajatella mahdeta; sillä se on aina parempi eksiä wikaä ihe tykönsä, kuin toisten tykönä; toisten ajatukset me usein wäärin otamme; se tapahu myös, etten me uskollisesti seura toisten neuwoa, waan yhdellä ja toisella tapaa erimme, ja koska näin tapahu, että me oman erymisemme kautta onnettomuteen igemme saatetaan olema, niin on syndi kahdenkertainen syyttä wiatoinda ja säästä igiäns jonga tykönä suurin wika seiso. Sillä wälillä olkon sen kanga kuinga hywänsä; annas nyt kuulla mikä waara on saatawisa: sillä nyt on vielä aika, ja meidän Immanuelimme eli JEsus, jonga weri kiltwoitusta yrtitarhasa, me jo tutkistelimme, on totisesti meidän kangamme tässä erinäisessä meidän maasa, ja meidän yhdessä olemis-
stamme sinnata tahtos, jos me Hänen edesäns yrtfertaisudessa meidän kättämme. Se kiwistelee Hänesä, että sielut, jotka Hänelle Hänen pöhimmän ja Pallinman werensä kustandanet owat, pimenen hengen kahleisa sangattuna käyda tähtywät, joilla kuitengin Hänesä lunastus on, ja satanalla ei yhtäkän oikeutta enää heidän tykönsä ole.

Lätiin sidottu suurella pelwolla ja waiwalla waastaa: minä koen sydändäni teidän edesänne awasta, sillä minä jo puheestanne helpottawaisen herkkäyden tykönäni hawaisen, jota minä pitkään aikaan en sydämmesäni tundenut ole. Lyhykäisesti sanoin: minä olen onnetoin ihminen, joka kuoleman ja kadotuksen oma olen, ja en kusan suojaa näe: käännän minä igeni kühunga hywänsä, niin minä Jumalan wi-
halla

halla ja armottomudella uhwatan; ja helvetti kitan-
 sa laivalda ammuunda, eli joka silmän räpäs minun
 onnetoinda kuolemani herkee odotta. Ja se kuin
 vielä surkuteldawambi on; minä tiedän että Zuma-
 la parannuksen syndein edestä wastan otta, mutta ko-
 ffa minä isiani paranda pyydän, niin minun osiani
 pahemmaksi tulee: minä esin Zumalaa, ja löydän
 perkeleen; minä pyydän elämötä, ja kuoleman wai-
 wa langee minun päälleni; minä pakenen syndiä, ja
 syndi aina minun sangxi otta: engöst minä ole onnes-
 toin ihminen, ja peräti raskas kuorma maalle, joka
 nyt monda vuotta tässä surkuteldawasa tilasa minua
 kandanut on? Minä olen toisinaan isedän tätä
 luowutta kokenut, igeni kowaksi tehnyt, ja niinkuin
 muutkin ihmiset elää aikonut, saadaxeni jos gun hel-
 pon vielä eläisäni, mutta sekin on lewottomuttani
 lisännyt, joka jälkenpäin on rasittawaisemaksi tullut.
 Ja tämän puolesta ett te ihmetellä mahda sitä, että
 minä se ihminen olen joka suutun elämään, mutta
 myös pelkän kuolemaa; sillä en minä ikelleni yhtä-
 kän apua näe enää ajaasa kuin ijankaikkisudessa, en-
 gä muuta loppua kuin kirouksen. Minä sanoin tei-
 le, että minä ihmisildä petetty olen, ja työlästi nyt
 isiani ja tilaani jollekulle uskoa uskallan; ei se niin
 ymmärrettävä ole, niinkuin olisit he tietens ja ehdol-
 la wietelleet minua ja tähän minun lewottomuteeni
 minun heittäneet; ei niin, minä tunnen, se on oma-
 turmelluxeni ja pahuteni, joka minua waiwaa; mut-
 ta sen kautta, että yri ja toinen minun tilastani osan
 ottaneet owat, ja minua neuwoneet, koska minä hy-
 wässä aikomisessa kysyin heildä, kuinga Zumalan ty-
 gö tulla taittan, olen minä kaikkinaiseen willityyseen
 joutunut. Senkalaisia ihmisiä olen minä esinyt,

jotka Jumalaa peliännet ovat ja heidän kansa
 käynnistänsä rakastanut, jongatähden omasta menes
 styrestäni minä heidän neuvoa kysynyt olen. Kaik
 ki siinä ovat yhtä pitäneet ja minua wakuutta
 neet, että kaikki hywäri tulis, jos minä uskollise
 sti isäni parannan ja pysyn aikomisefani kääntäpe
 ni isäni Jumalan tygö. Mutta siinä he ovat
 erkanneet, että muutamat ovat sanoneet, en mi
 nä helppo eli lohdutusta pyytää mahda, ennen kuin
 pahuus pois luowutettuna eli yllwoitettuna on;
 muutamat ovat kääkeneet minun tunnustamaan syn
 deiäni, ja uskomaan, mutta muutoin kaikki turhu
 den ajatukset hyljäämään, isälleni lohdutus ottamaan
 eikä isäni waiwaman: ja kummalle puolen minä
 isäni kääntänyt olen, aina mahdottomus tiesä ol
 lut on. Toisinaan minä isäni kowittanut olen, ja
 niinkuin wakiwallalla itse päälleni, yhtä ja toista,
 joka näkyi minulle olewan tiesä, poses heittänyt
 jonga kautta minä sitte miulda naurettawaxi jou
 tunut olen, ja omaisilleni lewottomuideri, mutta
 kahdenkertaiseri waiwaxi isälleni: ja näin minun
 sisällinen lewottomuteni sen wuori ei ole seisahta
 nut. Muutamain ajatusten jälkeen olen minä toisi
 naus ajatellut: kuka tiesi siinä waiwat isias tur
 hilla asioilla, ei Jumala niin wisuun käy; silloin
 minä tuuleen kaikki asiat heittänyt olen, öykännyt
 lewottomuttani wastan, muitten esimerkin isälleni
 amuri ottanut, saattareni isäni wirkkuiseri ja is
 äri, mutta kaiken sen kansa, niinkuin näette,
 minä kuitenkin kadotettu ihminen, sillä sondi
 yhtä julma ja woimallinen minusa, Jumalan
 wiha ja duomis sydändäni ja omaa tundoani run
 delewat, mutta armo on sieluldani salattuna. Mi
 nä

nä näen niin ihmisten paljo puhuvan sitä kuin hywin kuulu, waan minua ei se auta. Surtu-
teldawin on se, että koska yksi ja toinen sen kuul-
le, etten minä ole täydellisesti tyyväinen siihen kuin
he edestuuoneet ovat, kukuwat he minun yripäise-
xi, huitendelewaisexi, paljo perään ajattelewaisexi
ja niin edespäin, niin että hekin suuttuwat kuul-
la minun lewottomuttani mainittawan. Nyt olen
minä sydämmeni teille ilmoittanut, oletko joskus
näin wihelyäistä kuullet, sitä minä rukoilen, että
minulle sen sanoisitte?

Armoitettu. Oikein mun ystäwäni! engösti
minä oikein nähnyt ole, että te sydämmestänne le-
wotoin ja surullinen ihminen ollet oletta? Mutta
HERra on tänäpäiwänä teidän tuskanne ja sur-
teudenne puoleen kagowa, hän on teille osottawa
misä wika sekä teidän ja muitten tykönä seisunut
on; ja teitä neuwowa hywin ja sopiwaisesti, niin
että te Jumalata tämän päivän edestä ylistätte.
Sillä wälillä halajan minä vielä yhdesä asiassa
teitä kuulla: Ystäwäni sano myös yriwokaisesti
minulle: millinen teidän nuorudenne tila ollut on?

(Se heikkomielinen ja waiwattu sielu woi-
mattomuudens tähden ei juljennut ajatujians enti-
siin aikoin takaisin käändä, tahdoi niin mielelläns
waiolemifella tämän asian ohitse mennä, ja nuffi-
nalla ja kyyneleillä igiäns estelemän rupee. Tä-
mä teki taas sen toisen halullisemmaksi saadagens
kuulla, jos täsä erinomaiset weren wiat ja julki-
set synnit ja rikokset olis ollet, joidenga karitti woi-
hollinen tilan ottanut oli ja woimansa wahwista-
nut tämän sielun epäuskosa. Jougatähden se ar-
moitettu rukoilee toista lyhykäijesti nuorudensa ti-
laa ilmoittamaan.

Lakiin

Latiiin sidottu vastaa: kuinga minä itkun ja tuskani tähden taidaisin ajatella eli puhua siitä huvittavaisesta ajaasta, jona minun sielullani niin monda suloista herkee oli, kuin päiviä ja herkiä vuoteesa on; sillä muutamat olit moninaisella siunauxella krunatut, minä olin silloin niinkuin muutkin ihmiset, ja niinkuin Christityt ovat, mieluinen oppimaan, tarkka käsittämään kaikkia kuin suloinen ja tärpellinen oli; minä kävin kirkkosa, kuuldelin Jumalan sanaa, luin aamu ja ehtorukoupeni, niinkuin rakkat vanhembani minun käskit; nuoruden kansa kaikelle nuhtettomalla tavalla minä myös isiani huvitta taisin, ja kossa niin waadittin, olla niin siwiä ja taitawa, kuin muutkin nuorukaiset, ja aina oli minulla hupa aika. Erinomattain minä toisinaan mielisuosiolta ajattelin Jumalan, taivan ja autuuden päälle, jona sydämeni niin ihastui, että minä monda kerta kaupungista ulosnuorin, saadapeni mehistösä yrinänsä sen kaltaisilla suloisilla ajatuxilla isiani huvitella. Minä rufoilin, minä itkin ja huokaisin Jumalan tygö, niinkuin Isäni ja sanoin: jos niin on, että sinä, mun Isäni, olet minun kansani sillä tiellä jota mun waeldaman pitä, ja sinä annat minul le leipää syddäxeni ja waatteita werhoitaxeni (ja annat köyhät vanhembani menestyxestäni ilo saada, waikka ei heillä waraa ole sen päälle kustanda) niin sinun HERRa, HERRa, pitä oleman minun Jumalani, ja tämä kiwi, minun maallinen sawi majani, pitä Jumalan huonet ja templi oleman et se on kyllä tosi, että minun heikossa lapsudesani, 7, 8 ja 9 ajastaisena, jotain sydämmesäni havaitsin, kuin oli rietas, mutta kossa

Koska ei sanoihin ja töihin ulosmurtanut, niin en minä enäämbätä sen ylitse iksiäni waiwannut, kuin että minä wähän Jumalan edessä häpesin, ja sen silällä asuwaisen pahuden unhohdin. Jos minä parhaasa nuorudeni iässä, toisinans tästä eli muusta pahudesta, omaa tundoni wastan tekemään kehoitettiin, niin suuri wariseminen ja hämmästys sen siwusa seurais, ja mun täydyi kaikkea senkaltaista synnin illoja wälttää, joilla joku häpiä ihmisten edessä oli.

Armoitettu. Mutta kuinga niihin ajatuxiin tulitte, että ikenne paranda tahdoitte, koska teidän nuorudenne niin pykertainen oli? Etteko siihen aikaan Jumalan lapsen olewanne uskonet?

Lakiin sidottu. En taida sanoa, että minä erinomattain sitä perään ajattelin, waan sen minä muistan, että niinä heikinä kuin Jumalan waldakunda muistooni tuli, ajattelin minä: Ach kuinga hywä Jumalan ja Hänen pyhain Engesleins tykönä olla mahta &c. mutta taiwallisten ja maallisten wälillä minun mielesäni oli waiheruxet, minä olin yhtä tytywäinen kumbi hywänsä wallan pitännt olis, mutta pahanelkisydesä ja julkisissa synneissä en minä menestynyt; mutta etten minä salais sitä salaisinda alkua tähän minun lewottomuteeni sen ensimmäisestä aluusta, niin pitkälädä kuin minä tiedän, tahdon minä edespäin ilmoitta, kuinga sitte minulle tapahtunut on: mitämar, te, niinkuin uskon tiesä harjondunut mies, sitä päätätä taidatte, jos minä täsä murhesani wielä autetta taittan eli ej. Helmasyndini eli luondoni erinomaisin turmelus tuli wihdoin minusa niin waldixi, että se kaikkein ensin murheseen ja hämmästykseen

styreen Jumalan edessä saatti. En minä jongun ihmisen sitä suingan nuhtelevan kuullut, mutta hawaihin kuitengin, että oma tundoni tämän ylise tyrimäisen duomari oli, waikka minä taas suloiset ajatukset Jumalasta ja autudesta tunsin, jongatähden minä päätin, parandapeni itsiäni; mutta parannukseksi wiipyi aina huomiseen päiwään, ja syndi yhä hywin aina endisen waldansa piti. Hetki aikaa senjälkeen erinomainen tapaus osandui, minä haastettin Jumalan duomion eteen, engä muuta tiennyt, kuin että duomion siinä hetkenä koko mailman ylise käymän piti; silloin äskän minä oikein tunsin, että Jumalan waldakunda minulle suljettu oli, ja rukoulin sydämessi, että Jumala minulle aikaa jättä tahtonut olis, niin minä täydellisesti itseni parannaissin. Jumala soi minulle myös ajaan, (sillä sitte on jo 22 ajastakaa) ja taidat arwata, että minä niin suuren hämmästyksen jälken, niin paljo kuin työniäni seisoi, toin tehdä parannusta. Nyt kuulla ja koetella mahdatte, jos parannuksen oli oikea: minä luin upeasti hyviä kirjjoia, jotka parannuksesta puhuwat, ja mitä Jumala ihmisellä waati, osottawat, ennenkuin Hän ihmiselle sowitettu on; minä käwin kirkkosa wiraasti, kuuldelin miehelläni kowia karumus saarnoita, mutta ei opittän niin kowin nuhdella tainnut, ellen minä kowemba tarwittawan luullut. Senkaldaisten ihmisten kankakäynnistä minä noudatin, jotka Jumalissa pidettin, ja heidän tuttawudefansa mielisuoston löysin, koitengin ilahutti se sieluani, koska he Jumalata, Hänen yitkämiehisyydens ja karkiwällisyydens edestä syndisten kansa ylistit. Siihen aikaan minä muitten wifain puoleen kaksamaan rupeisin, ja kowasti kaiken jumalattomuden ylise tiwastuin, tosin

entisten parhaiten ystäväniikin tykönä. Minä asetin heidän eteensä Johanneksen sanat: kirves on puun juurelle pandu; jokainen puu kuin ei hyvää hedelmää kanna, pitää hakattaman poikki ja tuleen heitetämän; ja se oli minulle iloksi, jos joku senkaltaisten muistutusten kautta johongun murheseen sielustansa saatettiin, niinkuin myös se minua ilahutti koska minä pienentkin muutoksen omassa waelluksefani näin; minä rukoilin wirtästä, itkien, luin ja kirjoitin yötä ja päivää. Muutamat olit siinä luulosa, että minä hourauksen päähäni saanut olin, liotengin koska he näit, kuinga huolimaton minä waatteija, tarwoisa, ulkonaisesa siweyden osottamisesa muuta kohtan olin, ja niin edespäin. Sillä hyvän tapainen olla, pidin minä siihen aikaan pakanallisuutena, ja siinä merkkinä sen pidin, että kansat olit ylpiät, maalliset, eikä Jumalataus tundenet.

Armoitettu. Nyt: minä taidan sanoa, te olette yriwakaissimmalla tapa isenne runnelleet; mutta ystäwän sanos minulle, kuinga se päätynyt on? tuliko sydän jossus johongun hywnteen muutetupi, senkaltaisen oman työn teon kautta?

Lakiin sidottu. Ah! se on juuri se sama joka jälkeempäin minun tuhanteen willityyreen ja lewottomuteen saattanut on. Niin sanoin, vielä tänäpäinä wanha sydämmeni ja mieleni minulla muuttumaton on, waikka sillä ihmisten edessä muutoksen warjo olewan näkyi. Voi! ihmettä, mikä ihminen ilman wertaista ulkofullaisudessa ja turmelluksefä minä olla mahdan? mutta kuule edespäin, mingä yriwakaissen katumuksen ja parannuksen minä ikeldäni kuin muillakin waadein: Pa... inkin tykönä minä wiat näin ja sydämmestäni he... huolimattomuudens plise o...
pisa,

pisa, ja pahendawaisen esimerkeinsä elämässä kiiva-
 stuin. Wähimmäinkin päivän wiikosa minä paa-
 stoisin, ja huonoo ruumistani, joka muutoinkin sai-
 ralainen oli waiwaisin: isiani Jumalan duomiolla
 uhkaisin, ja terran Jumalan kanssa haaste safon
 määräisin, että, jos minä edespäin lupauveni rik-
 koisin, Hän silloin minun perkeleellä hyljätä sais.
 Mutta sydämmeni oli paha ja pysyi pahana; to-
 sin, totuutta sanoarani: koko nuoruuteni aikana ei
 niin pahoin minun kansani ollut ole, kuin se sitte
 joudui koska minä parhaitin iseni paranda aivooin:
 Kateus, haikius, oma rakkaus, mailman rakkaus
 &c. sydämmessä owat wallan päällä ollet, että mi-
 nun tänäpäinä vielä hawaita ja walitta täyty mi-
 tä JESUS sanoo Marc. 7: 21, 23, sisäldä ihmi-
 sten sydämmestä tulewat ulos pahat ajatukset, huos-
 rudet, salawuoteudet, miestapot, warkaudet, ah-
 neudet, pahat juonet, petos, irstaisuus, pahansuo-
 mus, Jumalan pilkka, ylpeys, hulluus, kaikki
 nämät pahudet sisäldä tulewat ulos, ja saastut-
 tawat ihmisen. Wihdoin on myös ensimmäinen
 halu Jumalan sanaan ja rukouseen, ynnä halun
 kanssa pahaa vastaan seisoa, pois kadonnut: katos
 näin laita sydämmeni kanssa on! Minä luulen,
 että jo tänsivi ihmisen wiheliäisyydestä sanottu on,
 ja tämä teitä yliwoitta mahta, siitä että minä o-
 len se kaikkein onnetoin maan päällä. Minä olen
 muita kuullut; jotka samalla tapaa työtä tehneet
 owat kuin minäkin; mutta wähemmällä lewotto-
 mudella, ja kuitenain he tasaiset menoisansa owat,
 aina yhdellä mielellä, pysyväiset aikomisiansa, ja
 katumuresans menestiwät: jotka, koska he wihdoin
 eteenpandun määrään joutuwat, kaikkea hywää
 Jumalalda toiwowat.

Armoitettu. Minä olen jo kyllä kuullut teidän surkuteldavista tiloistanne, ja hawaiken, että te sen nuoren tygö tullet oletta, josta Jumala tulesta syngendesä ja paubinasa, puhutteli Mosesta, jonga tygö kuitengin ei pyrkän kansasta mennä rohiennut, ja siellä seisoa HERran edesä. Moseksen wirka teidän on sanginnut ja se ei syndisille muuta saarna kuin kadotusta, ja syndi otti tilan käskystä eli kiellostä ja lehoitti teistä kaikkinaisen himon Rom. 7: 8. niin muodoin ei se ole ihmeteldävä kaikki mitä tilastanne sanonet olette. Minä taidan myös teitä wakuutta, ettet te ole se ainoa, joka meidän aikanamme tällä tapalla pahoin ulostullut on: minä taidaisin sanoa teille vielä enämmin, jos minä ikelleni siihen aikaa annaisin; aiwan niin olen minäkin työtä tehnyt, ja kaiken toiwoni kaikkinaisen pahuden niittämisessä kadottanut. Mutta kiitetty olkon Jumala, joka minun wihehäisen puoleni kasonut on, ja sulasta laupiudestans minua auttanut, jonga suhten minulla myös niin suuri kankakärswällisyys teidän kankanne ollut on, joka erä kuin minä teidän kamalat kaskonne näin. Mutta ystävän! sanos minulle, etteko niin pitkän ajaan sisälle ainoatakan ihmistä osannet, joka teitä Wapahrajan Jesuren tygö, ja siihen tygökäymiseen Jumalan tygö, kuin syndisillä Hänen kauttans on, osotta tainnut olis? eli etteko joskus kirjoitsa, ole löynnet sitä armos täysinäistä oppia sowinnosta Jesuresta, että ikenne sinne käändää tainnet olisitte, ja armos armosta ehtiä, niinkuin meidän ewangeliumillinen oppimme niin kaunisti puhuu?

Lakiin sidottu. Tosin minä olen paljo luke-
nut ja kuullut Jesuresta kauniisa kirjoisa: Hän on
päämääränäni ollut kaikisa parannusesani; sillä sitä

Warten olen minä synnin ylisewoittoa ja poispanna
 kokenut, että minä syndeini andexi saamisen JEsuxen
 tähden saisin. Mutta koska minä en sitä pyytä tai-
 da, että Hän synnin tykönäni hywärens ottais, niin
 en minä myöds Hänen sowinnosans osaa otta tainnut
 ole, eli sen kaurta tygökäymistä Jumalan tygö saa-
 da, niin kaurwain kuin pahuus minusa wallitsee. Sen
 minä tunnustan, että niin usein, kuin Wapahhtajan
 JEsuxen kärkeimisestä, rististä ja kuolemasta ja muus-
 ta senkaltaisesta jongun saarnasa puhuttin, niin mi-
 nä sydämmesäni weren liikkewan tunsin, ja sydäm-
 mestäni sen päivän lähestywän toiwoin, jona minä
 mahdollinen olisin, uskomaan ja JEsuxen ansioo is-
 kelleni omistamaan, joka kuoleman syndeini edestä
 kärkei. Mutta sen luwatun armon päälle, joka meille
 Evangeliumisa edespannan, täyty meidän halwas-
 tun miehen kansa Matth. 9. ensin ylösnosta, otta
 wuotemme ja menemän, eli syndisen sydämmesä y-
 lise hallikeman, ennen kuin pyhäin yhteyteen tulla
 saadan; sillä wälillä olis se kaurhia rohkeus omistaa
 ikellens JEsuxen ansioo; tosin se olis, tehdä JEsu-
 sta synnin palwelixi, josta kaikki oikiat Opettajat
 uskollisesti waroivat; jongatähden myöds Pawali
 Gal. 2: 17, sanoo: jos me, koska me tahdomme Chri-
 stuxen kaurta wanhurkkari tulla, löyttän myöds ise
 syndisixi, ongo kis Christus synnin palwelia? pois se.

Armoitettu. Voi! Ihmis raukka, kuinga
 pahoin sinä Pawalin ja muut uskolliset ymmärtänyt
 olet! niin wääräsä ymmärryksesä ei he sillen Christu-
 sta saarnannet ole: tekis myöds joku sen, niin hän is-
 kensä raskaseen edeswastauxeen ja duomioon welka-
 pääxi tekis: kaikki mitä te Christuxesta, syndein ans-
 dexi saamisesta ic. sanonet oletta, se on edestakaisin

ja wäänueldy Evangeliumi; ja minä taidan teitä wiskettyä, että jos tällä tapaa Christus wastan otta koetan, niin koko elon aika sen kanssa kyllä tekemistä on, eikä enääbätä löytää taitta kuin te jo löynnet olette; nimittäin, että jota pidemmällä se käy sitä pahemmaksi tullan. Minä taidan wiskettyä teitä, että se on erinomainen Jumalan lempeys ja Isällinen murhen pito teidän ylisenne ollut, joka sen estännyt on, ettet te jo epäilyreen ole seishtanet, ja yhtä haawa lopun elämänne päälle tehnyt. Mitä te luulette? mingätähden Jumala JEsuxen ulosandanut on? taikka sulasta armosta syndisiä ylösekimään ja waspahtamaan? eli luuletteko, että JEsus maailmaan ainoastans Duomariksi läheretty on, wanhuruskaita eroittamaan ja tyhimmistä tärkeimän heille tygösanomaan, että he yriwakaisudens tähden, igens Jumalan waldakundaan mahdollisiksi tehnet owat, että he niin muodoin ei edespäin jotakuta lunastusta Hänestä tarwike: jälkimäisempi teidän puheenne kanssa yhteen sopii; mutta se on wäärin, et te niin Evangeliumin oppia Christuksesta ymmärtä mahda.

Lakiin sidottu. Mitä? oletteko sitä lai kansaa, joka tahtoo olla ilman lakia, ilman parannusta, kampausta ja sota, ja ihmisiä suruttomiksi tehdä, löyhillä luuloilla eli tyhjiällä tygösanomisella Christusxen ansiosta, ja hienolla puheella uskosta, jousa me pikimeldäns isellem tehdä taidamme? Woi! niin minä walitan, että minä taas olen petetty tullut, ja ennenkuin minä edemmä joudun, rufoiten minä, että mun tygöäni menisitte poses; sillä puolestani sanon minä selkiästi, minä tahdon hämmästyis syndeini yllise paremmin kuolla, kuin tehdä iselleni wäärää uskoa, ja sillä ainoastans ulkopäin omaatundoani woi-

della, siihen kuin se vastuudesti helwetissä heräjä, ja siellä synnin tuta täyty.

Armoitettu. Minä rukoilen, ettet te ole äkillinen, enä muuta turmasti duomitesa, kuin uutta pe-
tosta peljätessä: se pitää kohta näkymän, että itse olet-
ta isenne pettäneet, ja virkalle tielle saatetta tarwi-
hette. Ei se sielulle, siinä tilassa kuin olette, ole
outo, että he yriwindaiset ovat, ja waikka he itse le-
wottomudella, haikiudella ja hämmästyksellä täytet-
tyinä ovat, että he lähes epäilevät; ovat he kuitenkin
wahwassa epäuskosans niin igewiisat, että jos jo-
takin heille edespandaisiin, kuin heille ylösraken-
nyxi sopis, niin sen he täydellä woimalla puolestans
pois lykkäwät, ja waikka he tilansa wäärän olewan
näköwät, niin he yhtä hywin ne yriwakaisimmat to-
tudet petovina pitäwät, niinkuin te nyt teette. Ru-
ka on teidän sallinnut, eli mikä oikeus teillä on muit-
ten uskosta ja osallisuudesta Christuksessa päättä ja duo-
mita, joka et vielä siihen tulleet ole? te kiepihette
puheisanne tässä asiassa, niinkuin itse olisitte eroitujen
totisen ja wäärän uskon wälillä tundenet, ja kuiten-
gin kaiken puheenne alla, että pienindäkän sanaa us-
kosta maininneet. Mutta minä teidän lewottomut-
tanne joillakuilla soimuilla en lisätä tahdo; minä tah-
don sen kanka paremmin liewittä asian, että minä
teille osotan misä wika seisoo: Minä ymmärrän, et-
tä koska te ensimmäisessä ylösherättämisesänne sitä
yhteistä uskon wäärin käyttämistä näkemään rupei-
sitte, jolla ihmiset kaiken wääräydensä peittäwät (sil-
lä jokainen sanoo, minä uskon, ja sentähden minä
autuaxi tulen) ja te siinä samassa oletta ylisewoitetu-
xi tulleet, samasta häpiällisestä wäärin käyttämisestä
itse rykönänne; niin te silloin senkallaisen epäuskallu-
sen

pen uskoon käsittitte, että te yhtä haawa sen oiki-
an ja wäärän uskon hyljäisitte; mutta sen siasa
tykönäanne päättitte, senkaltaisia töitä tehdäenne,
kuin Jumalan ja ihmisten edesä todistais parem-
mast perustuksesta eli aluusta, kuin sillä luuldul-
la uskolla oli. Sanalla sanoin, uskon oletta erin-
omattain pitäneet uskollisutena ja yriwäksitena
kaikisa teidän töisänne Jumalan edesä, joka puo-
lestansa puhuman piti, ja te uskosta edesänne ei
puhua eikä kuulla puhuttawan tarwinnet, aikos-
mus oli aiwan suuri, engä minä sitä ihmettele,
että te siinä mielesä rupeisitte nuhtelemaan, ja
ajaturisanne muita ylönkäsömaan. Uskon kuiten-
gin, jos mahdottomuden, joka tiellänne oli, kohta
nähet olisitta, niin kowain nuhdetteenne kansa
muitten ylise olisitte wiirytellet, siihen kuin näh-
dä saanet olisitta, kuinga asia itse kansanne käy-
nyt olis. Nyt, uskoisin minä, kowain nuhdetteen-
ne kansa muille rauhan jätätte.

Lakiin sidottu. Ah! tosin, mutta se tulee
siitä, että minä tähän aikaan en ketäkän niin wi-
heljäistä näe, kuin itse olen.

Armoitettu. Ja kuitengin pilkallisesti pu-
hutte niistä, jotka, niinkuin itse sanoitta, hienu-
kaisesti uskosta puhuvat, siitä minä sen nähdä tais-
dan, että he vielä paljo ylönkäsöttawimmat tei-
dän silmisänne owat, kuin te nykyisessä tilasanne;
ja waiikka te omaa lewottomuttanne kauhistutte,
öykäätte kuitengin sitä, että te paremmin kuolla
tahdotte siinä, kuin isellessenne wäärän uskon re-
kifisitte; sillä oikiasta uskosta et te sanaakan lausu.
Se on selkiä tundomerkki, että vielä siinä oma-
sa tahdosanne riputte, jonga kansa te kohta aluus-

sa päätitte auttapanne isian, ja maailmassa suuria ihmeitä tehdäpänne. Sentähden et te Evangeliumillsesta uskosta tietä tahdo, ja sillä wätillä et te Jesuren kautta Jumalan tykönä jotakin hyvää toivoakan raida. Sillä uin kauwan kuin et te aiwottuun määräänne asti kerinneet ole, niin teidän lewottomudenne ja häpiänne se enänee, ja niitä te ainoastans onnellisiksi kuskutte, jotka ainoastans tällä tiellä pysywäiset aiwotuksians olla taitawat, puolensa pitää, ja koska jotain kustanda, sen kestää woivat, sillä (niinkuin nyt sanoitte) he toiwowat kaikkea hyvää, koska he päätarkoituksens woittawat; se on, koska he heittäns niin hywin paranda, ja kaikki asiainsa haarat niin sowitta tainnet owat kuin tarwitan, niin heillä syndeins anderi andaminen on, ja he mahdolliset Jumalan waldakundaan owat. Mutta minä ystäwäni teille jotakin muuta uskoa tahdon, nimittäin, että se jongatähden te muita onnellisina pidätte, on juuri heidän onnettomutensa, ja jotakin minua, kaikkesta siitä kuin minä teidän tilastanne kuullut olen, mieltttä taidais, niin se ainoin olis se, että te isehenne suuttuneet olette; sillä niin monda, kuin tällä tiellä mielinouttensa ja lisändymisensä löytäwät, he owat Phariseukset ja ulkoellatut, jotka omaa wanhurssauttans ylösrakendawat &c. Eski heidän tykönsä ei ole päätarkoitustans woittanut, ja heitä kaikkein omain töittensä woimansa kanka rihäxi tehnyt, sentähden omisa toimittuksians he kiiroksen löytäwät, ja oikialla elämän tiellä waldawans päälleseisowat. Mutta en minä suuresti ihmettele hihaasia ja siwidä luondoisia, jotka wähälä waiwaa isensä siwentyen ja kunniallisuteen

suteen ohjata andawat, jongatahden he myös itsestänsä hyvän luulon tekewät, ja uskowat hyväää itsestänsä; sentähden ei myös se ole ihme, että sentkaltaiset pitawät puolensa, ja omansa wäärästä wanhursskaudesansa edespäin pyrkivät. Mutta että sielut, joisa laki on woimaansa tullut, ja sündi käskystä tilan ottanut, ja herättänyt kaiken himon, niin että he juuri lähes kadosta owat, ja sydämmensä lewottomudesa huuta tähtywät; Minä wihelijäinen ihminen kuka pelasta minun tästä kuoleman ruumista Rom. 7: 24, että sentkaltaiset, sanon minä, wielä tällä tiellä pyrkii tahtowat, ja sen kautta itsens synneistänsä puhdistaa; se on sekä ihmeteldäwä että surkuteldawa. Minä, minä kuin hyvä ystäwä, neuwon teitä, että te aikansa, niistä epäluuloista ja ylönsakeesta kuin teillä uskosta on, lakkaatte; sillä tässä teille ei muuta neuwoa jälillä ole, kuin tämä ainoa, ja nyt paras aika on siihen ruweta, nimittäin, langeta Jesuxen jalkain juureen, rukourella ja kyyneleillä eskä usko, ja uskon kautta osallisutta siinä lunnasturesa, kuin meidän kaikkein edestäm Hänen siunatusa werensä wuodattamisesa ja kuolemasa tapahunut on. Eli etteko te koskan ole lukehet, mitä Petari niin sydämmellisesti Corneliuxelle ja niille kuin hänen kansansa olit julisti, sanoden: Jumala julisti rauhan Jesuxen Christuxen kautta, joka kaikkein HERRA on; ja taas: Hänestä kaikki Prephetat todistawat, että jokainen kuin usko Hänens päällensä, pitää Hänen nimensä kautta synnit andexi saaman? Act. 10: 36, 43. mutta minä mielelläni tietä tahdoisin, mitä laija kansaa se olis, joitten tähden te äskön minua pitkä

Kaisitte, peljäten minun teitä pettäwän, heidän petollisella opillans.

Lakiin sidottu. Minä kuulen mihin minä weterän, että ihmiset käffensä uudesta kansasta puhuvat, joka sekaamme ylöstulleet oleman pitä, joilla tapaa on hylätä Laki, ja ne murhelliget eli sendeins yllike surulliset sielut senkaltaisina ulos huuta, jotka Lain alla seisowat; mutta iksiäns uskosta ja Jumalan lasten oikeudesta kerskawat. Se on tosi, etten minä senkaltaisia tunne, engä heidän kirjojans lukea uskaldanut, sillä minä olen ystäwidäni siitä kowin haastettu, mutta se minua karmii, että minä katuwaisken syndisten murheesta Jumalan mielen jälken, joka saatta katumuxen pilkallisesti puhuttawan kuulen. Sentähden minä teidän puheittanne hämmästyin, ja luulin teidän oleman yhden heistä, joka minua sieluni murheesta wäärään wapauteen ja suruttomuteen nyt saatta tahdoi.

Armoitettu. Wai niin! minä kuulen että te sielunne murheen ja kaikkein tarpellisimmat asiat perustatte paljaisiin huutoihin, jotka ihmisen seasa liikkuwat, ja senjälken duomihette. Teillä on niin muosdoin järjellisen peräänajaturun puutos; liotengin siinä, että minun duomihette siihen asiaan wikapääxi, josta ike olette tietämätöin, wähimmäxi et muuta tiedä siitä, kuin juorewat huudot myöden andawat. Tämä kuuluu pahasti. Ja minä luulen, että teidän ystäwänne owat niin pahoin neuwotut, kuin tekin, ja kieldäwät muita siitä kuin ei he ihekan riedä, mutta ei minun siihen mitäkän tule, waan sen kuin minä näen uskon minä. Teidän asianne näyttä pahoin ulos; teidän käändymisenne on wäärä, ja teidän uskonne on niin, kuin ei ensingän usko: se olis
toiwos

toivotettava, että kaikki ihmiset senkaltaisen tien hyljätäkään ymmärtäisit, siihen heillä suurin syy olis. Mutta tätä vastaan, jos joku ylipidän mieleen ikensä forgotta, hyljää lain, ja ussoon turvaa, vaikka hän suruttomudesa elää; ja totisesta kääntymisen murhesta pilkka tekee siitä joka Jumalan mielen jälkeen on, ja seurawaisesti ahdistettuja sydänmitä waiwaa; niin se on waarallinen poikki tie; sillä koska joku senkaltisessa lihallsessa wapaudesa uskoonsa osotta tahtoo, murhellisten sieluin soinnamisella, niin on se syndi Jumalan edessä, mutta ihmisten edessä on se lähes se sama, kuin te aluusanne teitte, koska kaikkein ihmisten teidän duomioitten ale käymän piti. Jumala kaikkein ehywäisten ihmisten moninaista ymmärtämättömyyttä armahdaksen, ja oikialle tielle saattaksen!

Lakiin sidottu. Minä haraitzen ymmärtämättömydeni ja pyydän anderi tyhjän käytöteni tähden; mutta koska parannuksen wäärän olewan näette, jonga päälle minä niin monda vuotta työtä tehnyt olen, niin osottakot se hywyyks minulle, ja sanokot minulle: misä se oikia parannus seisoo, joka pyyhän Raamatun kanssa on yhteen sopiwainen.

Armoitettu. Sen pitää kohta ilmei tuleman: mutta yhdellä ja toisella sanalla tahdon ensin osotta, misä edellisessä, joka niin hedelmätöinä tapahtunut on, wika on seisonut. Siinä seurawaiset on waari otettapana: ensimmäinen teidän ylösherättämisenne oli hywä, jona te synnin laista tunsitte, ja näitte, että asiat sielunne kanssa pahoin seisot; te löysitte kenne kadotettuna ja duomituna ihmisenä, joka ei ainoastans ollut sinnyt ja syndynyt synnissä, mutta myös kaikkena elinaikanaan tehnyt Jumalan käskyä vastaan, ja ijankaikkisen kadotuksen wikapääxi tullut.

Silloin oli aika kysyä Wapahatajaa, joka Evange-
 liumin ilmoitta, ja teidän niinkuin köyhän, turmel-
 dunen ja wiheliäisen syndisen, olis silloin pitänyt ma-
 han langeman, nöyryttämän isiän ja laupiutta Hä-
 nen jalkains juuresa esimän. Teidän olis Wapah-
 tajasa alallans pyhä pitännyt, ja armoa ja säästä-
 mistä, usko ja syndein anderi andamista, sowindo
 ja maroo Jesusen Jumalan Pojaan weresä huuta-
 man, oman tunnon puhdistusexi ja rauhari, ja sitte
 kaskoa perän mingä woiman se myötänsä tuoo, pa-
 remmin eläyenne kuin sitä ennenmin. Mutta te o-
 letta epynet, ja Jesusen siasa wanhan Testamendin
 wälittäjä Mosesta seurata ruwennet, josta kirjoitet-
 tuna seisoo, että koska Jumala tullesta Sinain wuo-
 rella hänen kansans puhui, paisti hänen kaskwons niin
 kirkaasti, ettei kansa hänen kaskwons kirkkautta ka-
 hella tainnut: hänen täydyi kaskwoillens peitteen ri-
 pusta. Tämä Moseksen kaskwoin kirklous merkitse
 Jumalan pyhää kiwautta ja korkeinda wanhurkka-
 utta laisansa; mutta peitet merkitse epäusko, ja woi-
 mattomuutta ihmisesä Jumalan wanhurkkauden ki-
 wautta kestäämään ja lakia täyttämään. Koska nyt
 Moses peitetyllä kaskwoilla Jumalan puolesta, ilmoit-
 ti teille Jumalan pyhyden, ja teidän suruun ja mur-
 heseen ike ylisenne saatti, et te silloin omaa woi-
 mattomutanne tundenet, ja uuden Testamendin wälimie-
 hen Jesusen perään kysyä ruwennet, ja sowindoo
 Jumalan kansa Hänen kauttans ekinet, waan Mos-
 seysesä pyshitte ja päätitte tykönäanne paratayenne me-
 noanne ja senjälken Jumalan tahtoo tehdyenne. Et
 te ajotellet puutostanne tykönäanne täyttäyenne ike
 wödsä sitä kuin tahdosa ylösrosneri näkyi, waikka se
 oikeimin pelwoxi ja wapistusexi Jumalan edesä kua-
 hua

hua taittu olis, joka teidän waadei tähän päätöseen, kuin jorikupi hywäri tundoxi. Mutta kuulkat edes-päin erhetyriänne ensimmäisen käändymisenne aluusa: et te siihen tntyneet, että Moses peitetyille kaskwoilla puhui kansanne, mutta koitte myös sitä että peitten hänen kaskwoildans pois saanet olisitte, että hänen kirkkaudens nähdä saanet olisitta, se on: te oletta ne salaisimmat waatimiset Jumalan kaskwoissa ulostutkinet ja pyytänet teidän sisällisimmistä sowaisstuyista ja haluin taipumisista omaan ja luotuin kappalten rakkauteen puhdistaa. Näin oletta tahtonet nähdä Moseren, ja isenne hänen kansans, paistawaisena Lain kirkkauden alla pyhydesä ja wanhursskaudesa; senjälken oletta aikonet kuulla Evangeliumin kuskumista ja tulla Jesuyen tygö, mutta silloinet te olis tarwinnet tulla Hänen tygöns, niinkuin wihejäinen ja omasa tunnosa kadotettu syndinen, sielä armoo ja laupiutta kerjämän Hänen ansios tähden, waan niinkuin totinen sielu uskollisuuden todistuspiwosa, joka ainoastans alakirjoitusta ja sinettia Hänelä kais, että syndi joka jo hyljätty oli, myös anderi annetaisin. Tämä on nyt salaisuus teidän pitkäällisestä parannuxenne työstä, joka Jumalan edesä niin wäärä on, kuin se isesänskin peräti mahdotoin on päämääräänne woittaxenne. Muitten seasä mahdatte tässä waarin otta. Se wäärä luulojonga isellenne uskosta Wapahatajan päälle tehnet oletta, joka teille silmä määränänä parannuxenne alia ollut on; jos wielä niinkin olis, että te kaukapäin HENralda armoo ja woimaa rukouillet olisitte täyt-täxenne aiwotustanne, ja woittaxenne odotettua hursskautta ja pyhyttä, niin et te koston sitä uskon kautta esinet ole, herättämisenne aluusta oletta te So-

cinianein kansa Wapahatajan Jesuxen eteenne asettanet niinkuin pyhyden esikuwan, ja seurawaisesti heidän kansans rippunet Moosen laisa, tosin ike Evangeliumin myds laipi muuttanet, ja sen waatirwana wäliskappalena pitänet saadapenne kaltaisuden Christuxen kansa; mutta sowinnon salaisuden Christuxen kuoleman kautta edestämme, syndein andexi saamisen ja wanhurssari tekemisen, armosta Christuxen tähden, oletta kaikki ohike mennet, ja näin on koko tie edespäin teidän parannuxenne työ ja teidän aikomisenne takaperoinen ja mahdotoin asia. Ei se siis ole ihmet, että te olette wäsytetty ja niin hywin suuttutte elämään kuin pelkättekin kuolemaa: Jumala teitä ja muista senkalaisia pahoin ulostulleita sieluja armahatakon!

Lakiin sidottu. Ah mitä minä kuulen! senkalaisista saarna en ole aikanani kuullut, joka niin koko minun autuuteni rakennuxen ylösalaksin kaatanut on: todellakin ei mitäkän enää jälillä ole kuin kelpaa. Mutta mistä se tulee että minun lewottomuteni on niinkuin huojettu, sen siasa kuin minä kaiken toiwon iheldäni jo ulkona olewan luulisin, sillä ystäwäni on todellakin kohdanut sydämmeni erhetysesäns? Mutta rakiani! sano kuinga nyt kansani käymän pitä? jos joku aika vielä jälillä on esia ja löytä Jumalan armoo, niin luulisin vielä tahtowani elää.

Armoitettu. Ystäwäni mahta vielä wähdän seisahda ymbäri juorewaisten ajatustens kanssa: HERRa on läsnä, nyt äsken minä lupauxen jälken osotta tahdon, misä syndisen wifia parannus seisoo; ottakat airwaastans waari siitä lähesty-

wäi

wäisestä ja kuhuwaisesta armosta, niin totuus siitä woimallisesti itsens osottawa on sydänmesänne, että se pian autetuxi tulee. Pawali on epäuskoiſista Ju-
dalaisista sanonut, jotka epäuskon pimedyssä istuit, ettei he Moſesta eikä JEsusta käswoihiin nähdä tain-
net, sillä peite rippui heidän silmäins edessä; mutta koska he käänsit itsens HERNan tygö, se on: sen HERNan joka heidän ostanut oli, 2. Petr. 2: 1. niin peite pois otettiin 2. Cor. 3: 16. se on niin pal-
jo sanottu: ei Moſes tahtonut syndisiä tygöns wetää ja heille wanhurſkautta wiraallans anda, waan niin-
kuin Apostoli toises paikas sanoo: Laki on kurittaja Christuxen tygö Gal. 3: 24, sentähden koska Moſes syndisen käsittänyt ja yliwoittanut oli, ja syndeins tähden hänen kadotuxeen duominnut, niin hänen wel-
wollisudens on käändä eli anda wetää itsiäns HERNan JEsuxen tygö, koettaxens kuinga Hän kaikella laupiudella kohtaa wiheliäisiä, tekee heitä anstostansa osallisixi ja heille sen wanhurſkauden lahjoitta joka Jumalan edessä kelpa.

Lakiin sidottu. Edellisten suhten harwaisen minä jo kuhunga päin asia kallistuu, ja minun täy-
ty tunnustaa, että se on siunattu muistutus Raama-
tusta syndisen käändymisen ylitse, jota en minä ennen ymmärtänyt ole. Minä kiitän Jumalata, joka mi-
nua waiwaista muistaa tahtonut on, ja minulle tä-
män hywän tilan toimittaa; tämä on kaikketikkin merkki siihen, että Hän vielä minun edessäns laupiu-
den löytä saldi. Nyt minä teistä rippua tahdon, tehkät minun kansani niinkuin teille hywäxi näkyy, ainoastans te minua oikian parannuxen ja uskon sa-
laudessa neuwotte; teitä minä usko ja totella tahdon.

Armoitettu. Ei niin, Jumala minua siitä

warjelson, että minä Moseksen ja meidän Bapah-
 tajani Jesuksen siaan astuisin, ja sielut minussa rip-
 pua annaisin, Moseksen oletta te tunnetaan, waan ei
 Jesuksen, nyt täyty Moseksen, Johanneksen ja mo-
 nen muun Jesuksen edestä ulos tiellä parta, ja
 jokaisen puolestans huuta; jälkeeni tulee se josta kens-
 gän vihmoja en minä ole kelvollinen päästämään,
 Joh. 1: 27, Hänen tulee kaska, mutta minun pi-
 tä wäheremän Joh. 3: 30, tosin Jesuksen tygö ku-
 kuu minä teitä, joka myös itse rasitettuja syndisiä
 tygöns kukuu, sanoden: tulkaa minun tygöni kaikki
 jotka työtä teette, ja olette rasitettut, minä tahdon
 teitä wirwoetta, ja teidän pitää lewon löytämän teidän
 sieluillenne Matth. 11: 28, ei Hän tee niinkuin Mo-
 ses, sillä Moses kiwoille; mutta Jesus siunaa ja lau-
 piudella wiheliäisiä sieluille. Te olette kuulleet mitä
 Phariseukset tästä Jesuksesta todistit: Tämä, sano-
 wat he, wastan otta syndisiä ja syö heidän kansans
 Luc. 15: 2, tämä korkia suku ei sitä karsia woinut;
 sillä että he olit tottunet raskaita kuormia ihmisten
 päälle panemaan, niin he Jesuksen siwidiä kansakäy-
 mistä rasitettuin ja armo kerjääwäisten sieluin kansa
 paheruit; mutta kiitos olkon Jumalan! wastoin Pha-
 risensten napinaa, sanoo kuitengin Historia, että
 monda Publicani ja syndistä arwoisit Jesuksen kans-
 sa Matth. 9: 10, nämät ja muut todistukset nyt teille
 lehoitukset owat, ja teitä wieraspitoo autuallisesa
 yhdistyresä Jesuksen kansa kukuwat, Hänen sowin-
 donsa osallisuteen. O! niin tulkaa, tosin tulkaa nyt,
 niin surkia woimaton ja wäsynyt kuin te olette! tul-
 kat, sanon minä, Jesuksen tygö, langoikat Hänen
 eteensä maahan, rukoilkaa armoa, ei ensin taitayen-
 ne jotakin hywää tehdä, waan taitayenne oikein us-

toa, ja uskon kautta käsittäenne sowindota, joka Hän on weresänsä ja kuolemasansa tapahtunut on, teidän ja koko mailman syndein edestä, ja sen kansa saadaxenne syndein andexi andamisen ja elämän Jesuren nimesä. Minä takaan, että Jesus on kalliista ja pyhimmästä nimestänsä tilin tekewä, sillä niinkuin Hän kutsutan, niin Hän on myös, nimittäin Jesus xpi Lunastaja, joka on kansans synneistä lunastanut Matth. 1: 21, Hän on teidän sydämmeenne ja uskoonne sinetin painawa, joka on walittuiden lasten hengi, josta me taidamme astua Jumalan eteen ja huuta Abba rakas Isä, ja sen sinetin tähden, joka Jesuren ristillä merkitty on, ja Jesuren kuoleman hedelmä on, pitää Jumalan duomion seisahuttaman, syndein ahdistaminen raukeman, satanan päälle kansat laakkaman, ja laki duomikewaisen woimans kadottaman. Olixen kaiken tämän pitää suloinen Jumalan rauha ylöskäymän, joka sydämmeen sielun ja mielen sisälle otta ja edespäin funaa ja warjelee ne alati Christusesa Jesuresa. Phil. 4: 7, niin saatte tietä ja ymmärtä, ettei Jesus joku paljas esikuwa waiwaisille woimattomille syndisille ole, waan Hän on kaikkein ensin sowindo ja armon lähde, täynnäs armoa ja totutta Isästä; ja kaikille niille jotka Hänen vastaan ottawat anda woiman Jumalan lapsiksi tulla Joh. 1: 12, 14, mutta sitte ja koska tämä syndisen tykönä selkensä woittanut on, niin woima osotta ikensä Jumalata pyhydesä ja wanhurskaudesa pa lwelemaan, ilman orjuden pelkoo ja ilman Moxyen waatimista, Elian ja Johanneren kiltwautta; sillä heidän on, sanoin minä, kaikkein täytynyt astua

tua ulos tiedä Hänen edestänsä, joka sanoi: Ka-
ho, minun Jumalan, minä tulen, Naamatusa on
minusta kirjoitettu, sinun tahtos teen minä mie-
helläni; ja sinun Laus on minun sydämmesäni,
Ps. 4: 8. Ebr. 10: 7. Silloin saatte totuuden
JEsusen sanoista hawaita: kaikki ovat sille mah-
dolliset joka uskoo Marc. 9: 23. että itsellen wä-
kivalda tehdä tarwisse, josta ei yhtäkän totista sy-
däminen parannusta seuraa, niinkuin tähän asti
känhanne tapahtunut on, niinkauwan kuin Chri-
sturen esikawa parhasta päästä on teidän silmä
määränänne ollut, Hänen sowindons osallisuuden
fiassa. Tästä tulee nyt yri toifestansa oikiasa jär-
jestyksesän sielulle armoiteturi ja siunaturi. Sen-
tähden rakas ystäwäni, ottakaa arms wastan ja
kääändäkää teitä Wapahatajan JEsusen tygö! tul-
kaa fondaten edes sen armellian Armahtajan ty-
gö: Hän tietä parhaitin kuinga surkia tilanne on,
ja että te Wapahatajaa tarwisette; sentähden a-
settakaa asia eteenne, niinkuin ei teille jongun muun
kansa olis tekenistä, ei muun perään kysymistä,
kuin JEsusen, eikä muusa apua tiedä kuin Hä-
nesä. Jos silloin jongun salaisen siikuturen sy-
dämmesä hawaisette niinkuin kysymäisen: mitäs
tahdot? niin huuda, JEsu Davidin poika ar-
mahda minun päälleni, minun waiwanen sieluni
waiwatan hirmuisesti perkeleldä! älä hämmästy
jos sydämmesäs joku wastaus nousis, niinkuin tah-
dois JEsus sanoa: ei ole sowelias ottaa lasten lei-
pää ja heittää penikoille: älä hämmästy, sanon mi-
nä; älä suutu älä pakene; huuda sitä enämmin
armon perään, ja anna JEsulle oikeus, että se
niin on; mutta kuitengin, HERRA, syöwät pe-
nikat.

nikatkin niistä muruista, jotka heidän Herrains
 pöydästä putowat. Ja silloin JESUS teitä autta-
 wa ja teidän sielunne parandawa on. Rakso tä-
 mä on syödisen oikia parannuksen työ, ja tähän
 olis teidän ennen 22 ajastaike ihenne andaman pi-
 tänyt, koska te oman sananne jälkeen Moysesida
 Jumalan duomion eteen haastettin ja parannuksen
 lupaisitte, niin o isitte toinen mies olet kuin nyt
 olette; kiittäkät kuitengin Jumalaa, että vielä on
 aikaa: raksoat wiisum perään, ettet te tästä kiin
 wääräidä armo järjestyreltä wiinoytella isin an-
 na. Älkät olko huikendelew inen, niin että te yhä
 tenä hetkenä huudatte JESUYEN perään, ja taas
 käännätte Moysesin puoleen; josta se tulee, että
 ihminen erhetty oikiaida laidaida. Älkät ihmisten
 luuloja tässä asiassa totelko, sillä ensin oia on wä-
 räin sanomain ja häähwän tietoin päälle ihe a-
 siassa perustettuna. Kansa ei nyt ymmärrä, kuin-
 ga he JESUYEN ja uskon ohise menewän sanoo-
 taittan, sillä he tietors jälken oikomsihinsa, kais-
 kenlaiset ajaturet JESUYESTA sekoittawat, eikä kair-
 alla olewans usko, sen puolesta että he elämäns os-
 jenuksen Ebangeliumin bokstawiista otawat, ja
 wiisijans armen perään huokawat niitä täyttäpens.
 Mutta JESUS lauo: Joh. 5: 39, 40. tutkikat
 Raamatuita; sillä niissä te luulette teilleme jans-
 kailkisen elämän olewon: ja ne owat jotka todis-
 kawat minusta. Ja et te tahdo tulla minun ty-
 göni, että te saisitte elämän. Sillä bokstawiista
 tekerwät he igellens pikemmin si neuwoi p ätö-
 pen, että sitte kuin he we'wollisuuden Jumalalle
 täyttä et owat, he wasta JESUYELLE heitans usotta
 tahtowat. Mutta ah kuinga selkiästi Pawali tä-

män sekkannuren selittä josta Evangeliumista Laki ja käsky tehdän, koska hän Gal. 3: 21, 22. sanoo: jos laki olis annettu elämäksi tekemään, niin tosin wanhursteus tulis laista. Mutta Naamattu on kaikki julkenut sinun ala, ett' lupaus annetaisin uskon kautta Jesuren Christuren päälle uskowaisille. Yrystään ja aineastians tahtoo Apostoli elämän ja autuuden Jesuren uskosta edestuuotta, ilman pienindäkän kaandota ennen tehdän ei wasta tehtäwän työn päälle, josta hän niin selkästi puhuu: Rom. 3: 24, 25. he tulewat ilman ansiotansa wanhursteaksi Hänen armostansa, sen lunasturen kautta kuin on Jesuresa Christus ysa. Jona Jumala on armon-ihminen asettanut uskon kautta Hän waresänsä, osottarens sitä wanhursteuta, kuin Hänen edesant' kelpa, edeslakkäyväisten syndeln anderi andamisen kautta. Ja taas Eph. 2: 8, 9. armosta te oletta autuaret tulleet, uskon kautta, ja et te itse teistänne: Jumalan lahja se on: ei töistä, ettei yriskän ihändä kerkeäsi.

Lakiin sidottu. Mutta kuinga se on mahdollinen, että järjellinen ihminen, jolla etu on ihelukia pöhää Naamattua, senkaltaiseen wäörän tietoon seistä tainnut on; sillä koska te nyt asian minulle osotatte, on se niin selkiä, että minä itse bohtaw'n jälkeen nähää taida, ettei se muulla tapaa ymindretttä taitta, kuin nyt sanottu on?

Armoitettu. Te mahdatte sanoa; mutta kuulkaa vielä yri sana teid'n wäärästä luulostanne uskon salaisuudesta: te oletta ehinet armoo taitowanne osotta teid'n olewan Jumalan lapsien, waan ei tullawen Jumalan lapsesi; näin oletta te tahtonet

net osotta igenne oleman se, jota et te totudesa olletkan: taidatteko nähda mikä wääritys ja erhoitus tämä on? Mutta wäännä nyt toisiu tämä asia ja kaso wisuun, ettäs Jumalan lasten oikeuteen oteturi wulet, sitte mahdotte elämäsä sen osotta. Ei yhtäkän sonain harikka meidän wälillän hywistä töistä, niinkuin uskon hedelmistä ylösnouseman ylä, aiwaastans me ensin saamme uskon, ja Jumalan lapsiri tulemmes; lasten oikeuta seura ufkollisuuden ja kuulliaisuuden harjoitus: yri seura toistans juuri läinä, niinkuin warjo seura ruumista, ja kass yri on totinen, sinä meöskir se toinen on. Mutta paremman selkeyden tähden, tahdon minä mainita, että syndien ensimmäisessä ylösherättämisellä, löytän meö tahto hywää tekemään, joka tytä määränsä jä ken igesäns ja puolestans on hywä, mutta kuitengin lapsirästä miellullisudesta kauwas eroitettuna, joka sitä eläwää uskoo seura. Edellisiä kuullan aina walitettawan: tahto minulla on, wään täyttä hywää, en minä sitä lööda Rom. 7: 18. mutta jälkimmäisessä se kauuu: minä woin kaikki sen kautta joka minun w kero yri tekee, Chisuren. Phil 4: 13. Jse tiedatte tuinga mielluisesti re ensimmäisestä ylösherättämisestän päritte par ynda isian ja hywiri muuttua; mutta senjälken koettelemisstä taidatte yri sanoa, että woima wähembi ollut on kuin aikominen: seurawaisesti on sillä heikko perustus, kossa se ensimmäinen laida waikutettu maattiminen ylösherättösten syndisen rykönä uudesta syndyheitte: katten hengen werosta otetan, niinkuin myös kossa ensimmäinen muutos, joka ulkonaisessa waellyksä hawaitan sen merkkänä ja hedelmänä

pidetään: sillä moni jälkeenpoin Jumalan edessä hä-
 weta täyty sekä loistawaisten tekoins, että myös
 tehtyin syndeins yllä: liotengin jos meissä ihmi-
 nen isians kuwailta tyytänyt on. Esimerkiksi; JEs-
 sus sanoi Petrusille: Matt. 19: 29 jokainen, kuin
 luopui huoneista, taikka pelloista zc. eli m. utta ulkonai-
 set tapansa minun nimeni tähden, h'nen pitää sata-
 kertaisesti saaman, ja ijankaikkisen elämän perimän.
 Tämä on erinomattain sanottu uskovaistista sielui-
 sta; mutta koska joku äffen herätetty ja auruude-
 stans murhetta kaudawa syhdinen, ei lupauren
 tähden, kuin tässä poiskiellämisen siwubun virustet-
 tu on, eli lewottomuudesta pässtöensä, kaikista
 maallisista ka paleista isins eroittamaan rupee,
 unhohtain pääasian, joka on NB Jesuxen nimen
 tähden, eli niinkuin Jesuxen Operustappi, wai-
 non aikana pikemmin hylkä maalliset kappalet,
 kuin tie-dä Christurens; niin on asia wäärin yms-
 märetty; wäätarhoitus wöärä, ja wihdoin pahoin
 p äty, niin että se poiskielly eli takaisin otetan,
 ja sen kautta poiskiellämisen isä härtäpi tehdän,
 eli myös Jumalan edessä syhdämmeisäns kaikesta
 luottamisesta omiin töihin paljastetan, ja oppia
 saadan. ^{että} Tämä ijankaikkinen elämä on Jumalan lahja
 ja Jesuxesta Christuxesta meidän HERRasamme
 Rom. 6: 23. mutta koska me sen siunatun lahjan
 saanet olemma, niin me Jesuxen nimen tähden
 kewiästi ja mieluisesti poiskiellämme sen kuin ma-
 siman on. Sillä se on niinkuin wuodatettu woi-
 det koko sielusa, ja saatta hänen maata ja kaikke
 mailmaa ylönsakomaan ja mitä siinä on: syhdän
 sitte mieluisesti ja kewiästi pojeskiellämiseen astuu,
 liotengin mitä haluin tulee maallisten kappalden
 tygd,

työ, sen verrattoman tyytyväisyyden tähden JEsu-
 sussa ja taivaallisissa menoissa, niinkuin isoma vai-
 hetta homettunen leivän tuoretta krusää vastaan.
 Tästä ei enää paikan puoleen lausua tarviita, se on
 jo hyvin vaihetettu ja mapettu, satakertaisesti JEsu-
 suren nimesä: tila on armoitettu ja autuas, ja
 päälli eri olemma wihiä ijankaikkisesta elämästä
 Jumalan waldakunnassa. Ystowäni ei mahda
 huolia niistä, jotka näkyvät tehneet suuremmat as-
 keleet, ja sentähden heille monen muun suhten jos-
 ku etu olewan näkyis; sillä kaikki mitä Jumalan
 armosta tehdän, on hywä, olis se paljo eli wä-
 hä; ainwaistans se sadamman nöyrydesä tapohtu,
 ilman kaskandota paikan eli kiitoren puoleen ihmi-
 siä: ja tämä on tundo-merkki, ettem me itse ota
 ikellem kiitosta, sitä wähemmin perustamattomasta
 luulosta oman kaskandomme tähden ystowäkämme
 ja duomikemme muita. Näin on mittien sieluin
 kanka laita, jotka JEsuren nimen tähden jotain
 kiidänet ovat: he ovat nöyrät, alhaiset, rakkaat
 ja siwiät, ja kaikessa heidän menosansa JEsuren
 nöyryys, siwius, armo ja rakkaus se loistaa. Ei
 he miplikän ansioxi tykönsä sitä lue, että he niin
 eli näin tehneet ovat; rahjota wähemmin soimawat
 he muita, jotka ei sitä samaa tee; sillä kaikki mi-
 tä he ovat ja heillä on, tunnustawat he ansiois-
 mattomaksi armoksi, joka heille JEsuren kautta ta-
 pautunut on; ja sen siwiusa niitä monia puutevia
 häwewät, jotka kaikissa heissä rippuwat. Tämän
 tähden nähdän, ettei kossa Pawoli sen metelin
 kautta, jonga wärdit Apostolit olit nestonnet hänen
 kerkkamisens niise JEsussa, waikka ei hän wit-
 tens puoleen lausua tahtonut, wihdoin tuli waadi-
 tuzi,

tuyi, jotakin karsimisistons ja ristiäns ylösluetteles
man, niin edesandoi hän, että tämä tilasi puhui
tyhmästi. 1. Cor. 11: 23. ja taas sanoi hän: Jus
malan armosta minä olen se kuin minä olen, ja
Jumalan armo ei ole minusta turha ollut. 2. Cor.
15: 10.

Nyt olen minä teille mun tietoni ykkertaijes
sti Evangeliumin salaisudessa ilmoittanut, joka on
Christus, kuin yrittäns meille Jumalalta tehty on
viisaudeksi, waanhurskadeksi, pöhydeksi ja lunastu
yksi 1. Cor. 1: 30. Hänestä tulee meidän esia ja
löytä kerskaudemme, mutta ei ihesäm eli omisa töis
käm. Nyt on aika että minä teidän kottia mens
nä annan, ja siellä edespäin Jumalan edesä tut
kia ja tätä asiaa koetella. Andakat Jumalan ar
mon teitä hällita, ja koudaten astukat armo-istuis
men Jesuren tygö ruhoilemaan armo; perustakat
kaiikki uskallurene Hänen päällens, niin edespäin
kaiiken sen yllise kuin minä teille sanonut olen, se
lityren löpdätte, että silleen tätä seuraa tässä erä
maassa katua tarwike. Minä kiitän sulvisinda Wa
pajatajaamme, joka tällä erät teidän kielenne si
teen awannut on, teidän kowsta tapauristanne
privakaisesti puhumaan: Minä kunnivitan myös
Hänen laupiuttas siinä, että minä wapauden ja
rauhan löytänyt olen kaiiksesi siinä kuin minä tei
dän känganne puhunut olen; toiwon että te paa
tarkeitureni puhellani käsittänet oletta, nimittäin
käändäpene teitä pois ikestämme Jesuren puoleen;
mutta en minä mitäkän hywää hyljätä tahtonut
ole, joka totudessa hywä on; kaiikki mitä ei tapu
du uskosta ei kelwa, waan hyljättämän pitää. Tä
män kängä annan minä teidän sielun ja ruumin
puole

puolesta Jumalan armon halduun, joka edespäin täyttävä on mitä sekä minulda ja teidä puurtu.

Lakiin sidottu. Kuinga taidan minä ki torella tuta teidän mielisuisidenne ja hrvän tahtenne minua kohtan? Jumala teitä siunatkan, ja jos minä sen päivän elän, ja se mitä sanottu on minun päälleni täytetän, niin minä ij' ti en sitä unhohta taida. Mutta vakas ystävänä, älköt liuruttako eritesänne minusta, kärkevät aikaa, että minä yhdesä ja toiseja asiassa teidän araturianne ja hrvä neuvotianne tuetta mahdaisn, niinkuin erinomattain seurawisa asian haaroisa: taidais tapahtua, että minä, joka jo löyden iheni arwan hrvästä tilasa, tosin likimitten niinkuin toinen ihmnen, koska minä teid n läsnäolemi'enne mistan, tohtisin toisen'altaiseri joutua, ja wastauudesta entisten tapauhtieni plise murheseen langeisin. Erinomattain yri kohta mieleni tulee: minä tunnen huikeendelewaisen sydämmeni ja pelkän, että mikä, joka nyt löyden iheni walmuri, syndisen waimon, Petarin, Publikarin ja tuhlaaja pojän kanka ma kamaan Jesuyen jalkain juuresa, ja armoa keridwän, kulaistid: tulisin woiteturi, ja wastoin tah:toani ja aikomustani jongun wian ja langemuxen täyttäisin: mitä luulerta, pidäisko minun koko asiansi silloin hukkan heistämän, ja entiseen epätoiwooni taas seisahhtaman?

Armoitetta. Warielken Jumala ettei satan seunin, kanka meitä armosta peljätäs; Parakk Ebr. 4: 16. sanoo: Käykämme edes uskallu:ella armon: istuimen tygö, että me laupiuden saissimme, ja löyd: isimme silloin armon, koska me apua tarwisetamma. Minä taidan täydellä syyllä sanoa, että s

jos satan se wiefas wihollinen taas teille soimais
 kaikki ne synnit, joita te kaikkena elinaikananne
 tehnet oletta; ja jos hän vielä huomamata weis
 teitä johongun uuteen Eiusaureen, niin lufekat se
 enämmin hänelle kuin itsellen, sillä hän on itse
 alku siihen; mutta ellei hän sen kanssa teitä jättä
 tahdo, niin haastakat händä kansanne Jesuxen
 tygö, siellä kuul maan hartaita rukouksianne, kuin
 ga te itsenne Jesuxen kuoleman, haawain, we
 ren, ristin, wandeitten ja werisen hien päälle luo
 tatte, sen esirukouksen päälle, jonga Hän kuole
 mansa hädästä ristin päällä teidän edestänne teki,
 ja sen woiton päälle jonga Hän Majestettillisesä y
 lösnousemisesä teidän edestänne voitti; niin olen
 minä wahwa, että hän pian takaisin astuu ja
 häpce; sillä tämä on hänellä myrkky, mutta teil
 le on se elämä ja terweys. Wähkäät sentähden
 kiindistäsi uskon halusa ja rukouksisa Jesuxen ty
 gö, älkät wäkö kagomast Hänen päällens, ja
 Hänen ristiansä kiltwesänne kandamasta, niin te
 nähdä saatte, ettei Hän teidän kiellä taida majaa
 ja sica awarusa sydämesän ja pyhisä haawoi
 sansa, jotta meidän terweydenne lähteet, was
 paat kaupungimme ja taimalliset wuorten rotkot
 owat, joihiin me isemme sildä pahalda ja kailil
 da hänen tulsilda nuolildansa kätkeä taidamme.
 Turwalla te aina aamu-wietenne weisata mahdat
 te, jos vielä päiväkin pilweilemään rupeis, sa
 noden: N:o 358. v. 1, 2, 3. ja N:o 259. v.
 7, 8, 9.

Lakiin sidottu. Niwan lohduellinen neuwo;
 Jumalan olkon kiitos senkaltaisen turwan edestä!
 sydämeni rundee elämän woiman siitä. Minä
 toiwon

toivon että se myös minulle hyödyttyä ioutuma on, koska se parhaitin tarvitin. Mutta josat minun vielä terta kysyä, koska minulla tlla on, sillä se on Jumalan kädessä, jos minä niin pian enää erinäisesti saan teidän kansanne puhua. Niesleeni johtuu, että waikka minä eribhtynyt olen, ja omasa woimasani isiani autta tahtonut; iin kaitetikkäin löyrtän sielua, joika ensimmäisistä käändymisensä aluusta isens Jesuxen tygö käändänet owat, ehinet ja löyynet wahwan perusturen, ja tähdellisesti syndeins andexi andamisen saanet, eli tullet wanhursskapi tehdyxi 2c. Mitä senkaltaisista luulette? Owaiko ne sitte kaitesta rasituksesta, murhesta, kiusaupesta, rististä ja kärsimisestä waapaat? sillä Apostoleitten oppia en minä toisin ymmärtännyt ole, kuin että oikeiat Christityt ja Jumalan lapset kaikki owat ristinkandajat, ja Kansa joita Jumala ihmellisesti johdatta; jonga me niinkuin esikuwasa Israelin lasten ulostäynnisestä Egyptistä näemme, ja kaitesta heidän matkastans kiusauksen korwen läpihe luwattuun Canaan maahan.

Armoitettu. Siinä teillä on oikeus; mutta wika seisoo siinä, että te kaikki teidän willityypenne ja rasituyenne Evangeliumillisenä ja Christillisenä murhena pitänet oletta, sentähden oletta te alati siinä vyhyet. Mutta nyt pitä teidän ymmärtämän, että ne kärsimiset joista sielu Jesuxen seurasa ja yhtendesä osallisexi tulee, ne owat kofonans toisesta laadusta; niinkuin Petari sen tietä anda, koska hän sanoo: että ne waimot kuu Christureasa owat, on se kunnia jota Engellit wähdä hinoisewat. 1 Pet. 1: 11, 12. tämä on siis

joku muu, kuin senkaltainen waarimus ja mielen halla josta te tähän asti ilman Christusta olleet olette. Mutta minä tahdoisin neuwoa ystäväni, nyt ensin tekemään itsiän hywin tutuksi Jesuksen kanssa, koetellapensa Hänen sowindonsa wolmaa ja salaisutta elävästä uskosta, sitte JEsus pitää murheen teistä kaikista niistä tarpeista, koettelemuksista, risteistä ja kärsimisistä, jotka teitä kohdata taistawat. Rakkaus kaikki kewendä, paiksi jota kaikki kärsiminen ei ole luettapa; ei suingan, jos me vielä kaiken tawaramme kulutaisimme köyhäin rawinnori, ja annaisimme ruumimme pödetta niin ei se olis meille mitään hyödyllinen 1. Cor. 13: 3. minä puhuisin kansanne Evangeliumin oikian kärsimisen salaisuudesta; mutta se saatais minun suureen lafouteen, niin etten minä tällä erää siitä selitä taidais; minä wenen siis nyt sen ohitse: jos Jumala niin sowitta, että me toisten saamme kessänämme puhua, ja te sillä wälillä, totuden siitä kuin minä nyt sanonut olen hawaita saatte, tahdon minä sywemmäldä itse asiaan mennä, että nähdä saatte, kuinga oikia Christuksen risti on Engelein ja Jesuksen ystäwäin himo, mutta isewaldaisille ja ylpeille ihmisille sekä käsitämätöin että mätöin. Tosin, tässä on pyhäin kärsiwällisyys ja usko Ilmest. K. 13: 10. ja pyhydestä nähdä saadan ne sydämmelliset Jumalan rakkauden ihmet ihmisten lapsia kohtan.

Lakiin sidottu. Nyt kiitos Jumalan! Eäänän minä itseni toisella toiwolla Wapahantajani ja HERRANI Jesuksen tykö, ja tahdon estelemätä waeldä sitä tietä kuin Hän minua johdattawa on, olis se surusa eli ilosa. Mutta kyllä monda löyt-

Idyttän, jotka koska he jongun muuroren entisestä tilastani hawaisewat, sen wääränä pitää tohtiwat.

Armoitettu. Se on tosi: teillä on kewiämibi löytä kymmenen tuhatta opettajaa, kuin yhtä Isää Christusesa, 1 Cor. 4: 15. nämät kaowat ainoastans sen puoleen kuin filmän edesä on, eli pääläpäin näky, ja koska se heidän tietons jälken kaikki on järjestyksesäns, niin he sen tilan hywänä pitawät; mutta ei se koskan niin tasainen olla taida, ettei vielä käytorisa, rawoisa, puheisa ja waatten parresa jotakin tasoitettava ole. Jos niin tapahduis että senkaltaiset teitä josta kusta wäärystä soimais; niin siweydesä uskon rippumisella Jesurenne turwisa andakat se ohisenne mennä. Ystävänäi tulee myös tietä, ettei teille siinä wääritys tapahdu, sillä entisen paransurenne itse alwoitte sillä tapaa, että te kaikkia kuin teitä kohtais laittite ja duomihitte; nyt mahdatte hywänänne pitää, samalla tapaa taas kohdatuxi tulla; liotengin niildä, jotka teitä wäärän kiwaudenne tähden kiittäneet owat, jota teidän nyt häweta täyty. Kuitengin rukoulen minä teitä Jesuren rakkauden tähden ja oman sielunne ijankaikkisen menestyren tähden, kaikkia sanain riitoja wältämään, ja wisusti isian warjelemaan ettet te mita ylönkagois, sillä se suuren wahingon teille tekee: mutta muitten kerstaus senkaltaissta tilaa wastan ei teitä ensingän wahingoise: sillä sen kautta ilmandu vielä se waino, jonga Jumala waimon siemenen Jesuren ja kärkeen wälille pani Luom. K. 3: 15. Kärsi siis mieluisesti Jesuren kausa ne kärkeen pistet kuin owat
ylön

ylönkäte, syyt ja pilkka, jota te kyllä kandaat
 taidatte, koska te Jumalan ja teidän välillänne
 tiedätte, että JEsus teidän ainoa kerskaurrene
 on. Nyt Jumalan rauha, joka kaiken ymmär-
 ryksen yllä käy, warjellon teidän sydämmenne ja
 mielenne Christusesa JEsusesa! Ja niin annoit
 he toinen toisensa Jumalan ja Wapahajan kals-
 liin huomaaan, sydämmellisellä sylelemisellä,
 ja meni kumbikin kotians.

Kunnia olkon Isälle ja Pojalle ja Pyhälle
 Hengelle nyt ja iankaikkisesti
 Amen!

Wielä yri Soinen

Kanpapyhe,

Kaikkinaisista tapaurista

Kuin

Edestulewat sinä armoitetusa / pyhä-
sä ja autuasa Uskon tilasa.

Kahden Personan wälillä

Dimeldä

Johannes

Ja

Thomas,

Jotka edelläpääin

Olit woittanet toinen toisensa kiskimäisen
ystäwyden sen kautta, että yri heistä oli palvel-
lut toista hywällä opilla ja neuwolla hä-
nen ahdistetusa tilasansa.

Colos. 4: 6.

Teidän puhenne olkon aina suloinen ja suolalla sekoitettu; että te tiedäisitte, kuinga teidän pitää vastaman isekutakin.

Marc. 9: 10.

Pitäkät suola teidänne ja rauha toinen toisenne kanssa.

Col. 3: 17.

Kaikki mitä te teette sanalla eli työllä, se tehkät kaikki HERRAN JESUXEN Nimeen ja kiittäkät Jumalaa ja Isää hänen kauttansa.

Jälkimmäinen Raikunpuhe, Johanneksen ja Thoman välillä.

Johannes.

Syvä huomenda! rakastettava welsien Thomas, että minä vielä kerran sinun terwenä ja hengisänäden, siitä minä suuresti ihastun.

Thomas. Jumalan olkon iankaikkinen kiitos, tämän ja kaiken muun lufemattoman armonsa edestä, minua epäkelwotoinda syndistä kohtaan.

Johannes. Siitä hetkestä asti, kuin me viimein Mambren kedolla toinen toistamme puhutelimme, olet sinä nsinun mielesäni usein ollut, ja minä olen halainnut nähdä sinua, engä tätä tietä nytkään tullut olis, sinua puhuttelemaan, waan minun suuren haluni tähden.

Thomas. Jumala sinua sen edestä junnatkon, minä myös sinua siitä wiheydän, että minä olen suuresti ikäwödinnyt nähdäpäni sinua monenlaisten tarwetten tähden, ja totwon, että sinä nytkin samalla yriwäkäisudella ja arwostelemisella tuins ennengin ihes minua kohtaan käyttää, tahdoit.

Johannes. Sen minä Jumalan armon
Eaut

Kautta tahdon tehdä, hän itse minulle siihen su-
naupensa lainatkon, mutta että me yhdessä olla
saisimme, ilman estettä ihmisiltä, niin sentähden
käykääme erinänsä eli kamariin itseksän olemaan.

Thomas. Ja tehkääme niin; mutta että päi-
vällisen aika on lähestynyt, niin käykääm me ensin ru-
aalle, siellä me yhdessä puhukääme, jotakin ylöstra-
kenda vaista, sitä kuin tulis sielun autuudexi.

Johannes. Se on oikein, istukääme nyt ru-
aalle, ja kiitoyella nautittääm herkua, kuin eteem-
me vaketut ovat, ja kiittäkääme Jumalata kuin
jokapäiväisen leivän meille anda.

Thomas. Ja kunnia olkon Isän ja Po-
jan ja Pyhän Hengen niinkuin se on ollut aluus-
sta ic. sillä mitä minuun tulee ja muihin minun
asiani haavoin, niin on siinä täydellisesti nähtävä
Jumalan hywyden ihme; että minä vielä elän
ja Jumalan lahjoja nautise.

Johannes. Sen ruoka maista minulle juu-
ri hyvälle, joka leivänsä Isän Jumalan armia-
sta kädestä otta; sillä jos se enämbi eli wähembi
olis niin se on sumattu.

Thomas. Siis minä sen pidän, että jo-
kainen sentkaltainen ei kysy monia väätää, sitä wä-
hemmin joitakuita herkua, sillä hänellä on tyty-
wäinen sydän Jumalansansa.

Johannes. Sinun luulollas on hyvä pe-
rustus, joka uskon tanga kokonans hywin yhten
sopi; mutta niin löyträn myös ihmisiä, jotka tod-
lästi ravinnoyensa hädä maltawat, ja sen kaut-
ta ei Jumala kunnioitexi tule.

Thomas. Sentkaldaiset minä kaikkein wihel-
jäksimbiniä pidän, mutta mingä kiitoyen me Ju-
malak

malalle anda taidamme, joka ynnä sen luonollisen leiwän kausa on andanut meille rakkain Poika Jesuksen yhden iankaikkisen elämän leiwän sen siunatun ravinnon kuolemattomille sielullemme. Jos uskottomat tiedäisit mikä siunaus sen alla makaa, niin ei heitä ahneuden ja epäuston pauloisa sillen fangitaisi.

Johannes. Ei suingan. Mutta se sopii meille, jotka asiaa tutkimme, surkuttelemisella Heran edessä heitä muista, jotka wihamiehellä hänen tahtonsa jälkeen fangituit owat, jos Jumala joskus annais heille armon parannuksen. 2. Tim. 2: 25, 26.

Thomas. Minun sydämeni toivotus on Jumalan tös, että hän kaikkea ihmisiä armahdais, että Hän waldakundansa maan päällä lisännyt ja moni raukka syndinen synnin palveluksesta ja orjudesta pelastettaisin.

Johannes. Sama toivotus kaikilla Jumalan lapsilla pitää olemian. Nyt me sinua, O! Jumala, meidän kallista Luojamme ja armollisinda Lunastajamme kiitämme, sinun kaikkein sanomattomain armois edestä meitä kohtan; muiten seasa, että tällä erää meitä ruumillisesti tarpellisella rulla ravinnut olet: anna edestinpäin se olla meidän halumme kunnioitta ja ylistä sinun pyhään nimees, ja ilmoitta että sinä meidän Jumalamme olet hywä ja kaikkea kohtan armias, mutta erinomattain niitä kohtan, jotka sinua rakastawat, kuulawat, ja sinun päälles uskowat.

Thomas. Käykämme nyt ylös Kamariin kessenämme puhuman erinäisistä tarpellisista asioista; jotka sielua hyödyttävät.

Johannes. Se sydämmellisesti ihastutta minua, että minä tällä erää sinun mieles ja sydämes lewollisembana löydän kuin viimein, koska me toinen toistamme puhuttelimme, nyt on pyyhköni saadaxeni kuulla, kuingas sielus puolesta olet woinut, sitte kuin minä viimein sinua puhuttelin.

Thomas. Kiitos olkon Jumalan! sanoxeni sinulle, on minulla se ilo, että minun epätoiwoni ja lewottomuteni kohta lakkaisi koska me toinen toisestamme erkanimme ja suuri helppo sydämesäni sen kautta tapahdui; ja Evangeliumisa olen minä myös, jota pidemmelmä sitä suuremman walon löytänyt, siinä suuresa yhteisessä mailman sowindo uhrisa meidän edestämme Jesuksen siunatusa weresä. Se tuli minulle juuri selkiäxi, kuinga Jumala ylistää siinä rakkautt isä meitä kohtan, että koska me vielä syndisei olimme on Christus meidän edestämme kuollut, niin me siis paljo enemmän warjellan hänen kauttansa wihan edestä, että me nyt hänen weresä kautta wanhurstaxi tullet olemme. Rom. 5: 8, 9. Sama Jumalan osotettu rakkaus, minuhun sydämmellisen isomisen ja halun syötti tämän wanhurstaxi tekemisen perään Jumalan Pojan weresä, ja olin näkewänäni Evangeliumisa, niinkuin selkiäsä speilissä, minun ristinnaulitun Wapahtajani, kuinga hän minun tähteni yrtitarhasa Jumalan wihan alla werta hikoili, ja kuinga hän täynnänsä wandeita, werta ja haawoja, kiroxupena minun tähteni ristin puusa rippui, josa hän myös minun ja kaikkein rikkoitten edestä rukoi; minun awattu ussoni silmä ei kyllixi tähän ristin salaisuten kakeilla tainnut, sillä minä wixisti ha
waikin,

waikin, että minun lunastuksen, wanhurstaudeni, rauhani ja puhdistuksen, weren kautta minun sydämeheni siitä wuosti: niinkuin sanat kuuluvat, tunsin minä myös woiman, nimittäin JEsuksen Jumalan Pojan weri pesee ja puhdistaa minua kaikista minun synneistäni; ja Hän on sowindo minun ja kaiken mailman syndein edestä 1. Joh. 1: 9. ja 2: 2. ei se ollut wähemmin autuallinen, nähdä JEsuksen ylösnousemisen kunnia woittonensa kaikkein Pääruhtinaitten, woimain ja hallitusten ylise, ynnä taiwaseen astumiskans ja minun Wapahraiani istumista Majestetin oikialla kädelle, niin kuin heimolastani, edeswaštajaani ja esireukoiliani, joka wanhurstas on; sillä hänen puolellansa on nyt kaikki oikeus ja woima, joka kaikki Hänen uskowaisillensa hywäri joutuu.

Johannes. Engöstä minä sinulla sitä sanonut jos sinä uskoisit niin sinä näkisit Jumalan kunnian Joh. 11: 40. senkaltaisen uskon Jumalan Hengi syndisisä waikuttaa, koska he oikiat tawan, isiansä käändämään osawat.

Thomas. Mahdat usko, minä olen usein ajatellut sitä tila, kuinsä minulle, syndisen parannuksen ja käändymisen oikiasta ymmärtäystä answoit: en minä sitä ennemmin tehnyt eroitusta käändämisen välillä Jumalan tygö, ja käändämisen välillä HERNAN JEsuksen tygö, joka meitä ostanut on: niinkuin en minä myös ymmärtänyt tehdä jotain eroitusta uskon välillä Jumalan päälle ja uskon välillä JEsuksen päälle. Sitte niin minä tässä jälkimmäisessä löysin erinomaaisen selkenden; sillä käändä isensä Jumalan tygö ja usko että Jumala niille kosta joka

Händä palwelewat, on kyllä oman tunnon jälken totuus ja oikein. Mutta meidän syndeimme wikain ja oman woimattomuudemme tähden niin se ilman wälimestä seisahtaa epäuskuun, epätoivoon ja wihdoin epäillyheen ja paatumiseen; mutta käättä itsensä wäl-miehen Jesuxen tygö ja uskoo Hänen päällensä ja Hänen kauttaan tulla Jumalan tygö, kazo se anda uskalluxen, tygökäymyksen, rauhan ja autuden.

Johannes. Se on pääasia, ja sitä paiksi ei ole yhtäkän tietä eli pelastusta lain kirouksesta, omantunnon kandeesta ja kuoleman duomiosta, joidenga alla me epäuskosamme sangittuna maamme.

Thomas. Kaiikki tämä on ja, ja Amen minun sydäimmesäni, ja luen sen autudepeni, että minä oppisin tundeman Christuxen, ja Hänesä löyettäisin, ettei minun wanhuurstaudenti laista olisi, waan joka tule uskosta Christuxen päälle Phil. 3: 9.

Johannes. Niin sinä olet, niin kuin minä hawaisen sielus puolesta, koko tämän ajan hywin woinut.

Thomas. Tosin kiitos Jumalan! sillä tawalla että minä syndisen waimon kansa alati Jesuxen jalkain juuresa maata, heikouxiäni Hänen eteensä kanda Hänelle waiwojani walitta, ja Hänen suloiista ja rakasta sydäntänsä syndisiä kohetan oppia tundemaan tulla saanut olen, ja kaksella kuinga Hän syndisiä wastan otta ja syö heidän kansansa ja heitä siunaa, minun täytyy tosin vielä Hänen edesänsä minun kowan sydäimeni ylise walitta, jolla se on, minun sydäimellä.

Iäni sowittaisani hänen rakkaudensa rinnalle, jossa Hän andoi itsensä minun tähteni haavoitetta, runnelta ja kuoletetta, aiwan wähä rakkautta tätä vastaan itsensä löyty: minä häpeän ja kuitutan sen ylise, mutta hänen sowindonsa ja esirukouksensa huojenda minun jälleensä ja sydämmeni sulawaisexi tekee, ja sen pehmittä.

Johannes. Luuletkos siis nyt, ikes olewan wanhurstari tehdy?

Thomas. Ypi aika oli siitä minulla suuri murhe tietäeni jos minä senkaltainen olin; mutta että minä joka päivä erhettyä hawaitzin, jota wastoin minun tahtoani minua siitä epäilewäisxi saatit, täydyi minun jättää se murhe, ja sen siasa abkeroita iseni, joka hetki saadaxeni sitä wanhurstautta, joka uskolla tulee Jesuksesta. Sitä warten pidän minä iseni joka päivä Wapahatajani ja Hänen pyhän ristinsä tygö, jonga minä kaikkea minun wifojani ja erhettyäni wastapanen, ja näin on tämä minun jokapäiwäinen aamu wirteni.

Warjel meit Engelittes kautta, Pääld Karstaurist pirun julman, Poikas pyhän piinan tähden auta Jong wälillem panem ja sen rumen, Joll tiedäm synneistäm pois pestyr, Pirun wallan alda pääsnyr.

Tämän kautta on joka päivä sydämmelleni ollut tila ylistää Wapahatajani Jesusta, ja wälittäns on se ilosta ja ylistyristä ollut niin sytytetty, että minä edespäin vielä olen weisannut:

Jos kaikilla puilla ja ruchoilla vielä ois seä nuotti ja kieli, jos liimut ja pedot taidaisit myös Engelitten kielillä laulaa, ei

Kuitengan täysin, Jumalan Poikaa, JESusta kiittä taitais.

Johannes. Jumalalle meidän Isällemme ja HERRalle JESuxelle Christuxelle olkon kunnia ja ylistys iankaikkisesti tämän autuuden tiedon edestä syndeimme anderi andamisexi! en minäkän muuta tapaa tiedä vastustaa kaikkia sen ruman ja onnan sydämmeni juonittelemisia uskooni vastaan, waan tämä on taas minun sanani, eli asjatuxeni parsi, eli minun jokapäiväinen aamu ja ehto wirteni.

Sinä wiatoin wikapäiden edest, armon halust käwit kuolemaan, ettäs päästäisit meit pirun kädest, Isäs lapsix soit tulemaan, welkam maroit, lain täytit, meill armon ja awun näytit, piinas ja kuolemas kautta.

Thomas. Rakos kuinga hywin meidän tietomme yhteen sopii täsä korkiasa autuden asiassa.

Johannes. Mipei niin? sillä Jumalan kansan pitä uskon pää-asioisa aina hywin yhten sopiman, sillä heillä on ainoastaasa yxi Jumala, yxi HERRa, yxi Lunastaja, yxi Usko ja yxi Raite, ja kaikkein pitä armosta wapahtetuxi tuleman JESuxen Christuxen ansion tähden Eph. 4: 5.

Thomas. Se olis toiwotettava että kaikkein kansa niin totudesa tapahduis; sillä niin kuin minä luulen, niin Christin uskowaissten keskinäinen kaunistus ja woima seisoo yximielisyydesä, yhdistyresä ja rakkaudesa.

Johannes. Niin on se wanhudesta ollut, ja niin sen wieläkin olesman pitä. Mutta käykämme edemmäxi, ja ilmoita nyt ne tarpeelliset asiat,

fiat, joidenga tähden sinä aluusa sanoit, toivonees nähdä minua, ja puhua minun kansani.

Thomas. Minä ihastun siitä wapaudesta ja sinua mielisuosiostas minua kohtan, niin tässä kuin kaikessa muussakin; sillä puutoyessä senkaltaisista ystäwistä, jotka ei ole sidotut omiin edelläpäin käsitettyin wääriin luuloihiiin uskon salaisuudesta, on minun tähtynyt seisahtaa monessa asiassa omaan heikkoon tietooni, josta minun neuwoa kysyä tarpellinen olla pitänyt olis. Se ensimmäinen asia, josta neuwoitelemisen tarpellinen olis, on ensimmäinen:

Xhden Christityn Pyhittämisestä, sen tarpellisuudesta, sen luonnosta ja laadusta.

Johannes. Hywin! minun weljeni, siitä minä tänäpänä kansas mielelläni puhun, samalla halulla, wisheydellä ja ihasturella, kuin entiseläkin erää, koska me wanhurssaksi tekemisestä keskenämme juttelimme. Asia on tarpellinen ja peräti sowelias weljesten kesken tutkistelta. - Nämät molemmat, nimittäin syndisen wanhurssaksi tekeminen ja se sitä seurawa pyhittäminen owat keskenänsä niin tiheesti yhdistetyt ja toisiinsa sidotut, ettei se edellinen ikänänsä menestyä eli jälkimäisensä paissi kestää taida. Mutta että me tien suurembaan selkeyteen tässä asiassa ikellemme walmistaisimme, niin tahdomme heidän luulosensa ja puheen periensä, jotka oikiaida ja wasemmalda puolen tämän kirkian uskon pääkappaleen häwäisewät, edelläpäin eroitta. Nämät owat, ne julki-

set Jumalan armon ylönsähojat, jotka häpiällisissä ajatusiansa uskosta, siitä sanasta pyhitys pitkää t. kewät: näitten joukkoon wißillä tapaa luestan myös ne, jotka eli taitamattomuudesta eli wäärästä uskosta ja uskon wanhuruskauttamisen tiedosta, ei pyhitystä nimitettävän kuulla woi. 2. Ne jotka omaa wanhuruskauttansa rakenda kokewat, seisahtavat ulkokullaisuteen eli ulkonaisen kaunistettuun menoon; pitäin itsensä lujasti töihin, pitävät ne suurena ja niihin luottawat. Nämät jälkimäiset juttelawat kyllä pyhityksestä, mutta ilman oikiaa ymmärrystä sowingamisesta, uskosta ja wanhuruskapi tekemisestä; jonga tähden heidän puhensa näistä pääkappaleista ihmisten töitten ja tekoien päälle itsensä nojaa ja siinä juuri kylmäksöinen on, että pian siihen luuloon seisahtaa taitaisiin, niinkuin olis se yhtä kaikki, jos me wanhuruskapi tehdyt olemme eli ei, ainoastans me pyhityksen astumme.

Thomas Niwan niin, rakastettava welsien nyt sinä tulet sen asian päälle joka minua paljo waiwannut on; sillä sentaldaisia ihmisiä, joista sinä molemmiin puolin olet puhunut, löyttän täällä paikkakunnalla monda, jotka kessenänsä juuri lewortomat owat. Minä olen kowin peljännyt sitä, että eli suuri tietämättömyys eli wihollisen petoksen alla maannut olis; mutta nyt minä suuresti halajan kuulla kuinga sinä pyhityksen edespanet.

Johannes. Meidän Wapahitajamme J. C. sus Christus, joka meille Jumalalda tehty on wißaudexi ja wanhuruskaudexi. Sillä niinkuin ei yhdelläkän syndisellä ole jotakuta Jumalan esdesä kelpawaa wanhuruskautta, ellei hän uskon kautta

ta Christuksen vanhurskautta saanut ole, niin ei hän myös pyhydestä waelda taida, ellei Kristus itse hänen pyhydestä ole; ymmärrä tämä seurawaisella tapaa: härändynyt sydäminen kaikkein ensiin uskolla Christuksen ansion vastaan otta, jona Jumalan Hengi Christuksen sowingon hänen sydämmehensä sowitta, joka Jesuksen kuolemasta taapahtunut on meidän edestämme, ja siitä seuraa syndein anderi andaminen, jona Raamattu kutsuu vanhurskaksi tekemiseksi Rom. 8: 33, 34. ja ynnä samasta rauha Jumalan kanssa ja lasten oikeus Jumalan tykönsä, silloin myös ynnä uskon uskaldaminen sydämessä, uskon elämä, Hengen esikoiset, Kristus meissä, uusi ihminen ja uusi luondokappale Christuksessa itsensä näyttävät. Tämä uusi elämä on io iseesänsä ja itse puolestaan pyhä, niinkuin se myös on Pyhän Hengen työ ja Christuksen elämä sytytetynä uskosamme, jolla määränsä puolesta on yri mieli, tahto ja halu Christuksen kanssa: hänellä on myös rowindonta Christuksesta Evangeliumin sanan kautta; se maistaa Jesuksen sydämessä niinkuin imewä lapsi äitinsä rinnoilla, eikä salli kowin loukatta: Jumala itse kanda käreiwällistä Isän sydäntä häntä kohtan, sillä hänen alkunsa on Jumalan sydäimestä, eli Jumalan sisällisestä laupiudesta Jesuksessa. Tämän elämän pitää nyt lisändymän, ja sen alla sielun woiuiin isiansä lewittämän niinkuin ymmärryksen, tahtoon, mieleheen, haluun, ja heitä kaikkia uskon kuuliaisuuden ale taimuttaman, mieluisesti Jumalan tahtoo tekemään: Tämä jälkimäisempi kutsutan pyhityksi.

Thomas. Minä tunnustan, että tämä on

lyhyt ja selkiä pyhityksen edespano ja selitys; kühungas siis itsensä poistieldäminen, oman elämän kuolettaminen, risti ja kärsiminen ja muut senkaldaiset idämät? eikö ne myös pyhityksen sowa?

Johannes. Kaikki nämät kappaleet sowa kaikketkin pyhitykseen, niinkuin se silmäin nähtävästi Apostoleitten kunnioitettawista ktyjoituryista nähdä taittaa: sillä raidolla ainoastansa tästä asiasta puhuttaman pitä, ettei itsessä poistieldämistä, omaa elämän kuolettamista ja muuta senkaldaisia silda sielusta waadita, joka ei vielä ole saanut elämää Christusessa; sillä se olis niin muodottomasti tehty, kuin opetta kuolluna syntyntä lasta, syömään, käymään, pukemaan päälleens, työtä tekemään ja niin edespäin. Mutta Hengen esikoiset pitä edelläpäin ihmisesä oleman, se on niinkuin äskön sanottin, hänen pitä ensin saaman se elämä kuin pyhä on, ja sitte pyhydesä waeldaman, eli elämän niinkuin Jumalan lapsen kulee ja sopii.

Thomas. Eikö pyhityksellä myös ole hänen wisit askelensa ja järjestyksensä aina sen jälkeen kuin uskosa kaswatan?

Johannes. Tosin pyhityksellä on hänen järjestyksensä, jotta Apostoli erinomaiisten Christillishyden ikäin alla ylösluettele, koska hän muutamat kusun lapsi, toiset nuorukaisi ja toiset Isy Christussa 1. Joh. 2: 12, 13, 14. tähän sopii myös wertaus totisesta wiinapuusta josta Jesus puhuu Joh. 15: 5. Minä olen wiinapuu te ollette orat, joka minusa pysyy, ja minä hänessä, hän kanda paljo hedelmiä; sillä i man minusa et te woi mitään tehdä, molemmat nämät

wertauyet taitawasti totisen Christillisen pyhityksen meille osottawat, siinä että he 1. tarkoittawat itse istuttamista Christukseen joka edellä käymän pitä; sillä niinkuin lapsi ja ora ei taida kasvaa, luonnistua ja olla otollinen, ennen kuin he jonkun osion ja muodon saaneet ovat, niin ei myös joku uskon hedelmä eli joku pyhitys sen ihmisen tykönsä löytyä taida, joka ei vielä hengellistä elämää Christuksessa saanut ole: täsä sanotau: ilman minuta et te woi mitään tehdä. 2. Osottawat he itse pyhityksen järjestykset, jotka heikoin, jotakin wahwimbain ja juuri wahwain orain kanssa yhdessä puusa edesmaalatan, niinkuin myös lapsuden, nuoruden ja miehuden ihmisen iän kautta. Näitä järjestyksiä tutkistellesamme, tohdomme wahan seisahtaa ja Apostolin sanat sitä wasten ojentuksamme käyttöä, ja kuulustella mitä hän niin yhdessä kuin toisestakin järjestyksestä puhuu.

1.) Niistä jotka lapset ovat Christuksessa sano hän: rakkaat poikaiseni, minä kirjoitan teille, että teille synnit andeksi annetaan. Koska nyt perään ajatellan, mingä autuan ja pyhän sielun lewon, ilon ja rauhan se syyttä niitten lailla, omisa tunnoisansa duomittuin ja kadotettuina syndisten tykönsä, että he täydellisesti saaneet ovat sowinnon Jumalan kanssa, ja syndensä andeksi saamisen, jona omantunnon duomio, lais kannet ja firous on pois otettu, ja wanhurkaus, elämä ja rauha siään tullut, niin silloin kohta hawaitsimme mielellemme joukon kauniita, wirtkkuisia ja eläwää wesoja, siinä eläwästä dhy ja wiina-puuta Christuksessa, eli uudesti sydynneitä hengellisiä lapsia. Nämät ovat, niinkuin jo sanotin pyhät uudeksa

halu-

halusansa, voimasansa ja tahdosansa, josta he mielisellä iloisella ja pyhällä tavalla Jumalata ja Karikata laupiuden, armon ja sowingon edestä ylistävät. Tätä hengellistä lapsutta ovat Pa-wali ja muut Apostolit tarkoitanet, koska he E-pistoliansa äskön syndyneitä ja uskowaisia pyhixi terwertäneet ovat; mutta yhtä hywin edespäin manawat heitä, pyhyttä Jumalan pelwosa nou-dattamaan.

Thomas. Sitä minä ajattelen, kuinga ar-miasti Jumala näitten lasten ja imewäisten suusta ikellensä kiitoren valmistta, ja kuinga täytetyt he ilolla ja halulla olla mahtawat sen suuren lau-piuden ja armon ylise, kuin heille tapahtunut on.

Johannes. Totifestikin; ja se joka näitten puoleen kaksos tahtoo, laupiuden tähden heitä au-tuina pitää täyryn, mutta ei kaksos senkaldaisten ulkonaisten kappalden puoleen, joita kaikki ulko-kullatur muutoin aikoin saada taitawat.

Thomas. Kiitos olkon Jumalan! niin taitawat lapsetkin Christusesa olla pyhät ja autuat, siinä että heillä pyhä halu on, rakastaa ja ylistää armollista Jumalatansa syndein andexi saamisen ja omantunnon rauhan edestä.

Johannes. 2) Sanoo Apostoli nuorukaisista, te olette wäkewät, ja Jumalan sana pysyy teissä, ja te olette pahan woittanet. Nyt me tiedämme sen, koska lapsi oikian aikansa äitin riunsoilla maannut on, ja jälkenpäin heikombina ruoßmansa hywän ruoßomisen ja ylöskaswattami-sen nautinnut on, niin ymmäreyyren ja ruumin woimat lapselle hywäxi heitänsä osottamaan rupe-wat, niin että hywin kaswatettu nuorukainen itse

jo tietä eroituxen hyvän ja pahan, aamuin ja pahain kurjen, työn ja laiskuden välille tehdä, ja vanhimmat silloin jo iketyössä saawat nähdä todistuxen, siitä rakkaudesta kuin äitin riefkalla hänen sydämmensä on tullut istutetuxi: hän halulla teke heidän tahtonsa; hän wältä mitä he paharuwat ja hänelle ike wahingollinen on. Näin on myös asiat armosa wahwistettu in sielu in kansa, jotka alusa ei jongun turmelewaisen ruan eli wahingoittawaisen opin kautta jotakuta wika saanet ole. Se owat wäkewät, Jumalan sana pysyy heissä. Ei he ainoastansa ymmärrä ersitta pahaa ja hyvää, mutta myös owat siinä tilasa, että he pahan woittawat. Usko ei ensimmäiseen kukoistuxen eli ilon ja riemuun saadun Jumalan armon ylitse seisahda, waan kanda hedelmänsä ja tekee Jumalan tahdon. Turmellus lihasa, joka endisesä lapsuden ilosa työlästi hawaitin, tustan nyt paremmin, ja yriwakkaisesti wastan soditan, ei toisin kuin hywin kaswatettu nuor.kainen lapsilliset aikansa wietet ja tawat pojes panee. Tässä harjoitta hän ikensä kaikkinaisissa Christillisyn den harjoituxissa, niin kuin jokapäiwäisesä ikensä ja mailman pois kieldämisesä ikensä kuolettamisessa eli wanhan ihmisen pois riisumisessa, alinmaisessa wahwomisessa sydämensä ja mielensä ylitse, että ne Jesusesa Christusesa kätketäisiin; sodassa uskosa kaikia perkeleen ambumisia ja myrkyllisiä nuolia wastan, ettei ne sydämdä sytytäisi, ja niin edespäin woimaa ja wäkee kaikeen tähän löytää usko yldäkylläisesti Christusesa, jos hän, niinkuin elämä ora, nestettä ja ydindä ike puusta imee, eikä tarwike peljätä sitä, että joku lendämä turilas

Iäs eli hyttynen händä turmella taitaa, waan yhä hywin aikansa hedelmänsä kanda, se on, hän alati harjoita ikensä awuisa, rakkaudesa, toiwos sa, kääntäwällisydesä, hiljaisuudesa, laupiudesa, tytywäisydesä &c. Kaikkia tätä usko waatimata tekee, joka se sama on, kuin Apostoli näillä sanoilla sanoo: te olette wäkewät, Jumalan sana pysyy teissä, te olette woittaneet ja vielä woittate pahan. Tainkaldaiset owat nyt wahwistuneet ovat siinä totisesa wiinapuusa; he kandaawat hedelmänsä, mutta heidän hedelmänsä ei ole joku teeskeldy eli ikewäikutettu luonnon awu ja ulko kullaisus; waan tässä owat puhtaat eläwäiset Hengen hedelmät, niinkuin Apostoli muitten seasa kuu: rakkaus, ilo rauha &c. ja pane tämän tygö ettei näitä wastaan ole Laki Gal. 5: 22, 23. näin Laki nyt uskon kautta wahwistetun Rom. 3: 31. se on, Christusen täydeksi tekeminen osotta woimansa waatimata rakastamaan ja tekemään mitä Laki anoo. Kuitengin näillä nuorukaisilla ei misän asti ole kerskattapaa, waan siinä ai noasa, että he Jesuren Jumalan pojan werellä lunastetut ja wapaudetut owat, joka myös nyt joka päivä sekä wahwistaa ja enämin puhdistaa heitä kansarippuwaisista syndein saastaisuista; sanalla sanottu: Christus Jesus on ja pysyy yxin heidän wanhuruskautensa ja pyhytensä, ja suulla ja sydämmellä tuten tunnustawat ettei yhdesäkän toisesa ole autuutta, ei myös ole muuta nimeä taiwan alla ihmisille annettu, joka meidän pitä autuuri tuleman. Tefo R. 4: 12.

Thomas. Oikein weljeni, tämä mahdetan syystä Christilliseksi pyhityksi kuskutta. Petari

tavi arvollansa tainkaldaisia pyhiä ymmärsi nit-
ten walittuiden kansa Jumalan aiwoitusen jäl-
ken Hengen pyhittämisen kautta, kuuliaisuteen
ja Jesuksen Christuksen weren priistottamiseen,
joille hän eteenpäin toiwotta, armon ja rauhan
lisändymistä 1 Pet. 1: 1, 2. Mutta mingäl-
daiset ovat ne miehukat ja wahwat ovat wiina-
puusa Jesusesa.

Johannes. Apostoli sanoo: Te Jstt tun-
sitte sen joka aluusta on; se on, nämät ovat ar-
mosa, uskosa ja rakkaudesa wahwistetut: he ovat
Jumalalle kotonansa lähnistettuun ja uhrattuun
tilaan saadetut: Jumala on heisä sekä luomisen
että lunastuksen puolesta woittanut päätarkeitusensa,
että he, Christuksen täydellisen warren mi-
tan jälkeen Eph. 4: 13. nyt seisowat puhtaasa ja
yriwataisesa rakkaudesa, josta Johannes näin pu-
huu: me tunsimme ja uskomme sen rakkauden,
jolla Jumala meitä rakastaa, Jumala on rak-
kaus, ja joka rakkaudesa pysyy hän pysyy Ju-
malasa, ja Jumala hänestä, siinä täytetään rak-
kaus NB meisä, että meillä on turwa duomio-
päiwänä; sillä niinkuin hän on, niin olemma
me myös tässä mailmasa. Ei pelko ole rakka-
udesa, waan täydellinen rakkaus aja pois pel-
won; sillä pelwolla on waiwa, mutta joka
pelkä ei hän ole täydellinen rakkaudesa; senkal-
daiset ne ovat, jotka miehiyt Christusesa kutsu-
tan, joidenga meno ei ihmisille niin otollinen ole,
waan paremmin Jumalalle kelpawa, tässä asiassa
ovat he parumbain puun orain kaldaiset, jotka
alhaldapain näkywät paljaksi ja siloiksi, mutta hei-
dän sisällinen runsas nestensä puhke ulos lalwa-
sa,

sa, josta heillä on lukemattomat kukoittavaiset wes-
sat, jotka hedelmänsä kantavat. Mutta emme
tarwike pidemmällä wiipyä näissä, sillä heidän
tilansa suuresti astuu yllisen tiedon, kuin meillä
olla taitaa. Sen me kuitengin edestuojuista A-
postolin sanoista nähdä taidamme, ettei nämät
fielut ole kuolemassa, pimeydessä ja duomion alla,
minä tahdon sanoa, ei he ole ilman sisällistä elä-
män, rauhan ja autuuden tundenusta Jesusesta,
paljota vähemmän owat he epätoiwosa, wapistusessa
ja orjuden pelwosa sangaatut, eikä tarwike he enäm-
bi Jumalan wanhurskauden duomiota kärsiä sie-
lunsa suuremman puhdistuksen ja autuudensa kor-
kiamari mitari: ei suingan, waan ehkä kuinga
kuiwipi he ulkoo päin näkyvät, että heidän me-
nonsa on taiwasa, on heillä kuitengin, ehkä mo-
nen heikouden ja wajawaisuden alla, yhtä hywin
tuhansittaisin elämä, woima hengesänsä heikombain
oyain suhteen: jos vielä niin olis, että nämät
ulkopäin enämmin eläwipi ja wiherjäisimmipi nä-
kyisivät.

Thomas. Tämä astuu ymmärryksen yllä,
ja minä tydyn siihen kuin jo sanottu on: nyt mi-
nä ymmärrän että pyhityrellä on hänen oikia pe-
rustuksensa wanhurskaksi tekemisessä, ja on sen to-
tinen ja siunattu hedelmä. O kuinga onnelliset
me olisimme, jos monda senkaltaista Isää meidän
seasamme löydäis?

Johannes. Se olis wisin toivotettava;
mutta mitä mahdammie sanoo, koska me ajatte-
lemme, että Pawali aikansa jo walitti Corin-
tereille sanoden: ehkä teillä olis kymmenen tu-
hatta opettaja Christusesta, niin ei teillä kui-
tengaan

tengan ole monda Isää, sillä minä olen teitä
Christusesa Jesusesa siittänyt Evangeliumin
kautta. 1. Cor. 4: 15. Hän tahtoo sanoa: aina
senkaldaisihin wara löyttään, jotka kowudella sie-
lujä hallisewat, ja uskon puolesta herrat heidän
ylisensä olla tahtowat, tuhannen yhten siaan sii-
tä laista saada taitton; mutta Isää Christusesa
owat harwat, jotka niinkuin rieskalliset imettäjät
Evangeliumilla, ja Jumalan armolla ruokkiwat
ja kaswattawat hengellisiä lapsia.

Thomas. Armahtakon Jumala se näkhy
niin ulos, ja me saamme siihen työtä: HERRA
wahwistakoon, tuerkoon ja warustakoon isekuta-
kin uskollista työmiestä ja edesseisoja wiinamäesä,
ja heidän lukunsa lisätköön! Käykämme nyt edes-
päin ja puhukamme keskenämme

Poiskieldämisestä.

Johannes. Tapaturon niin, koska jo sa-
nottu on, että se sama pyhityksen sopii, mutta
tämä poiskieldäminen on niin painawa asia, että
sität erittäin tutkia mahdetan.

Thomas. Puhukamme siis lyhykäisest ja
selkiästi.

Johannes. Se on myös mahdollinen, ko-
ska me jo edelläpäin sekä sen perustuksen ja oikian
järjestyksen osottanet olemme; sillä niinkuin laita
pyhityksen kansa on, niin on se myös poiskieldä-
misen kansa; se on wanhurssari tekemisen ja elä-
wän uskon hedelmä.

Thomas. Se näkhy, niinkuin moni tah-
dois poiskieldämisen wetä ensimmäiseen käändymis-
seen, ja owat siinä luulosa, etten me Jesuksen
E
päälle

päälle uskoa taida, ennentuin me edelläpäin täydellisesti olemma isemme poistieldänet.

Johannes. Uusiassa maan paikassa on sen luuloisia ihmisiä löyty; mutta mitä se muuta on, kuin yri osa Phariseusten ja Pawilainten hapatuksesta, joka sydämessä matak, ja omari wanhursskaudepensi isensä ylösrakenda tahtoo. Sillä kuinga se tapahtua taitaa, että itse se on lihallinen ihminen, pitää kieldämän isensä, mailma kieldämän mailman? Ja mikä on ihminen, ilman uskoa ja elämää Christusesa, muu kuin itse, se on, isewiisas, isewaldainen, ja isians rakastawainen ihminen, ja vielä päällisexi mailman turhuuta ja kaikkia pahutta täynnäs? Taitaneko senkaltainen musta kansa muutta nahkansa, ja Pardi pillä kansa Jer. 13: 23.? Ei suingan, siihen tarwitte tan voimallisempi käsi; sillä ellei Jumalan woima waadeis isewiisasta ja ylyiää ihmistä, ja ellei Jesuxen armo senkaltaisen ihmisen oman hyödyntypen esikkoo suretais, niin ei hän koskan isiansä poistieldäis; sentähden sanoin minä myöds, että poistieldäminen on wanhursskari tekemisen ja uskon hedelmä, jonga kautta ihminen senkaltaisesta woimasta ja wäestä osallisexi rulee.

Thomas. Eikö näistä Christuxen sanoista: Matth. 16: 24. Joka tahtoo minun peräsäntulla, hän kieldäkän isensä, ja ottakon ristinsä ja seurakon minua, taittais sitä päätöstä tehdä, ettei kukan seuraa Jesusta, eli Händä seurata tahdo, joka ei edelläpäin isians kieldänyt ole; josta näkyis seurawan, että meidän pitää ensin kieldämän isemme, ja sitte seuraman Händä.

Johannes. Tämä asia uusiassa paikassa E
vanger

vangelisterein tykönä edespannan. Yhdesä paika-
sa sanotan: JEsus sanoi Opetuslapsillens: Matth.
16: 24. Joka tahtoo minun peränsäni tulla, hän
kieläköön itsensä. Toisessa taas: Hän kutsui ty-
gönsä Kansan ja Opetuslapsensa, ja sanoi heil-
le samat sanat, Marc. 8: 34. Mitä Opetuslap-
sien tulee, jotka jo uskosa selsoit, niin nämät sa-
nat heille enämbään lisändymiseen manauveri so-
weit, mutta se jälkimmäisempi Raamatun paikka
osotta myös, että se selkiä asia on, neuvoa kaik-
kee kansaa itsens poiskiellämisen tarpellisudesta,
ainoastans siihen oikia perustus uskosa lafferan.
Paljasta luonnollista ihmistä ei JEsusen Opetus-
lapsesi kutsua taitta, sillä hän on oma Mehtarins,
joka omaa mielensä kaikisa kuulee ja seura-
sentähden se ihmiselle ensimmäisesä heräjämisensäns
aiwan tarpellinen on, tietä se, ettei hän ilman
Christusta, ja omasta voimastans sillen itsiäns
poiskiellä taida; sillä jos hän sillä tapaa kokee,
niin asia yhtä hywin Jumalan edesä jädä toimitt-
tamata: hän kajoa kyllä niihin asioihin jotka hä-
nestä ulkona ovat, ja niistä luopuu, mutta pi-
dättä kuitenkin oman rakkauden ja oman tahton-
sa sydämmesäns. Jos vielä niin olis, että ih-
minen itsens halpoin waatteisiin pukis, jos hän
kaiken tavarans kulutais köyhäin ravinnori,
1 Cor. 13: 3. ylönnannais wirkansa ja elaturensa
keinon, waellais maata ja merta ympärins ic.
Kuitengin niinkauwan kuin se ilman usko ja rak-
kautta JEsusen tygö tapahtuu, niin ei hän itsi-
äns eikä maailmaa kielläny ole, ja niin tavoin
oman kiellämisensä tähden vielä itsestansä pitää,
ja toiset ylönnaksoo, jotka ei händä samaa tietä

seuraa; seurawaisesti ei hän oikeisa askeleisa sitä nöyrää Jesusta seuraa.

Thomas. Sinä puhut poiskiieldämisestä niin, ettei minulla sanaakaan ole sitä vastaan sanomista: minun rakkani pane minun eteeni oikea poiskiieldäminen.

Johannes. Minä tahdon sen suurimmassa wyhykäisyydessä tehdä: oia poiskiieldäminen saa ensimmäisen alkunsa siinä, että ihminen laista saatteran itsiäns pelkäämään ja kauhistumaan, ja katekesea menoisansa näkee itsens olewan pahaan saastaisuuden, kauhistuksen ja kirouksen Jumalan silmissä. Koska Evangeliumin kulumus silloin, sentekaisena kuin hän, käffee händä tulemaan Christusun työ saamaan armoa, niin hän itsellens häpee; sillä hän on syndinen ja täynnäs häwäistystä ja pilkkaa, että hän työlästi Publikanin kanssa rohkenee nostaa silmäns taivaseen päin, ja rukoulla armoa: kuitenkä yhdellä puolen häntä ja toisella puolen armo pakotta händä siihen, että hän tuhlaaja pojan kanssa päättää itsönänsä sanoden: Minä nousen, ja käyn Isäni tykö Luc. 15: 18. mutta tällä syndisellä ei ole mitään uskallettapa; Isä kohtaa händä keffitiellä, se on: keffellä hänen kaändymisens heikko aikomista ja surkuteltawaa tilaa, Jumalan suuri rakkaus ihmisiä kohtan itsensä osotta, jonga Hän Poikans lähettämisen kautta maailmaan julistanut on, ja hän nyt tundee, että Jumala myös händä armo mahtawa on. Mutta tämä syndinen silloin ei näin sano: Isä minä olen pitkän ja waiwaloisen matkan waeldanut, niin ja niin paljo pahaa kärsinyt, ja fikain rawan hyljännyt; nyt minun uudet waat

waatteet saaman pitää, sormuren sormeent ja suu-
 ren wieraspidon zc. Eaiikka näitä olen minä wai-
 walloisella kotio tulollani ansainnut, waan hän
 sanoo: Jsa minä olen syndiä tehnyt tairoasta
 wastan ja sinun edessä, ja en ole sitten mah-
 dollinen, sinun pojares kuzutta. Rakos näin
 syndinen ihens kieldä, oman rakkaudens ja oman
 kunnians kohta ensimmäisesä Edändymisesäns Ju-
 malan tygö; mutta ei hän, waan Jumalan omia
 kiritusen ja armon Hengi koko työn täsä tekee,
 ja tekee hänen, se on syndisen, Eaiken oman wo-
 mansa kanga synniri ja häpiäri: sillä paiki tätä
 ei Eufan syndinen Jumalan tygö palaita taida ja
 wapahdeturi tulla. Nyt sinä näet, että tämä on
 kokenans toinen alkku ihens kieldämiseen, kuin ko-
 ssa ihminen, joka ei ihians eikä omaa woimatto-
 muuttans Eaiikkeen siihen kuin hywä on, oppinut
 ole tundemaan, pitää ihens kuitenkin hywänä ja
 woimallisena tekemään ja jättämään yhtä ja toi-
 sta hengellisissä menoissa, joidenga tähden hän sitte
 muitten suhten suuremman oikeuden autuuteen saa-
 wansa luulee; eli myös, kossa surullinen sielu pa-
 nee pois ja kieldä jotakin, woittapens sen kautta
 oman tunnon lewon, ja Jumalan ystäwyden: tä-
 mä ei suingan ole kieldää ja nöyryttä ihiansä,
 waan paremmiin korgota ja kunnioitta ihiansä.

Thomas. Eaiken tämän minä ylden hywin
 tunnen; mutta joko silloin ihens kieldäminen on
 täydellinen, kossa aluusa, niinkuin äsken mainit-
 tin, asiat oikein tapahtuwat?

Johannes. Ei, se on silloin tuskin aljettu-
 na; sillä niin paljasma ja alastoinna kuin syndi-
 nen ilman Eaiikkes omaa wanhuruskautta, tulee Ju-
 malan

malan tygö, saamaan armo ja laupiutta; niin tyhjä ja paljostettuna pitää hänen eteenpäin aina oleman kaikista luottamisesta itse päällensä ja omiin töihins. Tässä se jokapäivä tapahtuman piiri: Joka minun perässäni tulla tahtoo, hän tieläköön itsensä; se on, älkän yhtään arvio itse päällensä pango zc. jos hän Christuksen wanhurskauden uskosa, wnnä lasten oikeuden ja Jumalan rauhan kanssa saanut on, ja muut suuret herkut, kuin sen teurastetun syötetyn Wasikan ja raketun ilo-arpien kanssa tuhlaia pojaalle kuwatan; niin kaikki nämät owat paljaat armolahjat, jotka ilman kagomata syndisen ennen osotetun uskollisuuden puoleen, ainoastans Jesuren ansion kautta ja Isän yhteisen rakkauden tähden ihmisiä kohtan ulosjaetan. Jos sielu rahtuisengin omaa ansioo ja mahdollisuutta tähän sekoitta, ja isiäns niillä mielitä, niin seisoo hän waarassa kadottapens sitä hywää kuin hän saanut on: jos hän muitten ylitse, jotka hän isiäns halwenimapi näkee napisee, ja kuitengin samaa Jumalan armoa ja ystämyyttä kansansa wautikewan nähdä täytyy, niin hän pikimmäs dän napisewaisten työmiesten kanssa wiinamäesä on kuulla saapa: ota se kuin sinun tulee, ja mene matkaas; katokkos sen tähden karscaasti, että minä hywä olen? engö minä saa tehdä kalustani mitä minä tahdon? Matth 20 14, 15. Käy näin waarallinen on se Christillisyydesä, uskoa itseheensä jotakin hywää.

Thomas. Minä hawaisen, ettei pois kielläminen siinä seisö, että me moninaisissa uskonaisissa asioissa meitämme muuttamme, niinkuin waarten parressa, tawoissa, taloin menoissa, puheessa ja muussa

muusa käydyssä; en me ensingän siitä ihellem jos
takuta pääasiaa tehdä saa.

Johannes. Sen olen minä jo sanonut, et-
tä koska se tapahtuu ilman rakkautta Jesu-
ksen tykö, niin se pikemmin on oman kunnian ja for-
gottamisen ehto, kuin nöyryttäminen ja pois-
kielläminen, liioitengin koska me siinä mielisuo-
sio esimme ja jotakin siihen luotamme; mutta,
tätä vastan, jokainen jolla ei ole muuta päälle
luotettapaa, ei mihingä hän päänsä kallistaa, ei
mitään jolla hän alastomudens peittä, ja isoman
sielunsa ravita taidais, waan ainoastans Jesu-
ksen wanhurskauden, ja Hänessä niinkuin totisessa
sowindo altarisä löytä pesänsä, Psal. 84: 4,
minä sanon, että jokainen taintapainen waelda
oikiaa poiskiellämistä tietä.

Thomas. Eiköstä meidän myöds maailma
sen wahingollisten etuin kanka poiskiellämistä ydä.

Johannes. Kaiketiikin; mutta maailma ja
sen rakkaus, on juuri niin sywäldä juurtunut, ja
niin luonnollinen kuin ihmisen oma rakkauskin on,
sentähden maailman poiskiellämiseen, niin suuri to-
tisen uskon kautta tapahtunut sydämmen yriwa-
lainen muutos waaditan, kuin omaankin poiskiel-
lämiseen. Apostoli Joh. 1 Epist. 2: 16. sanoo:
Liban himo, silmäin pyyndo, ja elämän kore-
us, ei se ole Jhstistä, waan se on maailmasta,
senkaltaisilla on istuin ihmisen sydämmessä, ja seu-
rawaisesti en me maailmaa poses kiellä, ellen me
myöds näitä kangasyndyneitä maailman himoja ja
wiettelewäisiä sielun haluja tukahutta ja alaspai-
naa. Hyljätä ja poiskiellä yhtä ja usiambia
maailman ulk. maisista epuista, on ihmäns rakasta-

waiselle ihmiselle mahdollinen, liioitenkin jos hänelle vielä jälille usiannat, ja usko sen wahan edestä, kuin hän kiieldänyt on, saawansa taiwaan waldakunnan, paiksi sitä, jos vielä oppimattomat ihmiset kiittäwät ja ylistäwät händä tämän edestä, jotka ei oikiaa wäärästä poiskiieldämisestä eroittoa taida, ja sentähden sen kuin parhaitin silmissä loistaa ja wähemmin kelpaa kokiaksi arwawat, jonga kattu he pettäwät ja turmelewat se. Eä ihensä että muuta. Sentähden on se juuri kamala asia ulkopäin alkaa poiskiieldämistä, eli senkaltaisten kappalten hyljämisellä jotka ihmisten silmissä loistawat, ja kuitenkin sen alla tykönsä pidettäwät isiäns rakastawan sydämmen ja wäärät tarkoitukset. Tämän asian JEsus selittä, koska Hän wueri saarnasansa opetta, ettei meidän pidä andaman almua, rufoileman ja paastoman, että me ihmisildä nähtäisiin ja kunnioitettaisiin, sillä, sanoo hän, niin tekewät myös alkokullatut NB ja owat saanet palkkansa, nimittäin ihmisten kiitoyen ja kunnian. Mutta tästä wastan osotta hän, että ne jotka jotakin poiskiieldäwät eli andawat, pitä sen niin yrikertaisesti tekemän, että wasen käsi tuffin sen tietä, mitä oikia tekee. Matth. 6: 1-6. Näetkos, Euinga yrikertaisen sydämmen oleman pitä oikiasa poiskiieldämisessä! ja Eusa sydämmen usko ja rakkaus JEsuren ingö on poiskiieldämisen perusturena, siellä päätarkoitukset myös yrikertaisiksi tulewat: silloin ei enää mailman rikkautta, kunniaa, hyviä päiwä, hekumaa ja muita katowaisia kappaleita palkan tähden poieskieltä, waan sen puolesta että ne owat rakkaat, waiwaloiset, ja ihmiselle estei

hengel-

hengellisessä ja sisällisessä kansakäynnissä Jumalan kansa, joutatähden hän löytä itsensä niin welkapaari kuin mieluisiakin halujansa hillikemään, ja mahdollisimmalla tavalla sydändänsä huojentamaan: pääasia tässä on, warjella Jumalan armon kautta mieländänsä ja sydändänsä Christuksessa Jesuksessa, ja Hänen kauttans hakänttä rakkautta niitten kappalten tygö, jotka autuuden täyttä nautinto estäwät.

Thomas. Etköis oikiaa muotos osotta tahdo, kuinga Christitty itsensä ja mailman poseskieldä.

Johannes. Ja, lyhykäisest siinä kuin nyt seuraa, joista ota wisu waari.

1:0 Pitää hän itsensä kaikkein töittensä kausa paljana keltwottomutena, ja parahimmat tekonsa paljana wajawaisutena ja raadollisutena, niin monen hänessä rippuwain wikain suhten, waan luotta yxin ja ainoastans armoon ja laupiuteen Jesuksessa.

2:0 Hän tunde kyllä itsensä Jumalan ystäwydesä ja armosa seisowan, mutta ei kuitengan itsestans enämbätä pidä kuin muista ihmisistäkän.

3:0 Hän nöyryttä itsensä kaikkein alla, tuten omaa mahdottomuttansa ja woiwattomuttansa.

4:0 Hän surkuttelee Jumalattomia, ja heidän syndeins kautta saatetan wastauudesta entistä wihelijäisydens tilaa, ja Jumalan hänellens osotettua laupiutta muistuttelemaan, koska hän Jumalata heidän ja kaikkein ihmitten ja itse edestanssä rukoi, että Jumala heitä armahta tahdois.

5:0 Jos hän Jumalan wirwottawaista armoes wälittäisin kaipais, niin ei hän koskan Jumalata syytä, waan omaa epäuskoansa, omaa

rakkauttansa, huolimattomuutansa ja poispoikke-
mistansa oikiasta armon lähteestä JEsuksesta, seu-
ravaisesti ei hän tilaansa kaunistella koe sen kans-
sa, että hän sen pyhästä pimeydestä pitää, niin-
kuin Jumala aikois sen kautta puhdistaa hänen
sielunsa.

6:0 Jos hän vastoin tahtoansa tykönsä
tämän wian löydät, niin kunnioitta ja ylistää
hän enemmän Jumalan pitkämielisyyttä, josta hän
senkaltaisen wiheliäisen raukan ylöspitää, kuin hän
omaa raadollisuuttansa ihmettelis; ehkä hän Ju-
malan edessä sitä häpee, ja sydäimestä anderi an-
damusta ja puhdistusta JEsuksen weressä rukou-
le, ja kaikkein satanan soimuihin, lain uhkausten, ja
oman tunnon duomioitten kanssa, jotka hän niissä
tiloissa tundee, lykkä itsensä armo-istuimen Chri-
stuksen tykö.

7:0 Jos hän iloisina hetkinä tunde satanan
sifälle annoista sydämensäns iskiänsä mielittämäiset
ajatukset ylösnouseman, saadun armon ylise, niin
luowutta hän ne kohta itsestän sanoden: armo ei
ole edemmä mitään, kuin JEsus sen minulle ja
muille syndisille suoda tahtoo, jotka niinkuin köy-
hät ja isowaiset Hänen tykönsä tulewat.

8:0 Ei hän uskalla mitään raketa itse teh-
tyihin aikomystensa päälle, sillä hän tunde sydäms-
mens huikendelewaisuden; waan huokaten rukou-
le, että JEsus neuwollansa händä johdatta tah-
dois, kaikissa rännä mitä hänelä puuttu, ja hä-
nen uskoans lisätä.

9:0 Jos hän wihatan, niin siunaa hän its-
lensä, jos hänen päällens wähetellan, niin työlä-
sti rohkenee hän sanoa tuinga asian laita on, ete
tei

tei hänen parjajansa sen kautta washetteliari soimatuksi tulis; waan kaikki Jumalan halduun anda, rukouksella että Hän Jesuksen tähden senkaltaiset suuret syntit andeksi andaa tahdois.

10:0 Jos hän joidakulda kunnioitetan, niin hän sydämmesäns sitä häpee, ja sen siwusa näin ajattelee: jos tädäisit kuinga minä itsestäni huono Jumalan edessä olen, niin sinä senkaltaisen kiihtöyksen jättäisit.

11:0 Jos hänellä joidakulda neuwoon moninaisissa asioissa kysytän, niin ei hän usko missään asiassa wisisti wastawansa enäämbä kuin Jumalassana tilan anda; mitä muuhun tulee, niin osotta hän ihmiset Jesuksen tykö eskimään Hänen tykönsä neuwoa.

12:0 Jos hän joskus tilan näkee maailmassa edesautetuksi tulla, niin ei hän ainoatakaan luvata toinda astella sen perään astu.

13:0 Jos hänellä Porwarillinen elämyksen keino ja kauppa on, niin pysyy hän siinä, kuitenkun niin kauppa tekee, kuin ei hän sitä kaustwain aiwoon pitää, ja niin maailmaa wiljelee kuin ei hän ensinkään sitä wiljelis; sillä hänen halunsa on aina kofotettuna taiwallista Isän maata päin.

14:0 Ei hän pidä ensinkään murhetta kootapensa ikellensä rikkautta, kunniaa ja hywää päätwää; waan suurella pyhänsänturella ja rukouksella Jumalan tykö etsii, kuinga hän taiten ne edut jotka hän jo saanut on, kättä taidais, että Jumala kunnioitettaisiin ja lähimmäinen sen kautta palweltaisiin.

15:0 Koska hän hywää tekee eli muita palwelee sen woiman jälkeen kuin Jumala lainaa, es

li hengellisestä taikka maallisesta hyödydestäns; näkee hän aina oman heikkouduksensa sen alla, eikä usko koskaan taimensa tähtää welvoittisuuttaansa.

16:0 Jos maailma ahdistaa häntä, pelkää hän itse taitamattomuudessaan andaneensa tilan siihen; ja mitä edespäin tulee, niin lähin sitä kuin hän rukoille salaiten rikostensa anderi andamusta, jättä hän Jumalansa haldun ja ehtoon, kuinga hän edespäin hänestä murhetta kaudaman pitää, ja niin edespäin.

Thomas. Taita jo olla kyllä fanottu tästä asiasta; kukiin mahta nähdä että tämä synstä pois kieltämiseksi kutsua taittan. Edespäin tekee minun mieleni kuulla sinua

Evangeliumillifesta murheesta.

Johannes. Me tahdomme myös tästä puhua, ja sen pitää toistamiseen selittämän, mitä tähän asti sanottu on sekä pyhityksestä että pois kieltämisestä. Mutta paremman selkeyden tähden, tässä kappaleessa tahdomme yhden osan asioita erottaa, joita ymmärtämättömät ihmiset tämän osan kappaleesen selkoita kokevat, ja kutsuvat ne Evangeliumilliseksi murheksi, vaikka ne ei ensinkään siihen sivi. Senkaltaiset ovat 1:0 Jumalattomain ruumilliset vangastukset, eli ne yhteiset waiwat, jotka ihmisiä, niinkuin muitakin luonnokappaleita maailmassa kohtawat: näillä ei yhtään yhteyttä ole uskon ja Evangeliumin kanssa, vaikka Jumala myös ne kääntä lapsillensa hywäksi. 2:0 On luonnollisen mielen lewottomus ja pimeys, jotka erinomaisilla ihmisillä luonnosta löydetään, joihin ne jotka ei harjaanduneet ole, sen

wää:

wäärän lohduksen sowinga tahtowat, että Jumala jilloin kätkee ikensä heitää, kurrilla heitä, ja niin edespäin, waikka ei he vielä ole oppineet tunnemaan ikänsä eikä Jumalata. 3:0 Se salainen omantunnon waiwa, yhdistettyinä epätoivolla Jumalan tykö, wyymättömyydellä omaan tilaansa, ja huikendelewaisudella kaikisa hänen teiksänsä, joka niitten tykönä löyttän, jotka Jumalan sanan ilolla vastaan ottaneet owat, mutta sitte poismenewät, ja tuskahutetan surusta, rikaudesta ja elämän heikumasta. Luc. 8: 14. 4:0 Ne waiwoat kuin kaim töitä seurawat kaikkein niitten tykönä jotka niissä rippuwat, ja täydellisesti kroupen alla owat. Gal. 3: 10. ja 5:0 Se waiwa, mielipaha, sydämmen halla ja kaikki naiset tuskas kuin ne päällensä wetäwät, jotka eli sanomita ymbäri kulljettawat, sotiwat erinomaisten personain puolesta, joita he mielesänsä kunnioittawat; eli myös ajaattomasta kiwaudesta muita laittawat ja häwäiwät; ja sen syyn tähden siellä ja täällä vastaan sanotan, ja tarwattomuudensa tähden kaikilla siwidiillä ja kunniallisilla ihmisillä hyljättäwäxi tulewat.

Thomas. Minä ymmärrän, että senkaldaiset kohtuudella Evangeliumillista murheesta eroitetaman pitä: mutta annas nyt kuulla misä se oikia murhe seisoo?

Johannes. Se kuzutan Evangeliumin murheeri kuin niitä uskowaisia kohtaa ainoastans ja paljaan Evangeliumin tähden. Niinkuin 10 Etä he tulewat wihattawixi, wastansanotuxi, pilkatuxi, wainotuxi, ulossuljetuxi, lyödyxi ja sangituxi Christuxen Nimen, Ukon, Evangeliumin tunnu-

tuanusturen ja Chrystillisen elämän tähden. Senkaltaisella murheella eli wainolla kuin Evangeliumita seuraava, Marc. 10: 30, silloin uskowaisia koetellan, jos he owat juuritetut ja raketut, ja uskosa wahwistetut, Col. 2: 6, jos he owat wapaat pelwon hengestä, ja saanet sen siaan wäkewyden, rakkouden ja raittiuden hengen 2 Tim. 1: 7, 8, silloin ei he tarwise häweta meidän **SKRAMME** Jesuren todistusta, eikä niitä jotka Hänenfangins owat, waan paremmin olla osalliset Evangeliumin waiwasa. Jumalan woiman jälkeen; joka heitä pyhästä kuzgumisella kuzgunut on. 2. Tim. 1: 8, 9.

Thomas. Tässä asian haarasa, langee jortakin minun mieleeni muistuttapeni sinua, nimitäin, että senkaltaisista Evangeliumin murhetta en me täällä paikkafunnalla peljätä tarwise: Kiitos olkon Jumalan! meillä on lembiä ja armollinen Esiwalda, joka Evangeliumin opin anda wapauden ja suojeluren maasa ngutita: täällä saa jorainen rakastaa ja pahwella Jumalata ja Waspahrajaa suurimman woimansa perästä.

Johannes. Se on tosi, meidän maallamme tässä asiassa on werratoin edustus, ja olis toivotettava, että asuwaiset sen wapauden Jumalalle kunniasi kähettä taidaisit, kiittä Jumalata sen edestä, ja Esiwaldaansa siunata; eikä wapaudelle tilaa hengelliseen elkiwollaisuteen opisa ja elämässä annais. Muusa maakunnisa tähty monentätä wapautta egiä, kalunsa ja hengensä kaupalla; mutta ajatellam kuitenkin mikä elkiwaldaisus ja wäärin kähittäminen tätä kallista wapautta wastan meidän sefamme harjoitetan, yhdellä puo-

len

Ien Jumalan sanalla suurimmari ylönkäsi, ja
 pahemmari elämäri kuin pakanain seasa esiä tait-
 tajiin, ja toiselta puolen eriseurari ja moninaiseri
 ihmisten pohweluxeri, jonga kautta Christillinen
 usko, rakkauts ja yrimielisyys paljo kärsii, joka
 kuitenkin wahvisturena meidän Jumalifudesamme
 oleman pitäis. Tämän tähden se vielä meidän
 seasan vielä tänäpäinä tapahtu, että se joka yxi
 kertaisesti pysyy Evangeliumaisa ja Christurena, ja
 uskon yhteydesä ja puhtaudesta Jumalifesti elää
 ahkeroissee, joutuu nauruxi ja pilkxari ihmisten las-
 sten seasa. Siinä se pysyy: että kusa ristinnau-
 litu JEsus saarnatan ja uskotan maailmasa,
 siellä on Hän Judalaisille pahennuxeri ja Gree-
 kille hulluxeri 1. Cor. 1: 23, niinkauwan kuin
 maailma maailmana pysyy niin Apostolin sanat lus-
 jana seiso, ja hän kuuluu: niinkuin se silloin
 joka liban jälkeen syndynyt oli, wainois sitä
 joka hengen jälkeen syndynyt oli; niin se nyt-
 kin tapahtu. Gal. 4: 29. Maailma sanoo nyt
 niinkuin muinasinakin aikoina: Wäijytämme wan-
 hurstasta, sillä hän tekee meille paljo waiwaa
 ja asetta igens meidän töittemme wastan, ja
 nuhtelee meitä, että me syndiä teemme Latia
 wastan, ja soimaa meidän menomme synniri.
 Hän sanoo tundewansa Jumalan, ja kehuu et-
 tä hän on Jumalan poika: ja nuhtelee mitä
 meidän sydämmesämme on: työlästi me woime
 me hänen nähdä, sillä ei hänen elämänsä so-
 wi muiden kanssa, ja hänen menons on peräti
 wastahakoinen. Hän pitää meitä tyhminä ja
 wäittä meidän teitämme niinkuin saastaisutta,
 ja sanoo wanhurstaille wuimein hywin käywan,

ja kehuu että Jumala on hänen Isänsä. Niin katoakam siis, jos hänen sanansa owat todet, ja koetellamme, mikä loppu hänellä on. Jos hän on totinen Jumalan poika, niin hän händä auttaa, ja vapahtaa hänen wainomiesten käsistä. NB Häpiällä ja pilkalla kiduttakame händä, että me näkisimme, kuinga Jumalainen hän on, ja ymmärräisimme kuinga karsiwällinen hän on; me tahdomme händä duomita häpiälliseen kuolemaan, silloin hän tutan sanoistansa. Wiisaud. Kirj. 2: 12: 20.

Tähän tulee myös Jesuren kehoitus Opetuslapsillens, näin kuuluwa: Jos mailma teitä wihaa, niin tietkäs hänen ennen minua wihannen kuin teitä, mutta et te ole mailmasta, waen minä waligin teidän mailmasta, sentähden mailma wihaa teitä. Muistakat sitä sanaa kuin minä teille sanoin: ei ole palvelia suurempi Herransa, jos he minua wainoisit, niin he myös teitä wainowat. Mutta kaitkia näitä tekewät he teille minun nimeni tähden, sillä ei he tunne sitä joka minun lähetti. Joh. 15: 18: 21.

Thomas. Minä löydän sen kaikki toderi, ja niin muodon Jumalan kanka ei sillen ole karsimista paiksi ollut; mutta siri minä sen pidän, että senkaldaisten wainowain alla taitawat he yhtä hywin olla autuat, tytywäiset ja iloiset; sillä osittain olen minä sen hawainnut, että parhaiten silloin Wapahrajan karsimiseen, häwäistypeen, siiteihin, haawoin ja ristiin kaskellan, koska mailma kowemmin ahdistaa. Senkaltaisina hetkinä tietän sydämmeestä Jesusta kiittä, kaitken sen edestä
Kuin

kuin Hän meidän tahtomme kärsinyt on, ja sen kautta meidän kärsimysemme siunauxepi muutta, etten me wainu eli wäsy.

Johannes. Se on, kuin minä entistä kanssapuhetta päättäisäni sanoin, nimittäin, että ristisalaisuus on Engeleille ja Jesuren ystäville mielinouteepi, mutta hulludepi kaikille ylpeille ja omaa tahtoansa seurawaisille ihmisille: Tätä on pyhäin kärsiwällisyys ja usko. Jlm. R. 13: 10. sen sulaisen kansakänymisen tähden, kuin Jesurella on omains kansa ristin alla, niin he ei häwetä eikä peljätä tarwike, waan pikemmin iloitsewat ja hywisä mielin owat mailman pilkan alla. Sen nähdän Pawalin todistuksesta ikestänsä: Pyhä Hengi jokaigesa kaupungisa tunnustaa, ja sanoo siteet ja murheet minun edesäni olewan: mutta en minä siitä lukua pidä, engä tottele paljo hengestäni, että minä juoruni päättäisin ilolla, ja sen wiraan jonga minä olen Heralda Jesurelda saanut, todistareni Ewangeliumia Jumalan armosta. Tefo. Kirj. 20: 23, 24.

Thomas. Se jää siis sixi, että jos usko waiset jotakin mailmasa kärsiwät, owat he kuitenkin autuat eikä peljätä tarwike.

Johannes. Wisisti se sixi jää: mutta ei kuitenkan saa sen wuoxi ylöntakoo wihollistansa; kewiästi se taitaa rapahtua, että joku Jumalan ystäwä huomamata tulee loukatupi, ja jos härt wihollistans ylöntakoin, kauwas hänen kansans silloin menee, niin hän tydlästi ilman hengen waa-ra paeta taitaa. Asta selittä ike ikensä, koska me peräänajattelemme misä rauhallisudesa, nöyry-

Desä ja hiljaisudesa, jokainen Christitty kärsimisensä alla löytymän pitää: Ei kostaman pahaa pahalla, eikä kirourella kirousta, waan paremmin siunaman, tieten että he owat kuzutut siunausta perimään. 1. Pet. 3: 9. Senkaltaisen esikuwan on meidän Esupemme meille jättänyt, joka ei kironnut koska händä kirottin, ei uhwannut koska Hän kärsi. 1. Pet. 2: 23. Woi kuinga kewiästi täsä asiasa mieluiset sielut erhettyä taitaa, ja niin tawoin Wapahtajans aikeleista poispoiketa, ja kadotta entisen rauhansa ja autuudensa.

Thomas. Se oli tarpellinen muistutus: sillä minä hawaisen myös, että moni kärsii usein joka ei millän tapaa Wapahtajans kaltainen ole, ei edelläpäin mielen yriwäkaisudesa kaikkia kohtan, eikä jäljestä päin hiljaisesa, siwiäsä ja sopiwaiesesa käytöressä niitä kohtan, jotka händä loukkawat. Se kaiketikkin meidän aikanamme tapahu, että yri toistansa häwäisee, ja koska joku tällä tapaa wihaan sytytyyri tullut on, niin ei siitä parembata sitten tule, kuin häpiä häpiästä, torat torista, walheet walheista, kandeet kandeista, ja niin kaiken tietä pitkin.

Johannes. Kaiken kärsimisen alla kuin molemmin puolin tällä tapaa saacetan, ei suinkaan antuat olla, sillä silloin ei sanoa taitta: en minä sitä tottele, eikä minun hengeni ole minulle rakas; waan soditan oman hengen puolesta, ja kärsitan omasa rakkaudesa, mutta ei niinkuin Christitty.

Thomas. Johonkun määrään olen minä ihkeni senkaltaiseen kärsimiseen saattanut, ja jäljestäpäin

stapain wasta näen, että erinomainen Jumalan käsi minun ylöspitänyt on, joka wähittäin lewol-
lisuten minun jällens auttanut on. Jongatahden
minä iseni welkapaari löydän. Muita jotka sa-
maan waaraan joutuwat, kaikella armeliaisudelta
kohtamaan.

Johannes. Jos sen kerran eli usiammat es-
vät koetellut olet, niin karta sinuas tästä lähin,
ja opi nyt niin uskomaan Jumalas ja Wapah-
tajas päälle, ettet sinä ylpentäs sen ala kätkä,
sinun pitä olemas kansakärsiwällisen, ei ainoa-
stans niitten kansa, jotka samaan waaraan jou-
tuwat, mutta myös sinun wihollisteskin ja wai-
noittes kansa, waikka et sinä heitä koston igias
wastan sytyttänyt olis. JEsus on niin meitä o-
pettanut: Rakastakot, sinatkat, tehkät hywin
ja rukoiikat niiden edestä, jotka teitä waino-
wat ja wahingoittawat, NB että te olisitte
teidän Isänne pojat joka on taiwaisa; sillä
hän saldii auringonsa koitta niin pahain ylize
kuin hywäinkin. Matth. 5: 44, 45. Täsä a-
siasa osotamine nyiwakaisuden uskosa, ja kärsimi-
nen on silloin Christillinen; ja ne jotka kärsiwät,
todeyi tunnustawat sen mitä Wapahtaja wihew-
dellä meille sanonut on: Joh. 16: 33. Näitä o-
len minä teille puhunut, että teillä minusa
rauha olis. Mailmasa on teillä tusta.

Thomas. Minä toiwon sydämmestäni, a-
lati pitäyeni ristinnaulitun JEsuren silmäini edes-
sä, ja Hänestä oppia hiljaisutta, rakkautta ja kärsi-
wällisyyttä, että minä Hänen edeswastaustansa
nautita saisin, koska joku kowuus minua kohtapi.

Johannes. Sinun toiwotupes on hywä,
mutta

mutta karta kaikkia tiloja, jotka huomamata taitawat ihmisen waaraan wetää. Senkaltaiset owat ne wahingolliset kirjjat, ihmiset joiden kansa käymises ollan ja kirjoitukset, jotka muitten ylönsäkeella, wätheella ja häwäistyrillä täytetyt owat, ja paljaan myrkyn ja kuoleman, uskolle ja rakkaudelle jälkensä jättäwät.

Thomas. Minä olen myös muutamia surkuteldawia esimerkkiä siihen nähnyt, ja minulla on täysi syy senkaltaisia waarallisia tiloja wälttää.

Johannes. Niin sinä kyllä sen löydät, että me aina ja jokapaikas olemme waarassa tässä maailmassa, eikä maailma ole meille niin kewästä wäldäwemmestä läpikse: me tarwitemme Jumalan suojeluwaa kättä ylisemmestä, ja itse Jesuksen seuraamme, kusa hywänsä me olemme, meidän tulee kiin diästä pitää meitämme nöyryteen. Alkäm koston maailmaa heikkona ja halpana pitääkö, waan paremmin itse meitämme, jotka täällä joka päivä waarassa seisoimme, että me epätoiwosta itse tykömmestä, aina miehulliset Christuksen uskosta olisimme: sillä tämä on woitto joka mailman woittaja, 1. Joh. 5: 4, se sotamies oikein molemmiin puolin takoi asian puoleen, joka sotansa aikana ikellensä kehoitukseksi seurawaiset muistutukset kirjoitti, näin rukoillen:

Seiso kansan wahwan wahwa Sangar,
minull ole linna luja, angar, wihollista pirun
wastan, kusti kobraisin, sotii saisin, kuin pääs-
lewi pahoin ain haasta.

Jumal olet minun wäken, elon, minun
turwan, apun, autuun, ilon, minun asean,
silpen,

Kilpen, kans Vallion: Jhon ihanan kuin autat
 ijan, alda wainollisten wallan.

Mailma minua paljon waiwaa, walhell,
 wainoll, koirull aiwall, ei edes tahdo totutt
 tuoda: minua warjele, HERRa suojele, glä
 ann sen pahutt minun seurat.

Sengeni HERRa halduus annan, Jsa äs
 lä minua ylönanna! Poikas pyhän piinan täh-
 den: siipeis all pääst, aut hädäst! tykös tur-
 waan täyden toden. Psal. N:o 43: v. 3, 4, 5, 6.

Thomas. Nyt olen minä mielestänne hyö-
 dytyhellä kuullut sinua tässä kappaleesa, kulje nyt
 vielä edespäin samasa asiasa.

Johannes. Toisexi niin Ewangeliumilliseen
 murheeseen luetan kaitkinaiset epäuskon, pimey-
 den, lihan ja perkeleen koettelemiset, jotka osittain
 waiwalla ja osittain suloisudella, tahtowat langet-
 ta ja seurawaisesti niitten kautta waiwata oikeita
 uskowaisia. Nämät soweliasti myös tähän saas-
 tetta taittan, sillä se joutu erinomattain heidän
 uskonsa koettelemisexi ja wahwistamisexi, jongatäh-
 den Jumala wihollisten heitä kiusatua saldii.

Thomas. Tästä asian haarasa minä mie-
 lelläni sinua kuulen ja toiwon, että se nykyisen
 tilan puolesta minua suuresti hyödyttävä on.

Johannes. Päämies kaitkiin koettelemi-
 siin on perkele; sillä Petari sanoo: hän käy
 ymbäri niinkuin kiljuwa jalopeura, ja ezii ke-
 nen hän nielis, 1. Pet. 5: 8. hänen on kewidä
 sitä tehdä 1:0 libamme ja weremme kautta, joka
 itsensä on saastaisutta täynnäs, ja sentähden pi-
 kaisesti pahoin haluin itsens wieteldä saldi. 2:0

Mailman ja sen haluin kautta, jotka likifesa heimolaisudesa lihan karfa seisowat, ja 3:0 epäs uftomme kautta, joka itse pimeys on, josa satan warkein meidän päällemme itsensä tungee. Ja että taiten asia tutkistellaisin, niin edelläpäin sopii sanoa: ei se meille ole mitikän kunniaxi, että sillä watelewalsella wihollifella perkeleellä on tykömme wapaa käyminen, ja seurawaisesti ei meille ensinkän ole kerffamista siinä, että meitä koetellan, niin että me sen kautta jongun arwon Jumalan edesä woittaisimme; ei suinkän, ei siinä mitään kerffattapa ole; sillä se on onnettomus ja surkuteldawa synkin langemisen waiikutus, joka meistä rippuu, niikauman kuin me tätä maallista ruumista kuljetamme. Mutta Apostoli kuitenkän osotta meille muodon, woittaremme ja käsittäremme kunniallista kerffausta kiusaustamme alla, nimittäin: jos me uskollamme satanaa wastanseisomme; ja siihen on meillä woima Christuxelta, niin kauman kuin me uskosa seisomme. Sentähden nyt uskowaisille sanotan: Sitä te wastanseisokat wahwat uskosa, tieten, että ne waiwat tapahtuwat teidän weliillenkän mailmasa, 1. Pit. 5: 9. Apostoli kuuu tässä satanan päälle karfauret ja kiusauret waiwaxi, eli murhexi ja hädäxi, joidenka läpise kaikkein Jesuxen weljein mailmasa käymän pitä. Kewiästi se käsitetttä taittan, mitkä piniät hetket jokaiselle sielulle, josta Jumalataus ja Wapahtajans kohtan yriwas kainen on, nämät päällekarfauret tuottawat.

Thomas. Kaiken tämän tähden, löydän minä tarpellifexi ja hywäxi sen, että sielut uskon uehollifuteen kehoitetuxi tulewat, ettei he heikko-

mielie

mielisyteen langeisi, koska he vihollisen tuliset nuolet hawaisewat; sillä niin minä ymmärrän asian, että vihollisen päällekarfaustensa kansa, kohta häpiällä takaisin astua täytyy, jos me ois kein voimaamme Christusen uskosa käyttä taidamme.

Johannes. Sinulla on täysi oikeus siinä; muutoin olis aiwan vaarallinen puhua kiusaurista, kioitenkin niin, että sielut sen kautta heikko mielisyteen osawat: uskowaisilla on Immanuel puolellansa, ja woitto on heidän.

Thomas. Mutta eiköstä meillä kiusauristamme ja waiwoistamme sitä hyödytystä olla taida, että ne meitä puhdistawat syndeimme saastaisuudesta?

Johannes. Ei meillä syndein puhdistustamisän muusa ole, kuin Jesuksen Jumalan Pojan weresä, niinkuin Apostolit Pawali, Petari ja Johannes selkiästi todistawat. Se tapahru tosin, että meidän paha luonnomme toisinans monelta waiwalta ja kärsimiseltä alaspainetupi ja lannisteturi tulee, jonga tähden Petari sanoo: joka lihassa kärsii, se lakka synaista, 1. Pet. 4: 1. se on, luondo tulee heikoksi ja esterän synnin ulesmurtamisesta, mutta ei ike puhdistus siinä seisso, himo on jälillä lihassa, ja omatundo on saastainen siihen asti kuin Jesuksen weri sen puhdistaa kuolleista toista eläwätä Jumalata palwelemaan. Eby. 9: 14.

Thomas. Se kelpa minulle hywin, mitä nyt yhteisesti kiusaurista sanottu on; mutta minä halajan kuulla jotain pidemmältä sinua ike kiusaurista ja hänen kiusauristans: sillä siinä yhtä ja

toista taidais edestulla, kuin minulle tarpeellisepi neuwoxi jouduis.

Johannes. Minä tahdon mielelläni edespäin asian selittä. Ja 1:0 Eiusajasta, niin se on, se wanha maro, perkele ja satanas; päämies pimeydessä ja kadotettu in waldakunnassa, Jumalan wannottu wihollinen, joka ylpeydensä tähden koko lahsensa kausa kodoistansa walkeuden waldakunnasta ulosheitettiin, ja äärimmäisen pimeyteen siellä isankaittisesti piimatta syöstiin. Tämä on sitte ihmisen ja hänen langemisens kautta, saanut maan päälle sisällekäymisen, josta hän synneisä ja häwäistypisä Jumalata wastan epäuskon lapsisa hallisepi. Hänen turmelduneen luondonsa omaisudet owat: wiha, kiukku, walhe, petos, wiekkaus, katens, ylpeys, öykkäns, häwäistys, kosto, 2c. sen kaltaisten kausa hallisee hän käändymättömisä syndisisä ja pitää heitä tahbonsa jälkeen fangittuna, 2. Tim 2: 26. Hän waati heitä niinkuin orjoja kaikkia sitä kuin Jumalan mielmä wastan on tekemään. Sillä hän itse palaa wihasta Jumalata wastan, ja Herran woideltua Jesusta wastan öykkää, estärensä Hänen lunastettujansa siitä autuudesta, joka heille sen siunatun sowindouhrin kautta Jesuksen weresä ansaittu on. Miitten taas, jotka saldineet owat Jumalan heitänsä kusua, käändä ja pimeyden wallasta ulosotta, ja Woikansa kunnialliseen waldakundaan siirtä, seisoo hän perään, ja juuri sukkelalla tawalla esii haukutella, wietellä ja estää, jos he hänen wiekkaudens ja walheens kautta wastauudesta epäuskkoon tottelemattomuteen ja muuhiin rikoksiin langeisit, ja niin Jumalasta luowuit. Kaikki tainkaltaiset wihollis

hollisen koettelemiset ja tarjondelemiset, uskowais-
sten tykönä, kutsutan kiusaurxi.

Kewiäsi se ymmärrettä taitan, kuinga sowel-
jasti wihollinen heitä lähestyä taitaa, koska aino-
astaus sitä ajatellan, että he vielä owat mail-
masa, ja, niinkuin jo sanottin, heillä on liha ja
weri, joisa he mailman hengen kansa sidotut o-
wat, ja heillä on synnin ihminen, kadotuksen lap-
si, eli niinkuin Apostoli muutoin sanoo, wanha
ihminen asuwana tykönäns, joka himoin kautta
exyrisä isensä turmelee, Eph. 4: 22. Tämä
synnin ihminen, ja wanha Adam lihasa, on kyl-
lä ja uskowaisisa Christusen kansa ristinnaulittu,
se on Christusen ristin ja sen woiman kautta kuo-
letettu ja fangattu heidän wanhurstaxi tekemise-
säns; mutta se elää vielä, ja viimeiseen hengen
riutumaan asti pitää wanhan pahan tapansa jä-
liillä; jongatähden perkeleellä ei puutu tilaa kius-
sata ja lewottomaxi saatta uskowaisia.

Toisxi koska minä itse kiusaurxista puhua tah-
don, niin on waari otettava: 1:0 että perkele
wältittäin tulee niinkuin alastoin hengi, että mi-
nä niin sanoa mahdan, niin ettei hän werta eli lihaa
awuyensa ora, jota Apostoli tarkoittawan näkyy,
Eph. 6: 12 näillä sanoilla: pahoja hengiä was-
stan taivan alla, alkukielen iälken kuuluvat sa-
nat näin: pahuuden hengellisyttä vastaan tai-
wallisissa astoissa, joka ei muuta ole kuin sen ru-
men tuliset nuolet, Eph. 6: 16. Silloin hän
myös waarallisin on päällekaraurxisansa; sillä hän
huomomata luikahtelee niinkuin karme, epäuskon
pimeyteen, ja Jumalata vastaan häwäisewittä aja-
tuxia, epäilyxiä sanan totudesta, ja sowinnon wis-

seydestä edestuoitta *ic.* eli myös wäärän walon, ylpäät ajatukset itsestänsä, muitten ihmisten ylönsäkäsella, ja wihdoin sytyttä wihaan, kiukkuun, petollisuuteen, wiekkauteen, walheseen, kateuteen, ja niin edespäin, jondenga kautta hän ihmiset perkelitten kaltraisivi sydämmisäns tehdä pyytä. Kiussauriinsa hän ajaan aiwan hywin sowitta tietää, koska hän parhaitin tuliset nuolensa sydämiin amhua taitaa, ja tuleen sytyttä, jona hän ise siinä syntyessä tulesta hallitsee ja sielua waatii. Kaikkie ne juonet, joilla hän kiussausta kaunistella kokee, owat sula petos, niinkuin ise kiussaustkin. Esimerkivi: ylpöyden ja wihan hän sillä edeswasta, että hän edesanda sielulla olewan hywän synnigestänsä jotakin pitää, sen eli toisen hywöyden tähden, ja seurawaisesti syhy wihastua, kiuwastua ja kadehtia niitä, jotka ei händä arwosa pida. Jos se siihen tulee, että se kiussauren hetkellä syttynyt sielu, toisen tyföndä jongun täyden wian löntää, niin pikimäldäns se tapahu mitä kiussaja tahroo, nimittäin: että haluttomus, wiha ja kosto sydämmen sisälle otta ja hallitsee.

Mutta tätä perkelen sukkelaa juonda ilmoiteta ja maahan lyö kallis Wapahrajainne selkiästii, koska Hän Petarin Ersumukseen wastaa: Kuin ga usein hänen welhellänsä andexi andaman piti, jos seizemästä kerrasa oli tyllä? Hän osotta että sen seizemänkymmendä kertaa seizemän tapahuman pita. Sopimattomuden ja wahingon, jonga eripuraisuus ja kateus armoitetulle sielulle tuottawat, osotta myös JEsus samasa tilasa wertaurella siitä welkaan joutunesta palweljasta, joka, saadun kaiten welkans andexi

anda

andamisen jälkeen, ikellään oikeuden olewan luuli, kowasti kansapalveliansa kohtan isiansä menettä, ja juuri tyyni hänellä welkansa waaria, wastauudesta tuli ed. sanneruuri, duomituri ja torniin heitetty, siihen asti että hän viimeiseen roppoi asti maroi sen welaan, joka hänelle ennen oli andexi annettu, Matth. 18: 21. 20. Tällä wertaupella Wapahraja erinomattain armoitettuja sielua wihokkien kawalista päälletarkamistista estää ja suojelia pyytää. Sillä jos hän wastauudesta siihen huoneeseen pääsee, josta hän ennen on uloslähtenyt, niin että hän seisemän muuta hengee kansansa, jotka häntä pahemmin owat, ja asuwat siellä, ja sen ihmisen viimeiset tulewat pahemmaksi kuin ensimmäiset, Luc. 11: 25, 26. Ei siis kiusauksen herkenä eli muullaisin ole aikaa, itse kansansa tutkistella, wihan ja koston, ylpeyden eli muun senkaltaisen oikeudesta ja sopiwaisuudesta; waan suurimmasti tarpeellinen on nyt, kohta Apostolin terwellisestä neuwosta waaria otta, joka 1. Pet. 5: 9. näin kuulu: Sitä te wastanseisokat wahwat uskosa, ja sitä warten jos tapaiwä olla puetettuna kaikella Jumalan sota-aseilla, että perkeleen kawalat päälletarkamiset voitaisiin wastanseisoa, Eph. 6: 11. Tästä pitää kaiketiikin walwottaman ja rufoildaman, ja uskon kilwellä ensimmäiset sen ruman tuliset nuolet sammutettaman, ennenkuin sydän niitten kautta liekkiin syttyy.

2:0 Niin perkele mailman kautta Jumalan ystäwiä kiusata kokee: tämä tapahu sillä tapaa, että hän yhdeksi puolen sytyttä hakun ja pyynnön mailman kunnian perään, niinkuin rikkausden,

den, ystäwyden, leidon elämän ja muun arvon perään 2c. eli myös toiselta puolen, saatta pelkään ylöskäzetta, wainoo, köyhyyttä ja muuta kovuutta. Tämä on nyt se tarpellinen, että yriwas kaisudesa uskonne, ja isemme Jumalan halduun ja murheen ala heitämmie, ja warjelemme meidän sydämmemme ja taitomme JEsuxesa Christusesa, Phil. 4: 7. Joka Demaren kansa halajaa tätä mailmaa, kärsii haari rikon uskons puolesta, ja wihdoin mailman orjari joutuu, 2. Tim. 4: 10. eli julkisesti, koska ei hän enää Jumalan tundoa tottele, waan täytä woimaa sitä, kuin mailmalle ja turhudelle kelpaa, ehi, eli myös Simon noidan kansa osotta kaiskinaiset Jumalisuuden ja hurstasten ystäwyden hankkiot, sen kautta woittaxens rahoja, waitka sydän wielä on katterasa sapesa, ja wääryden solmusa, Teto Kirj. 8: 18-21 Silloin orjantappurat owat ynnä ylöskäznet ja tukahuttanet nisut, josta Wapahtaja JEsus wertauxesa neljän laifesta kyswöpellosta Luc. 8: 7. puhuu.

30 Niin satanas jokapäiwä ja hetki turmel-
dunen lihan kautta, haukuttelee sielua himoize-
maan tämän elämän hekumaa, laiskuutta, hau-
reutta, saastaisuutta ja kaiskinaisia syndisiä ajaan
wierteitä, eli uhkaa händä maallisella wastoinkäy-
misellä, sairaudella, köyhyydellä, nähjällä ja niin
e-espäin, sen kautta estärensä ja luowuttaxensa
ihuisia Jumalan ja JEsuxen uskosta ja uskalluxes-
ta. Riisauksen hetkinä parhaitin huomatan, mi-
rä raadollista ruumista me täällä ajaasa kuljetam-
me, jolla ei ainoastans kaispawaisen eli wälttä-
wättömain tarwettens kansa ole tekemistä, ja mei-
tä

tä askelemaahan saatta, mutta myös on täynnänsä, paiksi kaikkea tätä, monella tuhannella waiwaloisudella, jotka sielua rasittawat ja waiwawat. Mitä Pawali sanoo, se tässä toderi tulee: liha himoitsee hengee vastaan, ja hengi lihaa vastaan: nämät ovat vastaan toinen toistansa, Gal. 5: 17. Kuitengin ei Jumalan lapses ole welkapaat liballe, liban jälkeen elämään. Sillä jos me liban jälkeen elämme, niin meidän pitää kuoleman, mutta jos me liban työt hengen kautta kuuletamme, niin me saamme elää. Rom. 8: 12, 13. Tällä tapa on Christitty jos kapaiwa tässä maailmassa keskellä kiusauksen korpee, mutta ei hänellä siinä murta kerskausta ole, kuin se, että hän woiton, uskollansa Christuksen pitää.

Thomas. Minä suostun sinun puhesees kiusauksista, ymmärrän myös, mingätähden sinä niin wisuun sen tietä annat, ettei Christitylle paljaista kiusauksista ole jotain kerskattapa; sillä sinä olet tainnut kohdata senkaltaisia, jotka itse asiasta paljon puhuwat, ja wähän eli ei ensingän woimaa pysyväihtein osota, koska kiusaus päälle langee. Mutta kaiken tämän tähden, ajattelen minä kuingä tarpellinen se on, katoa joka silmän räpäys Jesuksen Uskon alkajan ja päättäjän päälle, ja Hänen kalliilla werellänsä toiwomme wirwotta, ja siwalda sodämme pihimpieliä, että kiusajia näkis, mingä kansan kanka hänellä tekemistä on; josta taiwas todistaa, että he woittawat hänen Karigan weren kautta, ja Hänen todistuksen sanan kautta; ja ei he heidän hengeensä kuolemaan asti rakastaneet. Ilmest. kirj. 12: 11. Jumalan olkon ijankaiklisesti kiitos! että mei-

meidän Jesuimme taiketi weljäinsä taltainen oli, että Hän armollinen ja uskollinen Ylimäinen Pappi Jumalan edessä olis, sovittamaan Kansan syndejä. Ebr. 2: 17. Hän taiketa ja tahtoo nyt armahda meidän heikkouttamme, sillä Hän on taikisa kiisattu, niinkuin mekin, kuitenkin ilman synnitä, Ebr. 4: 15. Etten me vihollisen tulisten nuolten kiisauria wälttä taida; niin on meidän puolellamme se, joka wahingon palkita ja oman tunnon jälleens puhdistaa taiketa: Jesuimme wiattomuus tulee meille hywäxi, ja Hänen Yli-Papillinen uhri-werensä priiskoitta meidän sydämmemme, että wahingot paratan.

Johannes. Tämä sielulle oikian woiman anda, ja sen aikoin saa, etten me niin monesa waarasa tarwise peljätä, waan usko ja seisoo wartiaisansa kusa ne hywät eläwät lähteet ovat, ja josa Jumala meille pöydän walmistanut on vihollisiamme wastan, ja on itse kilpenämme ja auringona; siellä pitää satanan, lihan ja mailman, yhden erän toisen jälkeen heittänsä lyödyxi näkemän. Ellei HENra joka wäkwä on sodasa, olis meidän puolellamme, ja ellei Ylimäinen Pappi uhri weren ja wiraan kilwen kansa olis tukonamme, josa walkeus ja wanhursteus selittä itsens meidän toiwollemme, niin me surkia kansa olisim, joidenga vihollistem edessä tändyis häpiään tulla; mutta nyt uskowaiset satanan joukolle sanoo taitawat: kokondukat kansat, ja paekkat kuitenkin; pitäkät neuwoo ja ei se mirikän tule: puhukat kessenämme, ja ei sekän seisoo, sillä tässä on Immanuel, Es. 8:

9, 10. Siinä mahdat uskoa, että se harmitta siitä ylipiää herjee, kuulla senkaltaista sodan äändä ja nähdä senkaltaista rohkeutta sen kansan tykö, nä joka halpa ja ylönsäköttö on, niinkuin Jumalan kansa olewan näkyy.

Thomas Se on autuallinen, nähdä mitä meillä on uskalletawana, ja ymmärtä woimaansa, ja tuten tietä mikä edustuyet meillä Wapahatajasa Jesusea ja Hänen kansansa on. Konga siwusa mieleni johtu, mitä nuorukainen Dawid teki, joka monesa asiassa oli esikuwa Christukseen ja yri oikia Christitty, siinä että hän ei ainoastans jalopeuraa ja karkhua vastaan mennyt, ja lambaan heidän suustansa ulosotti, mutta myös sitä puolettoman suurta, raudalla ja kuparilla, keihäällä ja miekalla warustettua sangaria Goliathia vastaan, ja HERran Zebaothin nimesä ilmoitti tälle Israelin Jumalan pilkkajalle, että sota oli HERran; ja siinä samassa otti edes yhden niistä wiidestä siliästä jotka hän ojasta wainnut oli, pani sen lingoonsa ja paikkais Goliathia ogaan, että hän langeis maahan kaswoillensa, ja sitte hänen omalla miekallans hakkais pois hänen päänsä. 1. Sam. 17: 34. 2c.

Johannes. Juuri niin on asia meidänkin kansamme, koska ja niin kauwan kuin meille Zemanuel kansamme on: meidän uskomme silloin aina niin wiisi on, kuin Dawidin lingo, ja Jesusen wiiden siunatuin haawain woima on wäkevä wihollista lyömään: suuret merkit ja ihmeet uskomme kautta Jumala jokapäiwä tapahtua anda; ainoa aamu wirsi, wihamiehen sotajoukot hajoitta taitaa, toisinans se tapahtu, että Jumalan

Kan-

Kansa weisulla ja ilo-huudolla wihollisen päälle karkaa. Merkittävä esimerkki tähän meillä on Josaphatisa Judan Kuningasa, koska woimaliset wiholliset, Moabin lapset, Ammonin lapset ja heidän kansansa myös muita, händä vastaan sotimaan tulit. Josaphat silloin wäkiness astui HERan eteen, tunnusti oman woimattomuudens, mutta uskalsi Israelin Jumalaan ja Häneldä apua rukoili. Silloin HERa hänelle ja hänen seurakunnallensa sanoa andoi, että heidän piti käymän edes, seisoman ja kagoman HERan autuutta, joka heidän kansansa oli. Se tapahtui myös niin; sillä päiwää jälkeen karkais wiholliset hänen päällänsä, mutta Josaphat seiso alallans, ja asetti ainoastansa muutamat weisaiat joukkonsa eteen, jotka korkialla äänellä weisaisit: Kiittäkät HERaa, sillä Hänen lauppiudens pysyy iankaikkisesti. Tämän kiitoswieren alla wiholliset toisiansa vastaan rupeisit aseistansa kääntämään, siihen asti että he kaikki olit itsens kessenänsä surettaneet, ja sitte Josaphat joukkonsa kansa astui edes saalista jakamaan, joka aivan suuri oli. Senjälkeen palajaa hän ilolla Jerusalemiin ja Jumalan pelko tuli kaikkein waldafundain päälle maalla, sitte kuin he kuulit HERan sotinen Israelin wihollisia vastaan. 2. Aika Kirj. 20.

Thomas. Tämä oli urhollinen sota, ja niin kaikkein Jumalan kansan hengellisten wihollisten kansa käykön! Nyt taitaa jo kyllä olla puhuttu Christittyin kärsimisestä, rististä ja kiusauksista: minä hawaijen että tässä asiassa paljo puhutan ja kirjoitetan, jota wähdän kyllä hyödytystä ja ei en sinjän

sinkän tähän sowi: mitämox suuren osan puolesta taitamattomudesta, eli etten me vielä omia voimaamme Jesusesta tunne. Mutta päätöksi tahdon minä ajatuxeni sinulle ilmoittaa hengellisistä vihollisistamme: se on niin minun mieleni astunut, niinkuin satana jo koko aikansa edestä kalliin Wapahantajamme kuolemasta ja ylösnousemisesta on häpiään tullut; siinä on hän oikeudensa meidän yliksemme kadottanut, ja hänellä ei enää wahaakaan paikkaa maan päällä ole, waan tänäpänä on hän täällä huomena siellä; ja kusa Christuksen woima ja woitto hänen kohtaa täytyy hänen aseimensa uloslähtee, joihiin hän turvais. Hän on niin muodoiin ryöwäriin tapainen, joka walkeutta piiloillee, ja wartain pimeydsä meitä langetta kokee: mutta me olemme walkeuden lapset jotka ei händä peljätä tarwise. Meidän lihamsme, ja se wanha ihminen lihassa, on myös, niinkuin sanottu on, Christuksen kanga wanhurstari tekemisessämme ja uskosamme ristinnaulittu, ja me sodimme hänen kangansa, niinkuin kahlekotran, jotka ei edemmä pääse kuin kahleet myöden andawat, ja niissä haukkui, niinkuin katumatoin ryöwäri ristin päällä, loitenten kossa perkele sytyttä ja kuoleman hätä händä aydistaa. Mutta ei meidän ensinkän händä armot tule. Engä muun puolesta händä pelkää, kuin jos hän pääsee irvallengsa, ja taas wainoo meitä. Niwan niin tulee meidän kassoo mailman puoleen, niinkuin myös Pawali puolestansa todistaa, sanoden: Christuksen ristin kautta mailma minulle ristinnaulittu on, ja minä mailmalle, Gal. 6: 14. Ongo sinulla jotakin tätä minun ajatustani vastaan?

Johannes. Ei ensinkään mitään; toivon ainoastans, että kaikkena elos aikana taidaisit tällä tapaa vihollistes puoleen taksaa, ja elämällä ja woittawalla uskolla kiindiaasti Jesusea rippua, niin et sinä tarwike peljätä, waan iloita ja woiton pitää. Silloin sinä myös taidat olla kellowollinen muille julistaman autudemme tunnemisen hajua, ja itse sekä esikuwalla että puhtaalla opilla olla Jumalalle yri hywä haju Christusessa, sekä niiden seasa jotka autuaxi tulewat, että myös niiden seasa jotka hukkuwat: Näille tosin surman haju kuolemari, mutta toisille elämän haju elämäxi, 2. Cor. 2: 14, 16.

Thomas. Herrra sinun toivotukses tähtätkön, ja minun kansani sanokon siihen Amen! Nyt halaan minä sinua kuulla

Jumalan Kätkemisestä lapsildansa, ja Hänen Isällisestä Kurituksestansa.

Johannes. Pyhät owat kuzuneet sen Jumalan Kätkemisexi, joka Jumalan tähden kuitengin ei niin ole, waan heidän mielestänsä se ainoastansa niin olewan näky. Asian minä wertaupella selittä tahdon: me näemme, kuinga auringo, koska sakiat pilwet ikensä meidän ja hänen wälilläns asettawat, näkyy niinkuin pimitexi; sillä pilwet estäwät meidän hänen paisteensa, mutta ikesäns ei se niin ole, hän tungee walonsa Kanha läpi pilwein, ja sen tekee, että meillä on päivä, ja kaikki mitä me tarwitemme nähä taidamme, waikka en me auringota oikiasa kirkkoudesansa nähä taida. Niin on myös laita
mei

meidän kansamme koutus hetkinä; sillä koska he wälille tulowain pimeyttensä ja tiusaustensa kansa Jumalan läsnäolemisen suloisen ja ihastuttawaisen tundemisen ja maun meillä estäwät, niin sanotan: Jumala kätkee itsensä; kusa paremmin sanottaman pidäis; Jumalan hyöryden tundeminen ja maku on minusa nyt johonkuun määrään pimitettynä, en minä tunne Häntä sillä tapaa, kuin minä tottunut olen ja mielelläni soisin; kuitengin on HERRA minun waloni, eikä toisessa muusa minulla huwitusta ole, kuin Hänellä: ellei minun päiwäni niin kirkas ole kuin tätä ennemmin, on hän kuitengin minulle siunattu ja autuas.

Thomas. Kухutango tämä Jumalan kätkemisenä, niin ei se minulle joku tietämätöin asia ole, sillä senkaltaista minulle usein tapahtu; mutta minä luulin, että Jumalan itse, ilman meidän wälille tulowain epäuskomme pilwiä, monexi wuodexi lapsildansa Hänenä kätkemän ja lymmyttämän piti; andain heidän syngiänsä pimeydessä istua, sen syyn tähden, että he sen alla juurta jorain oman woimans oppisit tundemaan, eli että he oman rakkaudensa jätörisä sen kuoletaisit: niinkuin minä luulen, niin muutamat tällä tapaa asian ymmärtä tahtowat.

Johannes. Se mahdetan selittä niin elinäin, niin en me kuitengan muutta wanhuruskautta tunne eli tunnusta, waan sen, joka uskolla tulee; jonga myötä myös on kaikki Evangeliumilliset wakiudet ja lupauet, meidän uskollisimman Immanuelimme jokapäiwäisestä läsnäolemisesta ja Isällisestä suosioista hamaan mailman loppuun asti. Mitä siitä tulis, jos me pimeydelle suurem-

man woiman ja kunniallisemman waikutuksen, kuin walkeudelle lukisimme? Eiköstä Apostoli Johannes sieluun jokapäiväisestä, sisällisestä ja pestäväisestä puhdistuksesta puhu? Koska hän 1. Joh. 1: 6, 7. Jos me sanomme, että meillä on osallisuus hänen kansansa, ja waellamme pimeydessä, niin me walehtelemme, ja en me tee totuutta. Mutta jos me walkeudesa waellamme, niinkuin Hängin walkeudesa on, niin meillä on osallisuus keskenämme, ja Jesuren Christuren Hänen Poikansa weri puhdistaa meitä kaikesta synnistämme.

Thomas. Tällä tapaa Hänen Isällinen Kuritusensa ei suingan niin waiwawa olla taida, kuin ihmisessä sen olewan pitä.

Johannes. Tämä on lähes yhtä kaikki esdelläkäyväisen kanka; sillä kaikki waarat ja waiwat, kuin Jumalan ystäviä maailmasa kohta, seisowat Jumalan edestakomisen alla, eikä edemmä mennä taida, kuin Hän saldii. Sentähden ja että Jumala kaiken alla Isällisen perääntakomisen, mieli- ja sydämmensä suosion omillensa osotta; niin pyhät Jumalan ystäwät, uskalluksesa Jumalan tygd, ja rohkeudesa wihamiestänsä wafian, nämät murheensa sillä ihanalla ja lohdullisella nimellä, Isällinen Kuritus kaunistaa tah-toneet, waikka ne erittäisin perkeleldä, synnilldä, epäuskolda, maailmalda ja lihaldä matkan saate-tan. Sillä silmäin nähtävästi owat he nähneet, että kaikki heidän waiwansa niin paljolla Isällisellä lembeydellä- ja laupiudella on sekoitettuna ol-lut, ettei he syystä sanoa taida, että Jumala kät-tee itsensä, eli että Hän sydämmestänsä heitä mur-

murhellisepi saatta: he näkewät jokapäiwä, että Hän niinkuin Isä heitä armahda, ja heidän waaranfa heille hywäpi ja hyödympyepi käändä. Jons gatahden ne Jumalan saldimisen suhteen, Jumalan Isällisepi kirituxepi kuzua taittan: mutta jos tähän sowitzta tahdotan, mitä J. C. elus Pyhän Hengen nuhdet wiraafta puhuu, niin se on ike Wapahajan ajatusta waftan, joka felklästi tekee eroituxen mailman wälille, jota Pyhä Hengi nuhtelee synnin tähden 2c. ja Christuren opetuslasten wälille, joita Hän kaikkeen totuteen johdatta. Sopii siis Hengen nuhde-wirka erinomattain ensimmäiseen ylös herättämiseen, koska sielut pimeydestä walkeuteen, synnistä wanhuftakuteen, ja satanan wallasta Jumalan tytö kääntämän pitä, Act. 26: 18. Tässä ensimmäisessä parannuxessa, koska sielu Jumalan wielä pitää paremmin duomarina kuin Isändänsä, niin tällä isällisellä kirituxella eli Jumalan lymmyttämifellä ei ole hänen oikia siansa: niin muodoin kuin sielut filloin ei lapsen hengee ole woittanut, joka yrin opetta hänen tundemaan ja aupefta huuttamaan Jumalata Isäpensä.

Thomas. Minä luulen että Pyhä Hengi alati nuhtelee pahuurta, joka Jumalan lapsifa rippuu.

Johannes. Jos me tahdoisimme sanoa, että Jumala lapsiansa rangaisee, waikka se kirituxepi kuzuttaman pidäis, niin se sillä tapaa feliteetämän pitä, että Jumalan Hengi yhdißä isensä heidän hengensä kausfa, seisomaan sitä pahaa waftan, ja niin tawoin tukemaan heidän raadollifustansa, jousa he armona ja ei rangaißtuxena pidä:

seurawaisesti ei se heidän uskallustansa Jumalan päälle wähendä, waan paremmin lisätä taitaa, niinkuin Apostoli kirjoittaa: Kaikki jotka Jumalan Sengeldä hallitan, ne owat Jumalan lapset. Hän panee vielä nämät sanat tykö: et te ole saanet orjuden hengee, että teidän vielä pidäis pelkämän, mutta te olette saanet waltituiden lasten hengen, josa me huudamme Absba rakas Isä. Se Sengi todista meidän hengemme kansa, että me olemme Jumalan lapset, Rom. 8: 14, 15, 16.

Thomas. Minä tydyn tähän selityeen, mutta vielä jotakin: mitäs luulet siitä sananparresta:

Ulonanda eli uskoa itsensä Jumalan tahdon alle.

Johannes. Se ei suinkaan saa olla joku sanan parsi, waan ise työsä uskowaisisa sieluisa itsensä osottaman pitiä

Thomas. Minä uskon samalla tapaa, ja pidän asian kallisna; mutta on syy peljätä, että moni seisahtanut on paljaseen sanaan, jonga he ilman perään ajatusta kielenä päällä kannattawat: ja sentähden halain minä kuulla siua siitä.

Johannes. Tätä en me suingan ohise mennä mahda; sillä se on suuresti painawa asia, ja niin autuallinen oikiasa ymmärryksesänsä, kuin se on waarallinen koska se wäärin ymmärretän: meidän tulee tämän siwusa ajatella:

Jumala on wanhurkas, pyhä ja kiwas Jumala, joka ei tahdo eikä taida kärsiä pahaa, vielä wähemmin yhdistyä sen kansa; Hänen wi-
hansa

hansa on sangen vastas, jolla Hän uhkaa syndisiä, Manass. Ruf. v. 5. Ja tämä Hänen vanhurskaudensa kiivaus, joka Lain kautta omasta tunnosta, duuniolla, peljättämisellä ja kirourella ylisekäymisten tähden ikensä ilmoittaa, on hyvä, oikea ja pyhä ikesänsä, mutta jos syndinen siihen seisahda, ja niin alastoina ja pahana, kuin hän ilman Jesusta ja Hänen vanhurskauttansa on, jättä ikensä Jumalan tahtoon, niin ei se paljota toisin ole, kuin perkeleitten kansa joutua äärinmäiseen piinaan; sillä se on oikein Jumalan edessä, koostaa niille tulen leimauksella, jotka ei Jumalata tunneta, ja niille jotka ei meidän Herran Jesuksen Christuksen Evangeliumita tottele. Jotka waiwaa kärsimän pitkä, ijän kaikkisen kadotuksen, Herran kastroista, ja Hänen kunniansa wäkewydestä, 2. Theß. 1: 6, 8, 9. Tätä kohta nähdän mitä se merkitsee, että syndinen, koska hän vielä synneisänsä sidottuna seisoo, Jumalan tahdon ala ikensä lykkä. Jos hän tämän ymmärräis, ja perään ajattelis kuinga kowa ja vastas se sielulle on, vanhurskauden angarutta eli Jumalan wihaa syndein ylise ulos seisoa ja kasta, niin hän mielellänsä kohta duomio-istuimesta armo-istuimen tykö ikensä käännäis.

Jumala on ynnä laupias ja armollinen Jumala, joka mielellänsä langenneita luondokappaleitansa armahtaa, ja Hänen laupiudensa puolesta niin oikeudella sanotan: Jumala tahtoo kaikkia ihmisiä autuaxi, se on: pelastetuiyi siitä kadotuksesta, johon he Hänen oikeudensa jälkeen langennet owat. Tätä laupiasta tahtoansa on Jumala Evangeliumin kautta meille ilmoittanut,

joka ſanoo: että Koitto ylhäädä, ſe on, Jeſus Jumalan Poika, on Jumalan ſydämmelliſen laupiuden kautta meitä eſinyt, walaiſemaan niitä, jotka pimeisä ja kuollon warjoſa iſtuwat, ja ojendamaan heidän jalkansa rauhan tielle, Luc. 1: 78, 79. Hän on Jumala kansoille liitori andanut, Ef. 42: 6. Ja Jumalan armollinen tahto on Hänen kauttansa pelasta ſyndiſiä. Hänellä laupius kerſkaa wanhurſkautta waſtan, ſillä laupius on tämä wälimiehen iſe Jumalan wihan ſywyteen wiennyt, kaikkiä wanhurſkautta ja Jumalan lakia täyttämään, ynnä heidän waatimiſtenſä kanta, kändamaan ſyndein rangaſtukset ja duomion, ja ihmiſiä wiattomalla werellänsä ſowittamaan; tämä weri joudui niin ſyndeiſten lunastuksen hinnaksi, 1. Pet. 1: 18, 19. Ja jokäinen ſyndinen ſielu nyt oſotetan Karigan tygö, joka meidän edeſtäm tapettu on, ſiellä laupiutta, armoo, ſyndein anderi ſaamiſta, wanhurſkautta ja autuutta ſaaman. Sentähden huusi Johannes: Karso! Jumalan Karisa, joka pois otta mailman ſynnit, Joh. 1: 29. Jokainen ſyndinen kuin nyt tulee Jeſuksen tygö, löydetä laupiuden ja ſaa rauhan Jumalan kanta, hän tahtoo ja taitaa ilman ehdota iſenſä Jumalan tahdon halduun anda, joſa hän lepää, hywin aikoin tulee ja on auruas.

Thomas. Eiköſtä ſe ole yhtä hywä, joſ ſyndinen tämän eroituksen tehdä tietä eli ei; ſillä koſka hän yſikertaiſeſti Jumalan tahdon halduun iſenſä anda; niin tahtoo Jumala, joka parhaiten tietää ja ymmärtää mitä hänelle tarpeelliſin olla taitaa,

taa, ja oman hyvän suosionsa jälkeen hänen kansansa tehdä: eiköstä se ole hyvä ja autuallinen?

Johannes. Tässä kokiassa asiassa ei se seisahda paljaseen luuloon, sillä me puhumme tässä Jumalan tahdosta, ei niinkuin se itse Jumalassa on, vaan niinkuin se syndisesä itsensä ilmoitta ja tietäväxi tekee, olis se siis syndein tähden kadotuxeri, eli Christuxen tähden autuudexi. En me koskan sitä sanoa taida, että Jumalan tykönä joku senkaltainen wihan liikutus ylösnousee, joka lewottomudesta, tiukusta ja haikiudesta alkunsa saa, vaan Hänen pyhydensä ja oikeudensa selittä ikens Lain kansa, ja sen hurikat waatimiset kostosa, wihasa, waiwoisa ja ahdistuxisa langenneesa luondokappaleesa, jonga ylise Jumalan wiha joutu kadotuxeri, niin kauwan kuin ei se Jumalan kansa sowitettu ole; mutta Jumala kuitengin ihesänsä pysyy senkaltaisena kuin Hän isjankaiikkisudesta ollut on, nimittäin, pyhänä, wanhuruskasna, ja ynnä laupiasna, armollisena ja hywänä Jumalana, tosin suurimbana hywytenä ja muuttumattomana täydellisytenä, josa ei yhtään pimeyden eli walkeuden waihetusta ole, eli pienidäkän wastanhakoisutta laupiuden ja wanhuruskauden wälillä: kaikki Hänestä käsittämättömäsä tasaisudessa, yxinäisyydesä ja puhtaudesa owat. Sen tähden siinä paljo seisoo, että syndinen sielu, siitä tilasta ulospääsee, jonga ylise Jumalan wanhuruskans kadotuxeri lepää, ja Jumalan laupiuden ale saatetuxi tulee, siellä koettelemaan mikä Jumalan hywä, otollinen ja täydellinen tahto olis, Rom. 12: 2. Tämä ei taida tapahtua, ellei syndinen Ewangeliumillista kuhuimista wastano-

ta, ja käännä itseensä Jesuksen tykö, tunne syndeänsä, ja rukoile lauputta, syndein anderi saamisesta ja puhdistusta Jesuksen kalliisa sowingo-weresä. Tällä tapaa Jumala päätarhoitusensa Poikansa lähettämisellä maailmaan voittaa, siinä että Hän korjaa meitä lapsiensa Jesuksen Christuksen kautta, Hänen hyvän tahtonsa jälkeen, Hänen kunniallisen armonsa kiitoksi, josta kautta Hän on meitä siinä rakkasa otolliseksi tehnyt. Josta meille on lunastus Hänen werenssä kautta, nimittäin syndein anderi andamus Hänen armonsa rikkauden jälkeen, Eph. 1: 5, 6, 7. Sillä Jesuksen on Jumala armon-istumisen asettanut uskon kautta Hänen werensä, osottapensa sitä wanhuruskautta kuin Hänen edesänsä kelpa, edelläkäyväisten syndein anderi andamisen kautta, Rom. 3: 25. Ja koska syndiset Hänen werensä kautta owat wanhuruskartut, niin he warjellan Hänen kauttansa wihan edestä, Rom. 5: 9. Tästä me nyt näemme, mitä se oikein ymmärtäin merkisee, oikein ja omari edustuksensa antaa itsensä Jumalan tahtoon ja huomaan.

Thomas. Mutta kuinga siinä sen asian ymmärrät, että sielut onnen huomaan, se on, jos armo eli armottomuus heille osotettaisiin, heittänsä Jumalan tahtoon andamaan pitää.

Johannes. Tämä erinomattain tapahtu ensimmäisessä käändymisessä, koska syndiset turmeluksensa, ynnä oman tundonsa ja Lain duomion kanssa sen ylise tunderat, ettei he, senkaltaisina kuin he silloin owat, Evangeliumillista kulumista kullapens Christuksen tykö, kuulla uskalla: waan
epäus-

epäuskon ja orjuden pelwon kautta siitä estyvät. Mutta ettei he täällä jota pidemmällä sitä syvennämällä wajoisi wihelijäisyyteen, niin täytyy heidän laikeikkain Jumalan lupauet vastaan ottaa, niin että he, waikka piiritetynä HERran rangaistuksilla ja wihalla, kuitengin enämmin tarittuun Armoon uskaldawat ja katumista priistoitukseen wereen seurawat, joka parembata puhuu kuin Abelin weri, ja uskowat, että Jumala Poikansa Jesuksen Christuksen kuoleman tähden synnit andexi anda. Tässä tilassa niin puheenparssi, anda igensä Jumalalle onnen huomaan, eli jos armo eli armottomuus osotetan, on yri ja sama, jos minä sanoisin: O! suuri, pyhä ja wanhurstas Jumala, jolla oikeus ja woima on hyljätä minua, ja jos sinä nyt rangaiset minua, niin ei minulla ole mitään sitä vastaan, waan ainoastansa Wapahatajan Jesuksen pyhän ansio ja kuolema, ja siihen minä igeni lykkään, sen päälle perustan minä tulemiseni, uskallukseni, rukoukseni ja heikon toiwoni arwusta ja ylösauttamisesta Hänen kauttansa.

Thomas. Minä luulen, että tällä tapaa on se aina hywä andaa igensä Jumalan tahtoon.

Johannes. Tosin se on niin, liioitenkin koska sen alla ei ymmärretä joku senkaltainen rangaistus, jonga David jumalattomain wihauksi kutsuu, Psal. 32: 10. joita pahointekijät kärsiwät koska he rikostensa tähden rangaistan, ja kärsimissellänsä ne sowittawat. Senkaltaisella rangaistuksella uskon ja wanhurstaksi tekemisen tilassa, ei ensingän sias ole. Sitte tulee meidän myös tietä, ettei syndinen alati sinä orjuden pelwosa seisoa tarwi

tarwike, joka ensimäisessä ylösherättämisessä ta-
 pahutu, ja epätielosa ja epäilyssä seisoo; sillä ko-
 ssa usko tullut on, niin se kuukuu: en me ole
 saanet orjiden hengee, että meidän vielä pi-
 däis pelkämän, waan me olemme saanet wa-
 littuin lasten Hengen, Rom. 8: 15. Ja toises-
 sa paikassa: Jesusen Christusen meidän HEN-
 ramme kautta on meillä uskallus ja tygökäy-
 mys kaikella rohkeudella uskon kautta Hänen
 päällensä, Eph. 3: 12. Minä puhun tässä jol-
 lakulla eroitupella; sillä moni siihen erhetukseen o-
 sammut on, ja luulee, että rangaistusen ja kuri-
 tusten synnin poispyhkimän ja kulluttaman pitäis,
 jonga kuitengin Jumala Christusen tähden andexi
 anda, ja puhdistaa omantunnon siitä Christu-
 sen weren kautta, Ebr. 9: 14. Mutta mikä
 Paawilainen kysymys olis se, päälleseisoa sitä, et-
 tä Jumala ne synnit, jotka andexi annetut owat,
 vielä muistosansa pitäis, ja armoitettua niitten
 tähden kauman aikaa rangaissit? rehnekö luonnol-
 linen Isä niin? eli taitaneeko se andexi annetu-
 sanotta, joka ei täydellisesti ole myöden annettu
 ja unohdettu? Syystä se sanoa taittan, että se
 syndi, jota Jumala vielä rangaistuksella ja duo-
 miolla ekii, ei ole andexi annettu eli Jesusen we-
 rellä poispyhitty. Eri asia on se, koska armoi-
 tetut syndiset, lihasansa rippuwan pahuuden, ja
 niitten siitä alkunsa saaneitten uutten wikain ylis-
 ke, HENran Hengen muistutukset tundeawat, ko-
 ssa he taas epäuskolda waiwatan, ja senkaltaisiin
 ajatuxiin osawat, että Jumala wastauudesta hei-
 dän entisten syndeinsä puoleen kagoo. Mutta hei-
 dän tulee tietä, että Hengi silloin heidän heikko-
 uutta

uttansa autta tahtoo, ja niin muodoin itsensä nyt heidän hengensä kansa yhdistää, ilmoittapensa ja hukuttapensa sitä pahaa, että he jökäpäivä, heissä rippuwain wikainsa kansa, Jesuren tygö tulla mahdaisit, ja Jumalan Isällistä sydäntä Hännesä koetella saisit, niinkuin Hän itse kansallensa sanoo: Esaj. 44: 21, 22. Israel älä minua unohda. Minä pyhin sinun pahat tekos pois niinkuin pilwen, ja sinun syndis niinkuin sumun: käännä sinuas minun puoleeni, sillä minä sinun lunastin. Ja taas: Es. 43: 24, 25. Sinä sait minun työtä tekemään sinun synnissäs, ja olet tehnyt minulle waiwaa sinun pahoisa teoisas. Minä, minä pyhin sinun ylitsekäymises pois minun tähteri, ja en muista sinun syndejäs. Kuitengin ei tästä saa tilaa otta, ajatella, että Jumalan kansa suruttoman maailman kansa yhtä tekis, ja tahdois laitoin ja nuhtetoin kansa olla: heillä on, sanoo Apostoli: Rom. 8: 2. Zengen laki, joka eläwäxi tekee Jesuresa Christuresa, ja heitä synnin ja kuoleman laista wapahda. Muutoin niin siitä wisit olla taidamme, että, jos syndein poispyhittäminen kirituresa ja rangaisturisa seisoman pitää, niin rangaistusta ja kiritusta täällä ajasa kyllä kestää, ja helwetin tulda sen siwusa iiankaikkisudessa, mutta ei kuitengan sitengän uloskuluteturi tule, niinkuin selkiä esimerkki nähdän pahoisa hengeisä ja kadotetuissa sieluisa.

Thomas. Mihingä siis se kelpa, jonga pyhäät owat Jumalan kiriturysi ja rangaisturysi kusee?

Johannes. Koska Jumalan Isällinen kiritus

ritus ja rangaistus siinä ymmärryessä otetaan, kuin jo mainittu on, eli niinkuin Apostoli sen tahtoo 1. Cor. 11: 32. Ebr. 12: 5, 11. Olis se hengellinen ja ruumillinen häätä, eli ne wainot kuin Evangeliumin tähden kohtawat, jotka Jumala Jällifestä armosta ja lembeydestä omainsa parahaksi kääändä: niin senkaltaiset kelpawat jokapäiväiseksi walpaudeksi, ahkeruteen rukouksisa, sydämelliseksi nöyryttämiseksi ja oman raadollisudenne tarpeittenne muistutukseksi; että me sitä suuremmalla yriwäksisudella Jesusen tygö isemme pidäisimme ja Hänestä kiindidinä ja luopumattomina pysyisimme.

Thomas. Minä näen nyt, että ajatuksellani on ollut joku perustus, peljätessäni, että moni mielihäiriö antaa isensä Jumalan tahtoon, jos hänelle armo eli armottomus osotetaan, joilla ei oikia tietoa itse asiasta ole, ei täyttä hankkio andarensa siihen. Esimerkiksi: koska kuolemaisillansa olewaiset ihmiset kaikessa elämänsänsä ei ensingän ole parannusta ja usko autuudeksensa noudattaneet, waan Jumalan armon unhoittaneet, aikansa Jumalan sanan ylönnäksensä, synnissä ja wääräydessä kuluttaneet, niin myös ne, jotka ennen Jumalan armosta owat seisonet, mutta siitä luopuneet ja wastauudesta synnin ja mailman orjaksi joutuneet, koska nyt tainkaltaiset lopulda, että minä niin sanon, sielunsa iiankaikkisen menestyksen tämän puheen parren päälle tulla andawat: Minä annan iseni Jumalan tahtoon: sen siassa kuin heidän silloin armo-istuimen tygö pakeneman, ja andareksi andamisesta, sowindoo ja pelastusta Jesusen kallissa liiton weressä ehimän pidäis, niin täntyy heidän suureksa taiman ja autuuden epätiiedosa kuoleman, ja

ja äärimmäiseen epäilyyn ja surkeuteen seisah-
man; eiöstä siis se olis parempi, koska he vielä
elävät ja armon saada taitavat, että he viimei-
sillänsä Jesuksen jalkain juuren vielä langeisit ja
laupiutta rukouksitt.

Johannes. Se olis se ainoin, ja sitä pais-
si ei mikän auta. Joko nyt kansa puhemme lo-
petta saamme, eli vieläkö jotakin tarpellista pu-
huapes mielees langede?

Thomas. Moninaisista minä vielä puhua
tahdoisin, niinkuin aviouskuksesta, lasten ylöskas-
vattamisesta, ristittämisestä, ehtollisesta, kirkonkän-
misestä ja Jumalan palveluksesta, ja ihmisten
kansaakäymisen muodosta, ilman Judalaista eli
Grekia eli Jumalan Seurakunta pahendamata;
sillä minulla on se yrittertainen ajatus, että kaik-
ki Jumalalta ja meidän Wapahatajaldamme sää-
tyt hyvät asetukset, niinkuin myös pyhät Sacra-
mentit pitää Jumalan Kansalta, erinomattain wel-
vollisella tunnialla ja uskollisudella tallitettaman
ja käytettämän, Hänelle kunniaxi ja heille omari
hönnytysxi ja lisäändymisxi uskosa. Mutta niin-
kuin minä hawaizen, että siiruhdat, menen mi-
nä tällä erää näitten ohise, selitä ainoastansa
päätoxi minulle

Mitä eriseuran ja eriseuraisen hengen Kansa ymmärretän?

Johannes. Tämä on pitkä lawia kysymös,
livoitenkin jos juurta jaxain asiassa puhuttaman pi-
tä; mahdollisimmassa lyhykäisydesä tahdon minä
kuitengin asian selittä: Eriseura ei ole mikän muu,
kuin

Kuin kaitkinaiset erkanemiset, joidenga kautta ihmiset oiktaasta uskosta erkanewat, wiseihin luuloihin, sanain parsiin, käytösiin ja tapoihiin, joitten sisälle he sitte, suuremmisa ja vähemmisa joukoisa, isekukin kohdastansa erittäisin heitänsä yhdistäwät, ja kukin omia luulojansa ja tekojansa kiwaillemaan ja edeswastamaan rupee, mutta sitä wastan muita ylönkatomaan, solwaisemaan ja duomiskemaan. Ei siis se pääasiana ole, että yksikertaisesti Jesuxen päälle uskomaan opitaisiin, ja Hänen kauttansa Jumalata ja lähimmäistä rakastamaan; waan että Jumalan pyhän nimen wäärin käyttämisen alla, ihmisiä ja ihmisten töitä, eriseuraisisa menoisansa ja asioisansa ylöndä, korigotta ja edeswastata taittaisim. Tämä eriseurainen hengi ei ole joku muu, kuin rönkkä, ylpää ja igiänsä rakastawa oma tahto, joka eli hengellisen warjon, eli ymmärtämättömyden alla, omistaa luuloisansa ja itse walituisa arwoitujisansa ja wäärästä hengellisydestä niin sywäldä kiedottunamaka, että senkalainen soweliasti silkimatoon werratta taittaan, jota kaiten sen silkkin kuin hän kehää ymbärinsä käärii, siihen asti että hän itse siihen kuolee. Tämän eriseuraisen hengen erinomaisuus siinä isensä olotta, että hän, niinkuin sanottu on, itsestänsä ja omastansa, ja kaitista jotta hänen kaltaisensa owat, pahon pitää; hän ihastuu että hänen joukkonsa lisäändy, mutta suree ja pahexuu, kossa joku hänen silkisimaansa kajo, kirwottapensa händä siitä ulos.

Thomas. Että minä wertaupeja pöswä mahdan, niin tunnustan minä, että tämä on kamalamato, mutta misä näitten hengellisten silkimaton eroitus seisoo?

Johan

Johannes. Erinomattain siinä, että muutamit kehrävät pitkää, pehmiää ja piendä silkkiä, toiset taas lyhykäistä, kalsiaa ja suurta: paiksi sitä ovat he monen karmaiset; siinä ymmärrät mitä minä sanoa tahdon.

Thomas. Ja, minä luulen sen olevan niin paljo sanotun, kuin että muutamain petos on taitawampi, sukkelampi ja loistawampi, niin että ihmiset kewiämmin siihen mielistywät, toisten taas enämmin muodottomat ja kanelammat ja sen puolesta ei niin otolliset. Mutta kuinga jokaista eriseuraista hengessä tundemaan opittaman pitää?

Johannes. Se kewis pitkälä ja olis mahdotoin kaikista eriseuroista puhua, ja ihetungin erinomaisutta edestueda. Me tahdomme paremmin oikiaa muotoa kuulla, kuinga me tästä petollisesta hengestä ihemme warjella taidamme; joka mahdollinen on, koska me uskon yriwälaisu-
desa, seurawaisten asiain haavain sisällä pysymme:

1:0 Kaiken tarpeellisuuden (hengellisellä muoto) siihen laskee, yrikeräisudesä Pyhän Raamatun wäändelemättömän neuwon jälkeen, kääändä isiänsä ja uskoa, eikä toista wanhuruskautta tunnustain tuta, kuin sen, joka Christuxen uskosta tulee.

2:0 Saadan laupiuden jälkeen ihemme nöyryyteen kiindiaisti pidämme, kaikille ihmisille kansakärwiäiset olemme, ja Jumalata kaikkein syndisten edestä rukoilemme, että Hän heitä kääändä, heidän syndeinsä anderi anda, ja poikansa Jesuxen heidän sydämmisänsä kirkastaa tahdois; eikä keräkän duomihe eli Jumalan armosta sulie.

3:0 Kansakärwymisessä ihe puolestas ei ole wa-

tiwainen eikä muille waiwainen, itseänsä omia tapojansa, ajatujansa ja muita senkaltaisia tunteisansa heidän päällensä, waan sydämmen yri kertaisudesa, ikensä sopiwaisesti, siwiästi ja hiljaisesti kaikkia kohtan kättä, ja parhain päin ulos toimitta, ja kaikki kuin edeswastattapa on, edeswastata pyytä.

4:0 Pitää tuttavutta muitten kanssa, sillä tapaa, ettei ystäwys sokeaan tuttavuteen, epäjumalten ja ihmisten palvelukseen seisahda; sillä sen kautta Jumalan totuus ja rakkaus kärsii, ja Jumalalta se kunnia kuin Hänelle tulee poisryöstetään; paiki sitä, että epäjumalten ja muutamain ihmisten suurta armoa, aina toisten ylönkäse ja solwaiseminen noudatta.

5:0 Koska meitä pilkataan, duomitaa ja kowin häwäistään, silloin ei duomike eikä wihaa, waan sydämmestä siunamme, rakastamme ja hywin kaunista puhumme.

Tällä tapa me itse kansamme niin paljo työtä saamme, kartheella ja walppaudella Jumalan armoa, ja weljällistä ja yhteistä rakkautta kätevämmä, että me kaikki eriseurat ja ihmisten arwon unohdamme.

Thomas. Se on tosi, mutta minä olen jongun aikaa erittäin halunut, saadaeni tietä mistä ne moninaiset eroittamiset Jumalan Seuran kunnasa ensimmäisen alkunsa saaneet owat, ja kuinga senjälken yri toistansa seurannet on. Historia on minulle outo, engä sen järjestystä löytä taida.

Johannes. Sen minä kyllä uskon, sillä monda oppinutta miestä sitä tutkinnet owat, ja suuren awaruteen heitänsä wajottanet; sillä jos il-

man ihmistä kaikki asian haavat esittäisiin, kuinga se silloin toinen taas tällöin on syy eroitukseen ollut, niin se niin awaraxi astaxi joutuu, ettei ihmisen muisto eli järki siihen ulotu.

Thomas. Missä siis syy esittämän pitä ellei niitä tiloisa, jotka päälimitten personain välillä tapahtuneet owat, jotka ensin eroittamisja alkanee owat

Johannes. Se on wäärin, ja pysyy mahdolloina tällä tapaa, niinkuin sanottin, saada selkeyttä asiasta.

Thomas. Mä lue waiwaxi, tietoos tässä asiassa minulle sanoa.

Johannes. Kuule nyt verään, mitäs siitä kuin seuraa käsittä taidat: Ise alkun kaikkiin eriseuroin ja lahkokundiin jotka maailmasa ylöstulleet owat, ei löyätä usiambaa kuin kaxi pääperustusta, ja nämät päälähtet owat kaxi pahuden ja satanan salaisutta ihmisesä, jotka, niinkuin suuriinuat pääerheteret, ihmisesä itse esittämän pitä. Se edellinen hukutan lihalliseri suruttomuderi, toinen hengelliseri ylpeyderi. Jos nyt taidat verään ajatella niistä luonnosta ja laidasta nämät molemmat owat, niins taidat myös jokaisen joukon salaisuteen kurkistella. Sillä jos niin olis, että heitä tuhansin eli usiammat olis, niin he kuitengin kaikki alkunsa jomnasta kunnasta näistä ottawat. Tästä se muutos tulee kaiken kansan seasa, että wälittäin hywä asia pahaxi, eli puhdas ja hywä oppi erhetereri muuttu; niinkuin myös erhettywäiset ihmiset yhdestä eriseurasta luopuwat, ja toiseen seisahawat, joka entistä wastanolla taitaa, eli ei entistä parempi.

Kiirummaffi tahdon minä ajatues itse asi-
aan johdatta. Sinä tiedät että ihmisen luondo
lihalliseen suruttomuteen on peräti taipunut; mut-
ta sinun pitää myös ajatteleman, mikä lihallinen
suruttomuus on, nimittäin helvetin unen hengi,
jolla satana ihmisten sydämitä huolimattomuteen,
haluttomuteen, ahneuteen, ylpeyteen, koreuteen,
saastaisuuteen, hekumaan ja muuhin maallisiin hi-
moin, lumoo, nukutta ja wajoitta. Tätä kokee
hän sitte kaunistella, edeswastata, ja kaikin ta-
wain luvalliseksi ja sallittawaksi tehdä. Tätä wa-
sten hän ihmisen järkeensä, kaikkinaiseen sopimat-
tomuteen wäärin käyttämään wiettele, niinkuin,
pilkallisiin ja kadottawaisiin päätösiin Jumalasta
ja luomisesta, ynnä sen päätarkoituxen kansa; a-
iaasta ja ijankaikkisudesta; sielusta ja ruumiista;
niinkuin myös Jumalan sanasta ja kalliista lu-
nastuxen työstä, josta ne kauhistawaisimmat luo-
pumiset Jumalasta nosneet owat, ja monet eroits-
tamiset erinäisiin lahkokundiin ihmisten kesken, kus-
kin lihansa wapauden jälkeen, heidän hywäksi löyt-
tyin edeswastaus oijennusnuorain jälkeen. Tämän
kautta on maailmaan edestulleet, Suruttomat, Sa-
duceukset, Jumalansa pois kieldäjät ja Antichristukset,
jotka kaikkina aikoina ei ainoastansa ole Juma-
lan ylönsäköneet, Hänen sanansa ja lapsensa, mut-
ta myös keskenänsä taistelleet, Jumalattomia aja-
tuxia ja lihallisen wapauden oijennus nuoria kyl-
wäneet, ja niitten puolesta sotineet.

Tätä wastaan on se hengellinen ylpeys, helwe-
tistä tuohuwa myrky, jonga satan, jumalisuden war-
jon alla, autudestansa murhelliisten sieluin NB omaan
tahtoon wuodatta, jotka sitte huomamata itsensä il-
moitta

moitta luulon woiman kautta, ylpeisä ajaturisa, puheisa ja aiwoituyisa, jotka kaikki, suuremman eli vähemmän mitan puolesta Christusta pois johdattawat, ja moninaiseen ulkokullaisuteen, omaan kiwauteen ja igewalittuun hengellishyteen seisahdattawat. Josta taas lukemattomat lahkokunnat Christillishyteen ylösnosnet owat, joilla kaikilla hengellishyden warjo ollut on parannuyesa, wanhurksaudesa, pyhydesä, poiskehdämisesä, kärsimisesä ja niin edespäin, mutta sen perustus on ollut ihmisen ylpisä sydämmesä, josa pimeyden hengi isänsä walkeuden engelipi tehnyt on, joka huomamata wäärällä wololla ja petollisella epilla, oisasta Ewangeliumin perustuyesta heitä luowuttanut on, ja johdattanut salaiseen kangiuteen ja ylönsakomaan J. E. X. r. n. w. o. l. d. e. s. t. u. a. J. E. s. u. s. t. a., Hänen kalliin personansa ja siunattun sowindo wotensa puolesta. Tätä alku löyttän Phariseuxiin, Arianereihin ja muihin epäluokuisiin, joitten sekan ne luettawari tulewat, joista Apostoli sanoo: jotka tahdo teitä nöyryteen ja engelitten palvelukseen, waeldain niissä, joita ei hän nähnyt ole, ja on tyhmästi hänen liballisesa mielesänsä paisunut, ja ei kiini ripu päässä, josta koto ruumis, jäsenistä ja rawioista saa wälkeyden, ja kotoon liitetty on, ja niin siinä lisämisesä kaswaa kuin Jumala anda, Coll. 2: 18, 19. Jos siinä nyt yhden eli usiammat eriseurat, kuin tähän aikaan tällä paikkakunnalla löyttän, nimitetty tahdot, niin se kohta on isensä osottawa, että se jomban kumban näistä kahdesta pääerheydestä liikea taittan.

Thomas. Minä olen jo hämmästyksisä, er-

gå mitäkän puhua taida; sillä minä hywin ymmärrään mitäs meidän aikaimme eriseuroista sanoa tahdot: ja se on, paratkon Jumala! kyllä tosi, että suruttomuus ja hengellinen ylpeys taistelewat keskenään, kumbi puolensa pitää saisi, ja minä näen selkiästi, että syyt kaikkiin eroittamisiin siinä seisoo. Mutta selitä minulle toistamisen mitäs edelläpäin sanoit, nimittäin, että mainitulla tapaa hyvä asia pahayi joutua taitaa, ja epymäiset sielut yhdestä lahkokunnasta toiseen mennän, joka et entistä, josa he ennen seisoi, parempi ole.

Johannes. Esimerkillä se on keriä osotta, hamaasta mailman ensimmäisestä aluusta niin tähän aikaan asti. Ensimmästä se ollut hyvä asia, että Adam ja Ewa uskoit Jumalan lupauksen waimon siemenestä; waikka Ewa itse personasta epyi, siinä että hän esikoisensa Cainin piti HERran miehenä; mutta Cain, ilman epäilemätä, tämän äitinsä hyvän ajatuksen itseensä käänsi, ensin hengelliseri ylpeydeksi, siinä että hän uhrillansa maan hedelmästä, jonga päälle hän itse työtä tehnyt oli, weljensä Abelin eteen astua tahdoi; mutta sitte kuin hän näki, ettei Abel hänen uhriinsa tytynyt, waan itse HERralle mieltyi, heikon karikan, jonga HERra hänelle andanut oli, uhrais, wihastui Cain ja tappoi weljensä, ja niin hengellisen ylpeydensä kautta weljensä tappajari joudui.

Historia on myös merkittävä niistä kahdesta lahkokunnasta Judan maasa Bapahrajan lihan päiwinä, nimittäin, Saduceusten ja Phariseusten, ja tässä asiassa paremmari walistukseksi olla taitaa. Saduceuret sait alkunsa papista Jerusalemissa, nimellä Sadoc, hekumallinen mies. Tämä oli oppi

oppimestaridansa Antigonuselta, joka Jumalata rakastawa mies oli, sen kauniin opin kuullut, ettei Jumalata palkan tähden palveltaman pidä, sillä Hän on niin hywä ja autuas, että ellei tämän elämän jälkeen joku palkka odotettawana olis, tulis Hänä kuitengin rakastaa ja palwella. Tästä Sadoc sitte tilan otti, tehdäensä sitä kadottawaisista päätöstä, sanoden: ettei tämän elämän perästä elämätä ole, eikä hengee eli myös ylösnousemista. Senjälkeen ylösnandoi hän templin Jerusalemisa, ja meni Samariaan, rupeis siellä kokomaan opetuslapsia, ja tätä ja tästä wuotawaa wahingollista oppia ulos lewittämään; niinkuin muitten seasa, ettei sielun kuolemattomutta, ei taivasta eikä helwettiä oleksan, ja niin edespäin. Tämän perkeleen opin Sadocin opetuslapset wastan otti, niinkuin myös mestarins nimen ja heitänsä Saduceuxin sukuit, joidenga suurin hywyys oli, elää hekumasa, suruttomadesa ja lihallisesa wapaudesa. Tähän seuraan äkkiä suuri joukko heitänsä annoit; lioitengin rikkaat ja woimalliset, joita järjetöin suku tuli: ja waitka suuri joukko näistä jälkeempäin sit hen hengelliseen neuwoon tuli, ja muuhin kunniallisiin wietoihin, kuitengin niin wähä sitä totel diin mitä he sanoit. Tästä siinä nyt ensin näet, kuinga se kaunis ja hywä Antigonusen oppi pahari muuttui, Sadocin hekumallisen ja lihallisen wapauden kautta.

Mutta ota edespäin wari: tämä Saduceuxsten suku oli ensimmäinen tila, jonga kautta jälkeempäin Phariseuret edestölit, nimittäin silkä tapaa: Koska muutamat hengelliset Papit ja Levitat Je-

rusalemisa Saduceusten elkiwallaisen menon hawait-
 sit, niin opia kuin elämäsäkin, rupeisit he sitä
 vastaan kiivailemaan, niin että he ahkerudella es-
 si-isäinsä todistukset koksositt, niitten kautta Sa-
 duceusten järjettömyttä ja jumalattomuutta yllivoit-
 tapensa. He luowutit itsensä myös heistä, niin
 paljo kuin taisi tapahtua, josta ne sitte kutsuttin
 Phariseuxiksi, joka merkkise eroitettua. Heidän es-
 roitupensa erinomattain waatteen parresa, kowasa
 ulkonaisesti pyhästä elämäsä, ja wälewästä isäin-
 säätyin kiwanapensa seisoi. Nämät woitit suuren
 arwon kansan seasa, niinkuin myös heidän suu-
 rin murheensa sitä tarkoitti, kuinga he senkaltai-
 sia menoja, tawoisansa ja kansakäymisesänsä löyn-
 neet olis, jotka muitten ihmisten tykönä ison ih-
 mettelamisen ja arwosa pitämisen heidän erinomai-
 sen elämänsä tähden matkaan saattaneet olis. Mi-
 tä nyt nämät sanoit, se seisoi sekä oikeudesa, et-
 tä neuwosa ja mualla. Erinomainen ansio oli
 siinä, että he wälittäin maata ja merta wael-
 sit ja uusia Judalaisia teit, se on, kansaa ylipuhuit
 oppiansa vastaan ottamaan, mutta muuttumatto-
 maan mieleen ja sydämineen yhtä howin jätit, ja
 niin tawoin heitä kahta kertaa pahemmari helwes-
 tin lapsesi ulkokullaisuudesa ja ylpeydesä teit, kuin
 he ennen olit.

Me seisahdamme tässä historiassa, ja palajam-
 me entiseen aikomiseemme, Raamatun historiasta
 se myös nähdän, että nämät Phariseukset, ensim-
 mäisellä hywällä aikomisellansa paljaseen hengelli-
 seen ylpenteen seisahtaneet owat, ja wahingollisesti
 lahkokumari joutuneet, joka kylläisesti siitä pahu-
 desta ja kinkusta nähdä taittan, jonga he muitt-
 tetu

ten suhten Jesusta ja Hänen Apostoleitansa wa-
 stan harjoittit. Mutta ei tämä ainoastansa, vaan
 muutamain jäätösten kautta Phariseusten hapatu-
 yesta muutamain tykönä, jotka jälkeempäin Apo-
 stolitten opin uskosta Christuksen päälle waстан o-
 tit, se ensimmäinen eroittaminen uuden testamen-
 tin seurakunnasa, jo Apostolein aikana ylösnou-
 si: josta, selkiästi luetan Teko Kirj. 15. Sillä
 koska Apostoli Pawali oli tullut Antiochiaan en-
 simmäisidä matkoildansa, ja ilmoittanut kuinga
 Jumala Evangeliumin opilla pakanoilte uskon-
 oren awainnut oli, Teko Kirj. 14: 27. Tulit-
 muutamit alas Judeasta ja opetit welhiä, el-
 lei teitä ymbärins leikata Moseren tawan jäl-
 ken, niin et te taida autuaxi tulla, Teko Kirj.
 15: 1, 5. Mingä lewottomuden se seurakunna-
 sa teki, osotetan pidemmäldä mainitusa lugusa loppu-
 puun asti; ilman muita juonia kuin nämät wiel-
 kaat weljet jälkeempäin eteensä otit, joita waстан
 Pawali kirjoituspisarsa niin yriwakaisesti kiwaille,
 ja erittäisin sen syyn tähden kauniin Epistolansa
 uskosta Galaterein tygö kirjoitti, joka yrin meitä
 Jumalan edesä wanhurssaxi tekee.

Jos me nykyisiä aikoja ajattelemme, niin
 näkyy, kuinga ihmistä tuhannittaisin sen Doctor
 Lutheruxelda sisälle tuodun Apostolillisen opin,
 syndisen wanhurssaxi tekemisestä armosta uskon
 kautta Christuksen päälle, hekumaan ja kihalliseen
 suruttomuteen wäärin käyttämiet ja wäännelleet
 owat; toinen ioukko taas, joka sen syyn tähden
 owat Lutherillisestä Saduceuxista ihensä eroitta-
 neet, hyljänneet heidän epäuskonsa, ja wanhoilla
 Isäinsä todistuxilla angarasti sitä waстан kiwail-

let; mutta ei paremmin kuin Phariseuret aikansa: johon monda merkkillistä esimerkkiä edes tuoda taittaisim, jos aika niin sallsis. Me jäätämme nyt sen, ja sanomme ainoastansa: jos se wanhurkas duomari, jolla walda on, ja kaikkein sydämmet parhaiten tunde, tänäpänä kaikki Sadduceuret ja Phariseuret, Lutherusen operuslapsista eroitta tahdois, niin se joukko wähin olla tohtis, joka Hänen suustans totisei Evangeliumillisei Christinyri kutsutaisim. Me tahdomme nyt tämän kansa puheemme päättä, ja minä annan sinun Wapahajan Jesuren uskolliseen halduun, joka sielus kaikesta waarasta ja wahingosta warjellon, Hän tuetkon, turwatkon ja wahwistakon sinua armosa, ja uskoas ja rakkauttas jokapäiwä lisätkön! Minä toiwon, ette sinä tästä kuin minä puhunut olen, niille plönkakeeri eli soimuri, jotka kiusauksen tilasa, ja jollain tapaa totuudesta erhettynet owat, mitäkän wäärin kätä; waan koska se ensin sinun tyköns on wahwisteturi tullut, niin kätä se sitte niille neuwori jotka parhain tarwikewat, ja mielellänsä heitänsä neuwoo saldimat.

Thomas. Minä kiitän sinua sydämmestäni kaiken sinun suuren waiwas ja huolenpitos tähden sieluni edestä, ja uskon että HERRa sinun palkkas on. En minä sitä hmyttä muille waiwori wäärin kätä tahdo, jonga Jumala sinun palveluses kautta minulle osottanut on. Wähän minä muitten kansakäymisessä olen, ja niin muodoiin ei minulle ole tilaa heitä lewottomari tehdä. Mutta silloin tällöin tohtii niin tapahdua, että joku murhellinen sielu tyköni tulee, yhdesä ja toisesä

fesa asiafa keskustelevaan, silloin minä, sen voiman jälkeen kuin Jumala anda, händä lohdutta rahdon, sillä lohdutuksella jolla Jumala minuakin lohduttanut on. Se HERRA, joka sinun minun tyköni lähettänyt on, käsillänsä sinua johdattakoon, ja tämän totuden monen tuhannen sielun voittamiseksi JESU:lle siunatkoon, ja andakoon myös minuii siitä huwituxeni saada.

Johannes. HERRA sinun toivotukses tähtäkön ja andakoon sinun siunaukses pyhä! Minä olen wahwa siitä, että se joka hyvän työn sinusa alkanut on, sen JESU:sen Christuksen päiswään asti myös päättävä on, Hän on pelastawa sinua kaikesta pahasta teosta, ja auttawa sinua taiwalliseen waldakundaansa: Jolle olkon kunnia ijankaikkisesta ijankaikkiseen!

A M E N. 2. Tim. 4: 18.

Lyhykäinen waarinottamus yltäze sen kahdentoistakymmenen lugun Epistolasa Ebreerein tygö, sitä wäärä armon järjestyttä vastaan, kuin joku siitä tohdeis tahtoo osottaa, pannen synnin hyljämisen, taistelemisen wereen asti, Isän kurituksen karsimisen ja pyhyden peräänpyrkimisen niina kuin askelet ja traput, joidenga kautta lailda nykyisesti ylösberätetyt ja runnelluskielut pidäis kohdakoon tuleman yhdistyksen Christuren kansa ja niitten pyhäinjoukkoon, joka mainitusa lugusa kuzutan Sionin wuoreri ja elävän Jumalan Rau pungiri re. uuden Testamendin Wälimiehen Jesuren ja priistokitus-weren tygö, joka parembia puhu, kuin Abelin weri.

Soko tämä ihana Luku ei näy minulle ollengan puhuvan syndisten ensimmäisestä parannuksesta, niistä kuolleista töistä uskoon Jesuren päälle, eikä yhden Christillisen elämän alusta, josta puhutan Ebr. 6. Luk. 1. v. ei myöskään niistä ensimmäisistä töistä, joita niitten tulehda, jotka ovat prieslangennet ja ensimmäisen rakkaudensa ylönnandanet, josta 3lm. Kirj. 2: 4, 5. NB Tämä on kuitengin se tarpeellisin, niitten usiambain sanankuuliamin elän tähden, kuin seurakunnasa saarnattamap ja julistettaman pitä.

Maimit

Mainittu Luku sisällönsä pitää erinomaisesti kaikkein uskollisia waroituria ja suloisia ylöstehoituria tygöskaswamiseri ja wahwistuxeri uskosa. Tämä tygötulee niille jotka jo ovat tehneet parannuksen fuolleista töistä, tulleet ussoon, saaneet syndeinsä anderi andamisen uuden Testamendin Wälimiehen Jesusen kautta ja omantunnon puhdistuksen siinä siunatusa priiskotus weresä ja uuden elämän Jesusesa; jonga kautta he ovat istutetut siihen totiseen wiinapuuhun, ja tulleet eläwixi ja hedelmällisixi oxixi. Näillä on lasten oikeus Jumalan tygö ja se wanhurstaus, kuin tule Jumalalda uskon kautta, ynnä rauhan ja ilon kansa Pyhästä Hengestä, josa Jumalan waldakunda seisoo, niinkuin Apostoli sano, Rom. 14: 17.

Näistä kuulu se meidän Lugasamme: Te olette tulleet Zionin wuoren, ja eläwän Jumalan Kaupungin 2c. 2c. Ja uuden Testamendin Wälimiehen Jesusen tygö, ja priiskotus weren tygö, joka parembia puhu kuin Abelin weri, 22. 24. v. Ennenkuin me olemme tulleet uuden Testamendin Wälimiehen Jesusen tygö ja saaneet totisen osallisuuden priiskotus weresä oli sowinnoisa meidän edestämme, ei ole syndein anderi saamista, ei oikea omantunnon rauha eikä lasten oikeutta Jumalan tygö, eikä yhteyttä Pyhäin Kanssa, ja wieslä wähemmin tuttu uuden Jerusalemin, elikkä niitten täydellisten wanhurstasten Hengein kansa.

Se näky sekä sopimattomari että waaralliseri, eteenkirjoittaa ja käsköe tainkaldaisille uskottomille niitten oikein uskowäisten harjoituxia, joista meidän lukumme puhu, ja tehdä ne samat aske-

lixi eli trapuixi, joidenga kautta syndisten pitä tuleman Christuxen tygö, ja sisälle otetuxi riitten Pyhäin joukkoon. Sillä jos Apostolin tarkoitus olis ollut se, että heidän syndeinsä pojespanemisen kautta, taistelemisen kautta weren asti, Isän Kurituxen kärsimisen kautta, piti tuleman tähän tilaan, niin ei hän jo olisi tainnut sanoo: Te oletta tulleet Zioninwuoren 2c. ja priistokorus weren tygö, waan hän olis pikemmin sanonut: tällä muoto ja näitten affelein kautta pitä teidän sinne tuleman.

Koska sentähden mainitut harjoituxet alinoma, ja autuuden wälttämättömän waaran alla eteen asetetan ihmisille yhteisesti, ilman ettei edelläkäsin puhtaasti ja selkiästi osotta heitä Wälimiehen, priistokorus-weren ja riitten korkiain lahjain tygö, kuin siellä löytywät, yhden totisen wanhurskauden ja sen rauhan ohesa, kuin Jumalan esdesä kelpa, niin ei he taida muulla tawalla käsitä niitä, kuin yhdellä luonnollisella omalla tahdolla; joka koska hän koke parastansa joutu orjuteen, ja jää wäimein Zioninwuoren tygö, wälkiaan, pimeenteen ja myrsköyyn; silloin tapahuu myöskin, että tainkaldaiset pian ylönpakowat äänen, ja tahto päästä kuulemasta sanaa, joka siitä perusturesta puhu, sillä Moses itse siellä hämmästyä ja wapisi, Luk. 12: v. 18-21.

Toisin Apostoli asian ymmärsi, hänellä oli niissä käändyneissä Ebreereissä yxi sentkaldainen kansa, joka jo olit osalliset siitä tawallisesta kuzumisesta ja weljen oikeudesta, Luk. 3: 1. Toisla oli uskallus ja toiwon kerstaus, 3 Luk. 6. v. olit osalliset Christuresta ja seisoiit uskosa, S. Luk.

Luk. 14. v. ja tämän tähden ei olisi heidän pitänyt puuttuman tahto ja voima että noudattamaan uskon askeleita koko sen sotivaisen kirkon kanssa, surunkaaron läpihän siihen pyhään maahan, johon edestänpä JEsus heidän edellensä on sisälle mennyt, ja tainkaldaisille hän tässä puhuu täydellisyydestä eli työskasvamisesta, lisändymisestä ja päättämisestä.

Mutta niinkuin Apostoli jo oli hawainnut yhden suuren hitauden ja ymmärtämättömyden muitten Ebreerein tykönä 5. Luk. 11. v. niin otti hän heille ei ainoastans sen wahingota, 6. Luk. v. 4:9 waan myös wastaudesta ulosmaaila heille siinä 7. 8. 9. ja 10. Luk. Sen kalliin sowindo uhrin ja weren puhdistuseksi, niin hywin tästä heidän hitaudestansa kuin muista uskotomuden synneistä. Hän seisoi wahvasti senpääle, että kaikille on annettu wapaus, että JEsuren weren kautta käydä sisälle siihen pyhään 10. Luk. v. 19. ja ei nykkään Christillisyyden juopun täyttämisen alla työölue jollekulle muulle sitä arwoa (kuin JEsuren werelle) niinkuin hän myös alusa on tehnyt; katso 2. Luk. v. 14. 15 ainoastans sano hän, että me tulemme yhdellä totisella sydämmellä, yhdessä täydellisessä, se on xpiwakaisesa uscosa, 10. Luc. v. 22. jota hän surusti vlistä koko siinä 11. Lugusa.

Sitten eteensä otta Apostoli siinä 12. Lugusa, että sydämmellisesti ja niinkuin xpi rakas JEsä waroittaa heitä kaikesta siitä, kuin edespäin taidais takaisin pitää ja estä heidän työskasvamisensa niitten pyhäin kanssa kärsiwällisyyden ja kuuliaisuden tiellä, ja lohdullisesti plöskchoitta heitä sen
alla,

alla, kuin heille wainallisiksi näky. Zonga a-
fian wahwistukseksi hän 1. v. edestus yhden suu-
ren paljouden todistaja, joista hän jo oli puhunut
11. Eugusa, jotka uskon urhollisuksensa olit kokonut
ja ylikewoitannet ne kowinimat esteet, kuin heitä
kohdannet ovat.

Sentähden seura nyt 1) Yri rakas waroi-
tus hitautta ja huolimattomuutta vastaan, jon-
ga kautta he hawaikemata ja wähittäin taitawat
langeta armosta takaisin, kylmeendyä rakkaudesta
ja tuloitta uskon. Mutta että warjella itsensä siis-
tä ja olla seisowainen, siihen tule, että walwo ja
pitä waari sydämestänsä ja uskon rukouksella so-
tii niitä kiinirippuwaisia synnin saastaisuria wa-
staan; sillä jos ne saawat juuritta itsensä, niin on
se pian tehty uskon ja lapsuden armon kansa.
Sainkaldaisille armoitetuille sieluille sano hän wiis-
sasti ja hywin 1. vers Riisukamme pääldämme
syndi, joka aina rippu meisä kiinni, ja teke
meitä hiraari. Mutta että tämä paha on san-
gen fikä, niin ei täsä ole muuta neuwoo, waan
kuin Apostoli edespäin osotta, että karsiwäisy-
desä juosta eli karsia, ja seisoo ulos sen taisteles-
misen, kuin meille on eteenpandu, ja ei sentäh-
den jättä koko asia, waikka se wälittä meidän
filmisämme näky kowari.

2) Yri kallis ylöstehoitus, jolla Apostoli
tahto mafiari tehdä kaiken sen katkeruden, kuin
uskon taistelemus Zengen ja lihan wälillä myö-
rätänsä tuo, koska hän 2. 3. ja 4. v. asetta heidän
filmäins eteen heidän rakkaan Jesuksen ja sa-
no: Ragokamme uskon alkajan ja päättäjän
Jesuksen päälle, joka koska hänellä olis pirä-
nyt

n r ilo oleman, kärkei ristiä ja ei huolinnut häpiästä; ajatellamme hänen päällensä, joka syndisildä kärkei senkaldaisen wastahakoisuuden: tahto myöskin, että heidän kaikesa häädä, niin hywin isällisessä lewottomudessa ja synnin waiwassa kuin ulkonaisesa pilkasa ja wainosa pitä kazonian Jesusen päälle, ja tutkiman hänen sekä sisällistä että ulkonaista weristä kärsimistansa, kuin hän syndisildä kärkei. Näitten tutkimisen ei pidä tapatumman muun tähden, waan ettei he wäsysi mielesansa ja näännyisi heidän waiwansa ja kärsimisensä alla.

3) Yri wäkewä syy v. 4. Et te ole vielä weren asti wastanseisonet, taistellen syndiä vastaan. Tämän kautta tarkoitta hän niitten yriwakaisten Jesusen todistaitten ja rakastaitten päälle, jotka owat andanet heidän surmata hänen nimens tunnustusen tähden, ja ei peljännet itse kuolematakan, koska heillä oli yri parempi eslämä Christusesa. Tämä, tahto Apostoli sanoo, on merkki sen rakkauden yriwakaiseen tundoon, josa Jesus wereen asti meidän edestämme taistelut omi, koska hän werisensä rippui ristin päällä, niinkuin yri kirus meidän syndeimme tähden; mutta niinkauwas ei olleet nämät Ebreeit vielä tulleet.

4) Lohdutus murhen alla, koska hän käsitä kaikki niitten uskowiisten koetukset, wainot ja mitä muutoin heidän lihallensa ja werellensä karwari näkö, sen yhden kaunin sanan Isällisen Kurituksen alla, v. 5:9. josa sielut löytäwät kyllä lohdutusta itse Isän nimesä; mutta kusa Isän kuritus ja rangistus lakka, kuskutan he epärixi

ja ei lapsi, se kuulu sentähden lohdullisesti, koska 5. v. sanotan: minun poikan, älä hyljää Jhsan kiritusta, ja älä suutu, koska sinä hänelä kiritetan, sillä jota HERRa rakasta, sitä hän kiritta, koska te nyt kirsitte kirituyen, silloin karize Jumala itsensä teille, eli pitä kangaläy, mikä teidän kanganne, niinkuin lasten kanga, sillä kuka se on, jota hänen Jhsansa ei kiritä.

Mutta että Apostoli vielä 5) edestuo yhden waroituyen sen kirkonkaisen rauhan ja pnyhden peräänpyrkimisepi ja sano 14. v. Ezikät rauha kaikkein kanga ja pyhyttä, ilman jota ei yksikään saa nähä HERRaa, siitä näky, että hän erinomattain pelkäis sitä wahingollista eripuraisuden Hengee, joka kuin hän sisälle tule, ei ainoastans estä pyhyttä, mutta myös ike työsä turmelle sen hengellisen elämän.

Se on kyllä tuttu Kirkko-Historiasta ja wahvistettu nykyisten aikain surkuteldawilla esimerkeillä, että Perkele on pääsny sisälle seurakundaan, kirkonkaisen eripuraisuden, wihan, kateuden ja toinen toisens ylönkaksen kautta, jotka häiyyt työt kaunistanet itsensä hengellisen warjon ja Jumalisen kiwauden peiteellä; mutta koska Jumala on ruwennut tutkimaan ihmisten sydäändä, jotka ike owat olleet osalliset senkaldaisisa töisä, on hän selkiästi osottanut, että sen pohjasa on ollut paljas oma rakkaus. Se sama on se karkera juuri, josta 15. v. puhutan, koska se kuulu: Karkokat tygö, ettei kengän laininlyö Jumalan armo, ja ettei joku karkera juuri ylönkaksuwaissi ja tekissi jongun esteen, ja moni sen kautta saastuteupi tulis.

Tällä kärkeällä juurella on yri wiinawainen
 woima, joka teke ihmiset niinkauwan kuin he yhteyttä
 pitävät synnissä, wimmatupi toinen toisensa rak-
 kaudesta, että palweleman, iloiteleman ja kerka-
 man toinen toistansa, sillä on myöskin yri hutut-
 tawainen eli syyttäväinen taikka wihastuttawai-
 nen woima, joka sitä vastaan teke heidän epä-
 luuloiseksi, nuriaksi ja wihaiseksi, niin pian kuin jos-
 ku raitta siveen ja wälttä senkaldaista ihmisten pal-
 welusta. Ja näin muodon oli Apostolilla suuri
 syy, että waroitta weljiäns pyrkimän rauhan
 perään kaikkein kansa, niin paljon kuin se tais-
 dais tapahtuu, ilman että wetää outo ijestä niit-
 ten uskottomain kansa, 2. Cor. 6: 14. Ebr. 13:
 9. ja sen alla kätkee Jumalan armon, että ho-
 wdänmen rauhassa ja hiljaisuudessa Jumalan ja ih-
 misten edessä mahdaisit ehiä ja täyttä pyhitystä
 ja Jumalan pelwosa.

HERAN Hengi wiefön meitä tasais-
 tietä! AMEN.

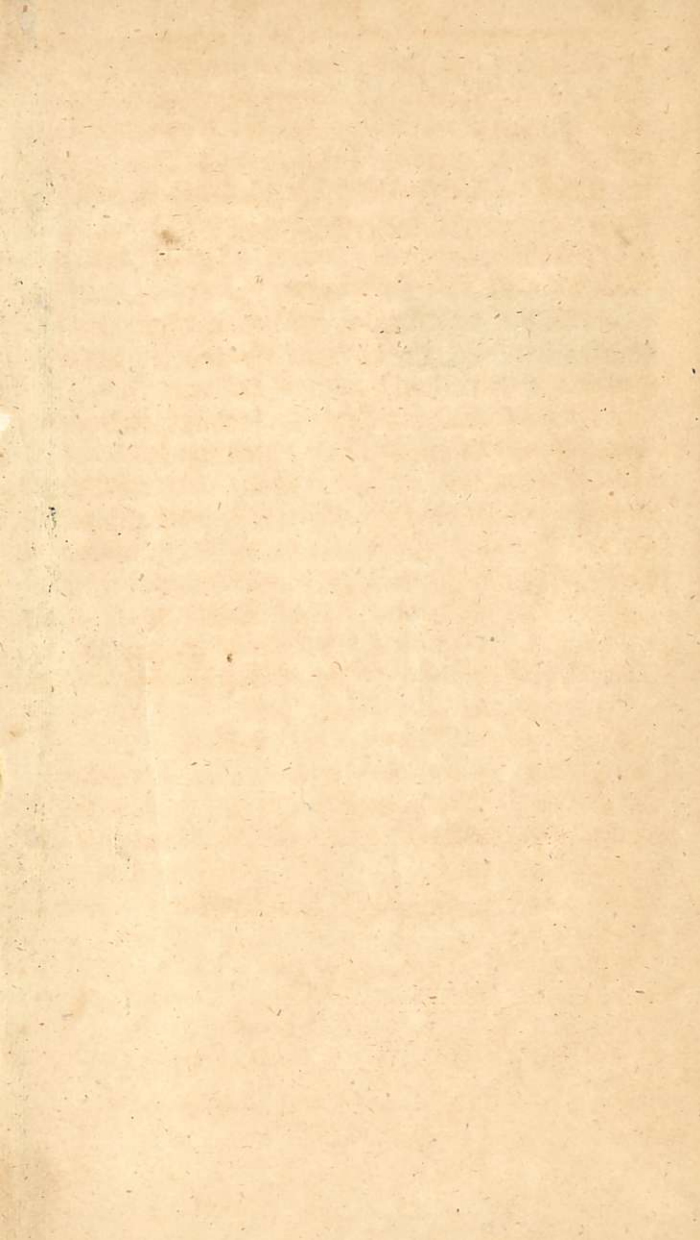

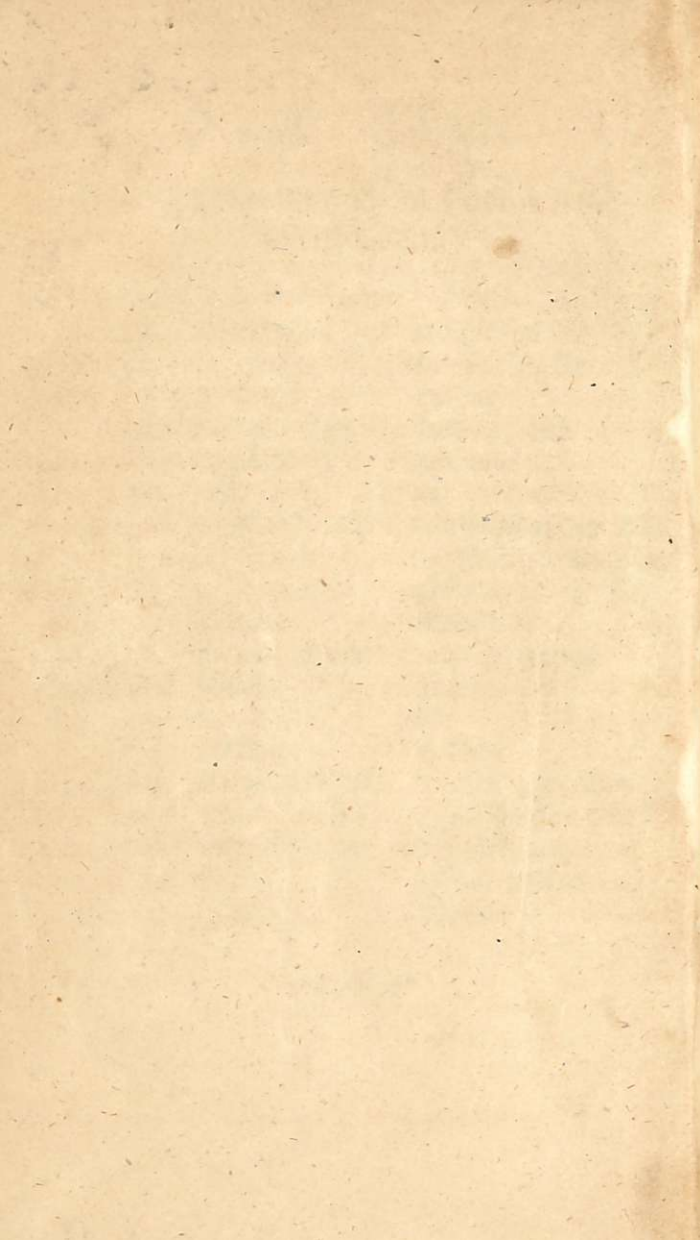
Pränti = Wirhet.

Syvään suopainen Lusia tämän jälkeen
oijendakoon.

Sivu.	Radi.	Seisoo.	Lue.
5.	2.	woitelemis	waikenemis
22.	20.	ja jotakin	ja jos jotakin
27.	2.	tundopi	tahdopi
36.	24.	saadan. Että	saadan, että
42.	25.	muutoin	mautoin
55.	23.	josa	ja
56.	31.	wanhurskaude- pi. Sillä	wanhurskaudepi, här on myös meille tehty pyhityyxi. Sillä
61.	2.	Kurjen	Kureitten
64.	18.	elämä, woima	elämän woima
80.	25.	Kansa	Kansa
89.	13.	ja	jo
91.	29.	liekkaan	liekkiin
100.	15.	sen oleman pitä.	se olewan luutan.
115.	1.	ilman ihmistä	paiki ihmisen tyköä
117.	7.	Christillisyyteen	Christikundaan
119.	3.	palkan	palkan palkan
126.	22.	Zionin	Sinain

~~315.VII.23.~~

Pu. Hartan kirjija
Giers

KANSALLISKIRJASTO-KANSALLISKOKOELMA

120 102 0908

Mf (SKS: m kopl) X

